Бекітемін:
«Аяла» санаторлық бөбекжайы»
КММ-сі директоры
Өмірзақ А. ________
«20» қазан 2024ж.

Жалпы сөйлеу тілі дамымаған ІІ-деңгейдегі балалармен жүргізілетін топтық ұйымдатырылған іс-әрекеттің бірінші жартыжылдыққа арналған перспективалық жоспары

Түсінік хат

Сөйлеу тілі жалпы дамымаған ІІ-деңгейдегі балалармен жүргізілетін топтық сабақтардың бағдарламасы сөйлеу тілінің даму кезеңдері мен логопедиялық диагностиканың нәтижелерін негізге ала отырып құрастырылған. Перспективалық жоспардағы лексикалық тақырыптар Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2022 жылғы 14 қазандағы №422 бұйрығына сәйкес мектепке дейінгі үлгілік оқу бағдарламасының мазмұнынан алынды.

Түзете-дамыту жұмыстарының әдістемесі келесі бағыттардын тұрады:

Сөйлеу тілін түсінуін дамыту:

- Жалпылама сипаттағы сөздермен енжар сөздікті толықтыру: тәулік бөліктері, жыл мезгілдерінің атауы, уақыт (кеше, бүгін, ертең);
- Ұқсас жағдайларды белгілейтін, іс-әрекеттерді ажырата алуды қалыптастыру;
- Етістіктің болымды және болымсыз түрін ажыратуға үйрету.
- Белсенді сөздік қорын дамыту:
- Сөзжасамның алғашқы дағдыларына қалыптастыру;
- Атау септігіндегі зат есімдерді жекеше және көпше түрде қолдану;
- Жекеше, көпше түрдегі зат есімдерді сын есіммен келістіру дағдысын дамыту;
- Сан есімдерді зат есімдермен келістіруді, өздік етістіктерді құра алуға үйрету;
- «Астында-үстінде», «алдында-артында-жанында», «алыс-жақын» үстеу мәндерін ажырату және қолдану дағдыларын дамыту;
- Көрнекі құралдар арқылы мағынасы бойынша қарама-қарсы сын есімдерді қолдануды дамыту;
- Кішірейткіш-еркелету мәніндегі заттарды атау (үй - үйшік, көл – көлшік) дағдыларын бекіту;
- Етістіктің болымды және болымсыз түрлерін қолдану дағдыларын дамыту;
- Етістіктің шақтарын (осы шақ, келер шақ, өткен шақ) қолдану;
- Жекеше түрде тәуелдік жалғаулы есімдіктерді қолдану дағдыларын дамыту; (Менің кітабым, сенің кітабың, оның кітабы);
- «Мен» жіктеу есімдігін зат есіммен келістіруді үйрету;

Байланыстырып сөйлеуді қалыптастыру:

- Сөйлеу тілінде жай сөйлемдерді қолдана алуға үйрету;
- Берілген графикалық схема бойынша сөйлемдерді құра алуға оқыту: «кім? – сипаты- зат – әрекет»;

- Схема және тірек суреттері бойынша қысқа сипатта әңгімелерді құрастыра алуға үйрету;
- Ілік септігінің жалғауы және заттық суреттер мен сұрақтарға сүйене отыра басқа септіктердің жалғауларының көмегімен жайылма сөйлемді құра алуға оқыту;
- Сұрау сөйлемдерін құрастыру дағдыларын қалыптастыру: «Бұл не?», «Бұл кім?»;

Фонематикалық түсініктердің алғышартын қалыптастыру:

- Тілдік және тілдік емес дыбыстарды ажырату дағдыларын бекіту;
- Артикуляциялық жаттығулар арқылы сөйлеу аппаратының қимыл-қозғалысын дамыту;
- Ерте онтогенез дыбыстарын және дауысты дыбыстарды айту дағдыларын қалыптастыру;
- Берілген буындық құрылымдағы сөздерді айтуға үйрету;
- Буындық талдау мен жинақтау дағдыларының алғышарттарын қалыптастыру;

Сөйлеудің вербалды емес негізін қалыптастыру:

- Көріп қабылдауын, естіп қабылдауын дамыту;
- Есту және көру зейінін дамыту;
- Есте сақтауын дамыту;
- Ойлау операцияларын дамыту;
- Кеңістікте бағдарлау дағдыларын дамыту;
- Қолдың ұсақ моторикасын және саусақ қимылдарының тепе- теңдігін дамыту;
- Сөйлеу кезіндегі тыныс алуын және ұзақ ауыздан дем шығаруды қалыптастыру.

Айы	**апта**	**Арнайы ұйымдастырылған түзетуші іс-әрекет**	**Арнайы ұйымдастырылған түзетуші іс-әрекеттің міндеттері**
Қыркүйек	**1-2 апта**	**Диагностика**	**1-15 қыркүйек аралығында кешеді диагностикалау**
	3 апта	Сөйлеу әрекетін белсендіру және тілдің лексико-грамматикалық құрылымдарын дамыту	- Сөйлеу тілін түсінуін дамыту; - «Отбасы » лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту;
		Сөйлеудің вербалды емес негізін қалыптастыру	- Тілдік және тілдік емес дыбыстарды ажырату дағдыларын бекіту; - Сөйлеу қызметінің психологиялық негізін дамыту

	4 апта	Сөйлеу әрекетін белсендіру және тілдің лексико-грамматикалық құрылымдарын дамыту	- Сөйлеу тілін түсінуін дамыту; - «Жыл мезгілдері» лексикалық тақырыбы бойынша белсенді сөздік қорын дамыту; - «Күз» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту;
		Сөйлеудің вербалды емес негізін қалыптастыру және просодиканы дамыту	- Тілдік және тілдік емес дыбыстарды ажырату дағдыларын бекіту;
Қазан	1 апта	Сөйлеу әрекетін белсендіру және тілдің лексико-грамматикалық құрылымдарын дамыту	- Сөйлеу тілін түсінуін дамыту; - Артикуляциялық жаттығулар арқылы сөйлеу аппаратының қимыл-қозғалысын дамыту; - «Көкөністер» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту;
		Сөйлеудің вербалды емес негізін қалыптастыру және просодиканы дамыту	- Сөйлеу қызметінің психологиялық негізін дамыту
	2 апта	Сөйлеу әрекетін белсендіру және тілдің лексико-грамматикалық құрылымдарын дамыту	- Атау септігіндегі зат есімдерді жекеше және көпше түрде қолдану; - «Жемістер» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту;
		Сөйлеудің вербалды емес негізін қалыптастыру және просодиканы дамыту	- Артикуляциялық жаттығулар арқылы сөйлеу аппаратының қимыл-қозғалысын дамыту; - Сөйлеу қызметінің психологиялық негізін дамыту;
	3 апта	Сөйлеу әрекетін белсендіру және тілдің лексико-грамматикалық құрылымдарын дамыту	- Жекеше, көпше түрдегі зат есімдерді сын есіммен келістіру дағдысын дамыту; - «Орман. Саңырауқұлақ. Жидектер.» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту;
		Сөйлеудің вербалды емес негізін қалыптастыру және просодиканы дамыту	- Артикуляциялық жаттығулар арқылы сөйлеу аппаратының қимыл-қозғалысын дамыту;

			- Сөйлеу қызметінің психологиялық негізін дамыту
	4 апта	Сөйлеу әрекетін белсендіру және тілдің лексико-грамматикалық құрылымдарын дамыту	- Кішірейткіш-еркелету мәніндегі заттарды атау (үй - үйшік, көл – көлшік) дағдыларын бекіту; - «Ойыншықтар» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту
		Сөйлеудің вербалды емес негізін қалыптастыру және просодиканы дамыту	- Сөйлеу қызметінің психологиялық негізін дамыту; - Артикуляциялық жаттығулар арқылы сөйлеу аппаратының қимыл-қозғалысын дамыту;
Қараша	1 апта	Сөйлеу әрекетін белсендіру және тілдің лексико-грамматикалық құрылымдарын дамыту	- «Мен» жіктеу есімдігін зат есіммен келістіруді үйрету; - Ерте онтогенез дыбыстарын және дауысты дыбыстарды айту дағдыларын қалыптастыру; - «Дене мүшелері» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту;
		Сөйлеудің вербалды емес негізін қалыптастыру және просодиканы дамыту	- Көріп қабылдауын, естіп қабылдауын дамыту; - Есту және көру зейінін дамыту
	2 апта	Сөйлеу әрекетін белсендіру және тілдің лексико-грамматикалық құрылымдарын дамыту	- Жекеше түрде тәуелдік жалғаулы есімдіктерді қолдану дағдыларын дамыту; - Ерте онтогенез дыбыстарын және дауысты дыбыстарды айту дағдыларын қалыптастыру; - «Киімдер» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту;
		Сөйлеудің вербалды емес негізін қалыптастыру және просодиканы дамыту	- Көріп қабылдауын, естіп қабылдауын дамыту; - Есту және көру зейінін дамыту;
	3 апта	Сөз түсінігін дамыту Сөйлеу әрекетін белсендіру және тілдің лексико-грамматикалық құрылымдарын дамыту	- Көрнекі құралдар арқылы мағынасы бойынша қарама-қарсы сын есімдерді қолдануды дамыту; - Ерте онтогенез дыбыстарын және дауысты дыбыстарды айту дағдыларын қалыптастыру; - «Аяқ-киімдер» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту; - Еліктеу арқылы етістіктерді қолдануын дамыту;

		Сөйлеудің вербалды емес негізін қалыптастыру және просодиканы дамыту	- Көріп қабылдауын, естіп қабылдауын дамыту; - Есту және көру зейінін дамыту;
	4 апта	Сөз түсінігін дамыту Сөйлеу әрекетін белсендіру және тілдің лексико-грамматикалық құрылымдарын дамыту	- Сан есімдерді зат есімдермен келістіруді, өздік етістіктерді құра алуға үйрету; - Ерте онтогенез дыбыстарын және дауысты дыбыстарды айту дағдыларын қалыптастыру; - «Азық-түлік» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту;
		Сөйлеудің вербалды емес негізін қалыптастыру және просодиканы дамыту	- Сөйлеу қызметінің психологиялық негізін дамыту;
Желтоқсан	1 апта	Сөз түсінігін дамыту Сөйлеу әрекетін белсендіру және тілдің лексико-грамматикалық құрылымдарын дамыту	- Етістіктің болымды және болымсыз түрлерін қолдану дағдыларын дамыту; - Ерте онтогенез дыбыстарын және дауысты дыбыстарды айту дағдыларын қалыптастыру; - «Пайдалы және зиянды тағамдар» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту;
		Сөйлеудің вербалды емес негізін қалыптастыру және просодиканы дамыту	- Тыныс алуын дамыту;
	2 апта	Сөз түсінігін дамыту Сөйлеу әрекетін белсендіру және тілдің лексико-грамматикалық құрылымдарын дамыту	- Етістіктің шақтарын (осы шақ, келер шақ, өткен шақ) ажырату және қолдану дағдыларын қалыптастыру; - Ерте онтогенез дыбыстарын және дауысты дыбыстарды айту дағдыларын қалыптастыру; - «Қыс» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту;
		Сөйлеудің вербалды емес негізін қалыптастыру және просодиканы дамыту	- Көріп қабылдауын, естіп қабылдауын дамыту; - Танымдық аймағын дамыту;

	3 апта	Сөз түсінігін дамыту Сөйлеу әрекетін белсендіру және тілдің лексико-грамматикалық құрылымдарын дамыту	- Етістіктің шақтарын (осы шақ, келер шақ, өткен шақ) ажырату және қолдану дағдыларын қалыптастыру; - Ерте онтогенез дыбыстарын және дауысты дыбыстарды айту дағдыларын қалыптастыру; - «Қыстайтын құстар» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту;
		Сөйлеудің вербалды емес негізін қалыптастыру және просодиканы дамыту	- Сөйлеу қызметінің психологиялық негізін дамыту;
	4 апта	Сөз түсінігін дамыту Сөйлеу әрекетін белсендіру және тілдің лексико-грамматикалық құрылымдарын дамыту	- Етістіктің шақтарын (осы шақ, келер шақ, өткен шақ) ажырату және қолдану дағдыларын қалыптастыру; - Ерте онтогенез дыбыстарын және дауысты дыбыстарды айту дағдыларын қалыптастыру; - «Қыстық мерекелер» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту;
		Сөйлеудің вербалды емес негізін қалыптастыру және просодиканы дамыту	- Көріп қабылдауын, естіп қабылдауын дамыту; - Дауыспен жұмыс;

Бекітемін:
«Аяла» санаторлық бөбекжайы»
КММ-сі директоры
Өмірзақ А. ________
«29» ___ 2024ж.

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы

Қыркүйек 2024 жыл 3 апта

Сабақтың мақсаты:

- Сөйлеу тілін түсінуін дамыту;
- «Отбасы» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту;
- Тілдік және тілдік емес дыбыстарды ажырату дағдыларын бекіту;
- Сөйлеу қызметінің психологиялық негізін дамыту

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 16.09.2024	Сейсенбі 17.09.2024	Сәрсенбі 18.09.2024	Бейсенбі 19.09.2024	Жұма 20.09.2024
Балаларды қабылдау	Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, танымдық әрекет. Балалармен амандасу. Көңіл-күйін білу, байқау немесе баладан сұрау.				
Ата-ана мен тәрбиешімен әңгімелесу, кеңес беру	Ата-ана мен тәрбиешіге кеңес беру. Баладағы өзгерістер мен үй жағдайында баланы дамыту жұмыстары туралы сұрап отыру.				
Қызығушылығын ояту	**Сәлемдесу:** балалардың зейінін шоғырландыру. Шаттық шеңбері. «Әрқашан күн сөнбесін» әнін тыңдау. Әнді тыңдап тұрып қолды әннің ырғағымен толқын тәрізді тербету. -Ал, жарайсыңдар! Рахмет көп.				
Негізгі кезең	**"Отбасы"ойыны.** Логопед "отбасы"суретін қояды. - Менің дос қызым Айжан отбасының суретін әкелді. Суретке қараңдар. Онда кім бейнеленгенін ата. Айжан обасын өте жақсы көреді және оларды сүйіспеншілікпен атайды. Сен атаңды, әжеңді, анаңды, әкеңді сүйіспеншілікпен ата. -аташым;			- Балалар, бүгін біз отбасы мүшелерімізбен саябаққа барамыз. Саябақта түрлі заттарды бақылаймыз. Алдымен саябаққа кіммен баратынымызды анықтап алайық. - Бас бармағыңды жұм. *(балаға логопед саусағын көрсетіп, жұмуға көмектеседі.)* Сен кіммен барасың саябаққа? - Әкеммен!	

	-әжетай; -әкешім; -анашым; - Айжан анасы мен әкесіне кім болып келеді? (қызы) Ата мен әжеге кім? Әкең әжеңе кім болып келеді? 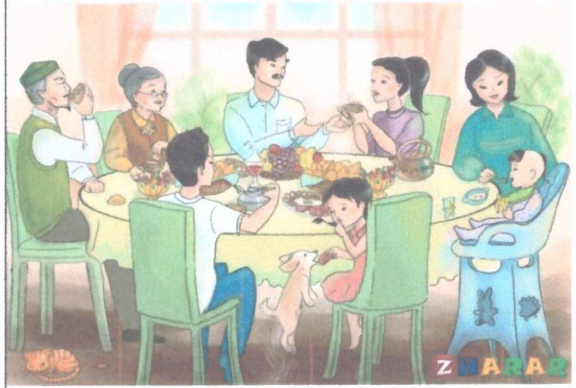 **«Көрсет» ойыны.** Мақсаты: Қарапайым сұрақтарды түсінуін дамыту. Сипаты: Логопед балаларға отбасы бейнеленген суретті көрсетеді. - Суреттен Айжанды қайда? - Суретте Айжанның әкесі қайда? - Суретте Айжанның інісі Дияс қайда? - Диастың ата-анасы қайда? - Диас пен Айжанның Атасы қайда? - Диастың ағасы қайда? - Дисатың әкесінің балалары қайда? **«Көр, қайтала!» ойыны.** Мақсаты: балаларға шылауларға және эмоционалды іептерге еліктеуін дамыту.	- жарайсың! **Отбасы туралы сөздік қорын молайту.** Бір үйде біз нешеуміз? Кел санайық екеуміз. Бас бармағым — атам, Балан үйрек — апам, Ортан терек — әкем, Шылдыр шүмек — анам, Кішкентай бөбек — мен. Біз үйде нешеуміз? Біз үйде — бесеуміз. **Тілдік және тілдік емес дыбыстарға еліктеу және ажырату дағдыларын қалыптастыру** **1.«Бағдаршамда» ойыны.** Мақсаты: балаларға транспорттың дыбыстарына еліктеуін дамыту. Сипаттамасы: балаларға транспорттың дыбыстарын қайталау ұсынылады.

	Сипатамасы: оқушыларға сюжетті суреттердегі эмоцияларды леппен қайталау ұсынылады **«Ненің даусы» ойыны** Аудиодан тауық, әтеш, балапан, түйе, ешкі, жылқы, есек дауыстарын қосамын. Балалар ойыншықтардан ненің дауысы екенін тауып белгілеңдер. **«Бір-көп» ойыны.** Мақсаты: көптік жалғауының қолданыу аясын түсінуін қалыптастыру. Сипаты: логопед балаларға отбасы мүшесінің біреуін көрсетеді, бала сол отбасы мүшесін көп қылып айтады.	 - Ұшак – уууу Машина –би-би -Поезд –ту-ту-ту - ракета – фррр - Мотоцикл – рррр Бала қаптан бір-бір көлік түрін алып, қалай дыбыстайтынын айтады. **«Сендерде қандай»** ойыны Мақсаты: әрекетке қарай баяндай алуын дамыту. Сипаты: логопед отбасы жайлы айтады, сол сөзге тиістеп бала өз отбасын баяндайды. -Менің отбасым үлкен, сенікі қандай? -Менің отбасым кіші, сенікі қандай? -Сенің отбасым тату, сенікі қандай? -Менің отбасым мейірімді, сенікі қандай? **«Тыныс алу» жаттығулары**

	-ана-аналар -әке-әкелер 	**Алдымен жапырақтарды, сонан соң шарды үрлеңдер** **Отбасы туралы әңгімелеу.** Отбасындағы мүшелерді атау. - Балалар отбасы мүшелереін атаңдар? -Олар үйде немен айналысады? 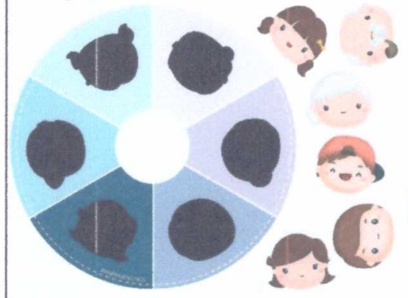 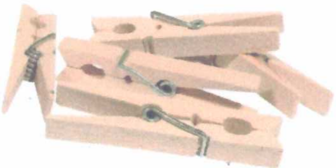
Сабақтың соңы	-жарайсыңдар балалар! - бүгінгі сабақ ұнады ма?	жарайсыңдар балалар! - бүгінгі сабақ ұнады ма?

Бекітемін:
«Аяла» санаторлық бөбекжайы»
КММ-сі директоры
Өмірзак А. _________
« 23 » ______ 2024ж.

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы

<u>Қыркүйек 2024 жыл 4 апта</u>

Сабақтың мақсаты:

- Сөйлеу тілін түсінуін дамыту;
- «Жыл мезгілдері» лексикалық тақырыбы бойынша белсенді сөздік қорын дамыту;
- «Күз» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту;
- Тілдік және тілдік емес дыбыстарды ажырату дағдыларын бекіту;

Күн тәртібінің кезеңдері	**Дүйсенбі 16.09.2024**	**Сейсенбі 17.09.2024**	**Сәрсенбі 18.09.2024**	**Бейсенбі 19.09.2024**	**Жұма 20.09.2024**
Балаларды қабылдау	Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, танымдық әрекет. Балалармен амандасу. Көңіл-күйін білу, байқау немесе баладан сұрау.				
Ата-ана мен тәрбиешімен әңгімелесу, кеңес беру	Ата-ана мен тәрбиешіге кеңес беру. Баладағы өзгерістер мен үй жағдайында баланы дамыту жұмыстары туралы сұрап отыру.				
Қызығушылығын ояту	Сәлемдесу. Балалар терезеге қарайықшы. Біз не көріп тұрмыз? Бүгін ауа-райы қандай: жылы маған әлде бұлтты ма? -жылы. -жарайсыңдар, дала жылы. -айналаға қарасаңдар не көріп тұрсыңдар? -Ағаштар. - жарайсыңдар! Ағаштардың түсі қандай? -сары. Жақсы, ағаштар сарғайғанда бізде қай мезгіл келеді? -Күз. -Жақсы балалар, күз келгенде жапырақтар сарғайып, жерге түседі. Бірге желменен жапырақтардың қалай ұшатынын көрейік.				
Негізгі кезең	1. **«Күзгі жапырақтар» жаттығуы.** *Мақсаты*: ұзақ тілдік тыныс алуды қалыптастыру.		1. **«Күзгі жапырақтар» жаттығуы.** Мақсаты: көру зейінін қалыптастру.		

	Сипаттамасы: тәрелкеге салынған сары жапырақтарды балалар үрлейді. 3-5 рет қайталанады. 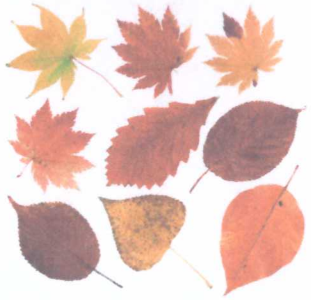 **2. Тілдік және тілдік емес дыбыстарды ажырату дағдыларын бекіту.** Ал енді қазір біз тыңдап көрелік Дыбыстар: жаңбыр, құс, найзағай, жел Оқушылар дыбысты тыңдап ненің дыбысы екенін анықтайды. - Жақсы, енді келесі тапсырманы бізге қай мезгіл әкелді деп ойлайсыңдар? жұмбақ - өлеңді тыңдаңдар және өте мұқият болыңдар жарай ма? Бұлтты айдай желдеткен, Нөсерлеткен, селдеткен, Шалшық кешіп жүретін, Қай мезгіл деп ойлайсың? (Күз) **3. «Күз» суретін сипаттау.** Мақсаты: Диалогтың сөйлеу тілін дамыту. «Күз» лексикалық тақырыбында сөздік қорын молайту. Сипаттамасы: логопед сурет бойынша күз мезгілін баяндайды.	Сипаттамасы: еденге, кілемге сары және жасыл жапырақтар шашылып жатады. -Балалар кілемде сары және жасыл жапырақтар жатыр, барып бір жапырақтан алыңдар. -Жақсы. Кім сары жапырақты алды, солар бірінші орындарына отырсын. Кім жасыл жапырақтарды алды, олар екінші отырсын. **2. «Суретші нені шатастырды» ойыны.** Мақсаты: көріп қабылдауын, зейінін, есте сақтауын, ойлауын дамыту. Сипаттамасы: логопед балаларға күз мезгілінде суретшінің қателермен салынған суретіндегі қателіктерді табуды ұсынады. Баланың барынша сұрақтарды түсініп, ауызша сөйлеуіне мән береді. -Балалар суретте күз мезгілін досымыз суретші салыпты. Бірақ ол сендерден қате салған тұстарын білмекші. 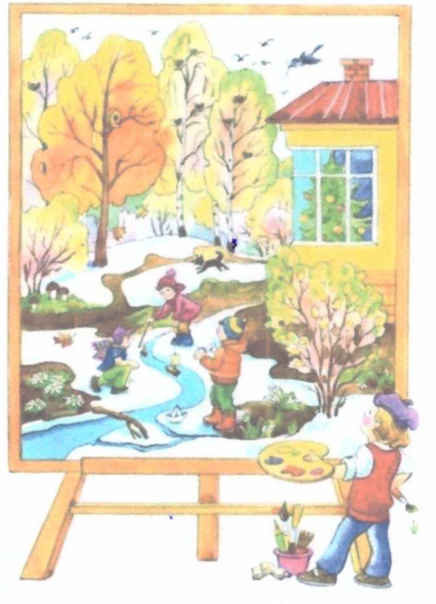 Балалар қателікті табады:

	 -балалар суреттен кімді көріп тұрсыңдар? -Балаларды. -суретте ұлдар мен қыздар бейнеленген. Олар қайда келді? -орманға. -дұрыс. Балалар орманға келді. Ортасында тұрған бала нені көрді? -Кірпіні көрді. - Бала кірпіні қарап тұр. Ал екінші бала нені бақылап тұр? -Тиінді. -Тиін ағаш бойымен өрмелеп жүгіріп жүр. Балаларға тиінді бақылау қызық. Ал қыздардың қолында не бар? -бұтақтар, жапырақтар. -Қыздар, күзгі сарғайып түскен жапырақтарды жинап, әдемі бума жасады. Қыздардың жанында не тұр? -Себет. -Дұрыс балалар. Күзде саңырауқұлақтарды жинауға болады. Балалар бір себеп саңырау құлақ жинады. Балалар күзде жаңбыр жиі жауады. Бәріміз бірге жаттығу орындайық. **4. «Жаңбыр» жаттығуы.** *Мақсаты:* жалпы моториканы, ритімді дамыту. Аяқ	-Күзде қар болмайды; -Күзде «Шырша тойын» тойламаймыз; -Күзде байшешек өспейді; -Күзде балалар жаздық киім кимейді. -Жарайсыңдар! Барлық қателіктерді тапстыңдар. **3. Тыныс алу жаттығулары** Жасыл, сары түсті жапырақтарды жинап үрлеу. **4. Артикуляциялық жаттығулар.** Кубиктерді лақтырып, тіл жаттығуларын орындау. 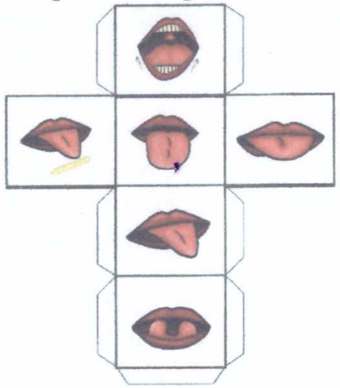 **5. Саусақ жаттығуы** **«Қоян»** Көрсеткіш саусақпен ортаңғы саусақ тік ұсталған. Басбармақ шынашақ пен шылдыршүмектің арасына қысылған.

	ұшымен секіруді бекіту. *Сипаттамасы:* балалар шеңбер бойымен тұрады. Бірге тақпақты айтып, қимылдар жасап, секіреді. Жауды жаңбыр, ән жаңбыр, Шөлін басты орман, қыр. Ал балалар өздерін, Қолшатырмен қорғап жүр. **5.Артикуляциялық жаттығулар.** 	**«Мүйізді ешкі»** Көрсеткіш пен шынашақ саусақ тік ұсталған, басбармақ–ортаншы мен шынашаққа майыстырылған. **«Маймақ аю»** Төрт саусақ үстелдің үстіне қойылған. Ортаңғы майысқан – ол «аюдың басы» **«Түлкі»** Алақанды тік ұстап түлкінің бейнесін келтіру керек. Басбармақ сәл-сәл көтерілген – бұл құлағы. Көрсеткіш саусақ сәл майысқан – бұл маңдайы. Ортаңғы саусақ-мұрны. **6. Ұсақ қол моторикасын дамыту.** **7. Логикалық тапсырма.** Логикалық тізбек арқылы жапырақтарды қойып шығу. - сары, 1 жасыл, жасыл, сары, жасыл әрі қарай бала жалғастырады. - 2 сары, 2 жасыл, 2 сары, 2 жасыл әрі қарай бала жалғасытарады. -2 сары, 1 жасыл, 2 сары, 1 жасыл әрі қарай бала жалғастырады.
Сабақтың соңы	Логопед: - Жарайсың! Сендер барлық тапсырмаларды жақсы орындадыңдар!	Логопед: - Жарайсың! Сендер барлық тапсырмаларды жақсы орындадыңдар!

Бекітемін:
«Аяла» санаторлық бөбекжайы»
КММ-сі директоры
Өмірзақ А.________
«24» ________ 2024ж.

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы

Қазан 2024 жыл 1 апта

Сабақтың мақсаты:

- Сөйлеу тілін түсінуін дамыту;
- Артикуляциялық жаттығулар арқылы сөйлеу аппаратының қимыл-қозғалысын дамыту;
- «Көкөністер» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту;

<table>
<tr><th>Күн тәртібінің кезеңдері</th><th>Дүйсенбі
30.09.2024</th><th>Сейсенбі
01.10.2024</th><th>Сәрсенбі
02.10.2024</th><th>Бейсенбі
03.10.2024</th><th>Жұма
04.10.2024</th></tr>
<tr><td>Балаларды қабылдау</td><td colspan="5">Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, танымдық әрекет.
Балалармен амандасу. Көңіл-күйін білу, байқау немесе баладан сұрау.</td></tr>
<tr><td>Ата-ана мен тәрбиешімен әңгімелесу, кеңес беру</td><td colspan="5">Ата-ана мен тәрбиешіге кеңес беру. Баладағы өзгерістер мен үй жағдайында баланы дамыту жұмыстары туралы сұрап отыру.</td></tr>
<tr><td>Қызығушылығын ояту</td><td colspan="5">Сәлемдесу: балалардың зейінін шоғырландыру.
Шаттық шеңбері. «Әрқашан күн сөнбесін» әнін тыңдау.
Әнді тыңдап тұрып қолды әннің ырғағымен толқын тәрізді тербету.
-Ал, жарайсыңдар! Рахмет көп.</td></tr>
<tr><td>Негізгі кезең</td><td colspan="2">Балалар орындықтарда жартылай шеңберде отырады, логопед көкөністермен ойыншық жүк көлігін әкеледі, өлең оқиды:
Жиналып қаппыз бәріміз,
Қайсымыз ең дәмдіміз?
Ішімізден адамға
Тиеді көп пайдамыз?
Көкөніспіз біріміз:
Картоп, сәбіз, пиязбыз,</td><td colspan="3">Түсті салыстыру жаттығуы
Тақтаға көкөністер (қызанақ, қияр, қырыққабат, қызылша) бейнеленген суреттер қойылады. Балаларға екі санау таяқшасы беріледі (қызыл және жасыл).</td></tr>
</table>

	Шалқан, бұрыш, қиярмыз. Пайдалымыз бәріміз, Дәруменге баймыз. **2. Көкөністерді қарастыру.** Л: балалар, жүк көлігі бізге не әкелгенін көрейік? Логопед бір көкөністі алып, балалардан оның не екенін сұрайды. Алдымен балалар осы көкөністің атын хормен айтады, содан кейін әр бала жеке сөйлейді. Олар көкөністерді түсі, пішіні бойынша атайды. Л: мұны бір сөзбен қалай атауға болады, бұл не? Балалар жауап береді, бірге сөйлейді, содан кейін әр бала жеке болады. Егер балалар білмесе, логопед өзі жалпылама ұғымды атайды, содан кейін балалар сөйлейді. Л: көкөністер қайда өседі? Балалардың жауаптары (бақта, жерде). 3. **"көкөністі тану"** ойыны. (дұрыс физиологиялық тыныс алуды тәрбиелеу. Терең тыныс алуды дамыту). Л: біз көкөністерді қарастырдық, енді иіскейік. Логопед кесілген көкөністермен науаны шығарады. Логопед мұрын арқылы терең тыныс алуды тегіс, баяу, иығын көтермей көрсетеді. Балалар кезек-кезек қияр , пиязды, сарымсақ, аскөк иістерді есте сақтаңдар. Л: енді көкөністердің иісі қандай екенін есте сақтағаныңызды тексерейік. Біз баланы бір-бірден шақырамыз, көзімізді байлап, көкөністерді иіскеуді	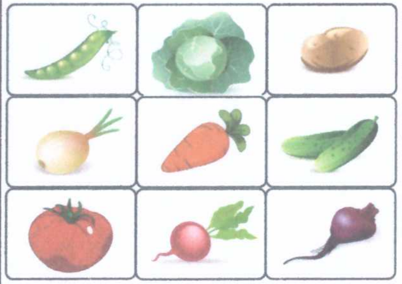 Маған қызыл таяқшаны көрсетіңіз. Бұл қызанақ сияқты. Және т. б. **3. "Қырыққабатты тұздау" саусақ гимнастикасы** Сонымен, біз қырыққабатты үстелге алақанның қабырғаларымен кезек-кезек ұрдық. Және ол осылай тұздалған. Бір шымшым тұз себуге еліктеу. Тұтқаларды қарқынды қысу-жұдырықшаларды босату арқылы орындаймыз.. Және үйінді бүктелген. Алақандар үстелдің үстінен ортасына қарай сырғанайды. Олар құмыраны итеріп жіберді, үстелге кезек-кезек жұдырықшалар соғылды. Қақпақпен жабылған. Үстелге алақанмен бір соққы. **4. "Көкөністер" тақырыбы бойынша екі бөліктен тұратын суреттерді жинау.**

	ұсынамыз, балалардың иықтарын көтермей, дұрыс дем алуын қамтамасыз етеміз. Балалар көкөністі болжайды. Л: жарайсыңдар! барлық көкөністерді иісі бойынша білдіңдер! 5. **"бір – көп"ойыны.** Л: Біз жақсы жұмыс жасадық, қанша көкөніс жинағанымызды көрейік. Дастан (баланың аты) қияр жинады (біз суретті көрсетеміз), ал сен жинадының (қияр- логопед көпше зат есіммен суретті көрсетеді, балалар жауап береді. Сол сияқты қызанақ-қызанақтар) 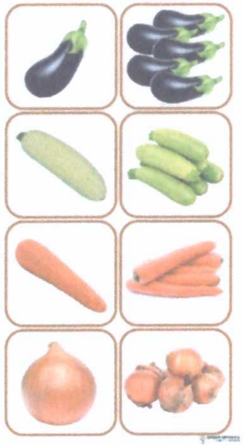 6. Артикуляциялық гимнастика. Л: көкөністерде көптеген дәрумендер бар, оларды шикі және қайнатылған түрде жеуге пайдалы, сондықтан оларды жақсылап шайнау керек, бұл біздің тіліміз бен тістерімізге көмектеседі. Артикуляциялық гимнастика	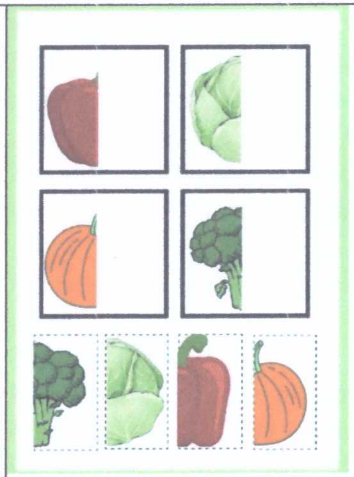 **Артикуляциялық гимнастика.** Л: көкөністерде көптеген дәрумендер бар, оларды шикі және қайнатылған түрде жеуге пайдалы, сондықтан оларды жақсылап шайнау керек, бұл біздің тіліміз бен тістерімізге көмектеседі. Артикуляциялық гимнастика жаттығуларын еске түсірейік: "күлімсіреу", "түтік", ауыспалы "күлімсіреу" және "түтік", "тістерді тазалаңыз". 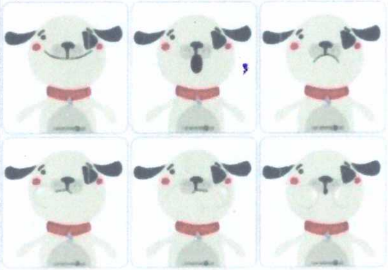 **4. "Егін" жаттығуы** (жалпы моториканы дамыту, сөйлеуді қозғалыспен үйлестіру, барлық қарқынмен шеңбер бойымен жүру қабілетін қалыптастыру. "Көкөністер"тақырыбындағы етістік сөздігін кеңейту

	жаттығуларын еске түсірейік: "күлімсіреу", "түтік", ауыспалы "күлімсіреу" және "түтік", "тістерді тазалаңыз". Балалар жеке айналар алып, жаттығулар жасайды. **7. есту зейінін дамытуға арналған жаттығу.** Л: енді өлеңді тыңдаймыз. Біздің бақшада не өседі? Қияр, тәтті бұршақ, Қызанақ және аскөк Дәмдеу және тамақ жасау үшін. Шалғам мен салат бар – Біздің бақшамыз жай ғана қазына. Бірақ қарбыз мұнда өспейді. Егер сіз мұқият тыңдасаңыз, Содан кейін міндетті түрде есте сақтаңыз. Ретімен жауап беріңіз: Біздің бақшада не өседі? Балалардың жауаптары.	және нақтылау.) Л: балалар, маған тағы да айтыңызшы, көкөністер қайда өседі? (балалардың жауаптары) біз көкөніс бақшасына көкөніс жинауға барамыз. Балалар шеңберге тұрып, жаттығу жасайды, логопед мәтінді мәнерлі және эмоционалды түрде айтады. Біз бақшаға барамыз, қол ұстасып шеңбер бойымен жүреміз. Біз егін жинаймыз. Біз сәбізді "сүйреп апарамыз": имитациялармен көлбеу орындаймыз қол қимылымен. Біз картоп жинаймыз. "Қазу": еліктейтін қол қимылдарын орындаңыз, күрекпен жұмыс Біз қырыққабаттың басын кесіп тастаймыз, "кесіп тастаймыз" : бір қолымызбен басты ұстайды, ал екіншісімен, мойынды ұстаймыз. - Жарайсыңдар! «Кім жылдам» ойыны. Суретте қандай көкөністер бейнеленгенін тап.
Сабақтың соңы	-жарайсыңдар балалар! - бүгінгі сабақ ұнады ма?	жарайсыңдар балалар! - бүгінгі сабақ ұнады ма?

Бекітемін:
«Аяла» санаторлық бөбекжайы»
КММ-сі директоры
Өмірзақ А.________
«____» ______ 2024ж.

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы

Қазан 2024 жыл 2 апта

Сабақтың мақсаты:

- Атау септігіндегі зат есімдерді жекеше және көпше түрде қолдану;
- «Жемістер» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту;
- Артикуляциялық жаттығулар арқылы сөйлеу аппаратының қимыл-қозғалысын дамыту;

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі	Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі	Жұма
Балаларды қабылдау	Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, танымдық әрекет. Балалармен амандасу. Көңіл-күйін білу, байқау немесе баладан сұрау.				
Ата-ана мен тәрбиешімен әңгімелесу, кеңес беру	Ата-ана мен тәрбиешіге кеңес беру. Баладағы өзгерістер мен үй жағдайында баланы дамыту жұмыстары туралы сұрап отыру.				
Қызығушылығын ояту	**Сәлемдесу:** балалардың зейінін шоғырландыру. Шаттық шеңбері. «Әрқашан күн сөнбесін» әнін тыңдау. Әнді тыңдап тұрып қолды әннің ырғағымен толқын тәрізді тербету. -Ал, жарайсыңдар! Рахмет көп.				
Негізгі кезең	Балалар орындықтарда жартылай шеңберде отырады, логопед жемістермен ойыншық жүк көлігін әкеледі, өлең оқиды: Жиналып қаппыз бәріміз, Қайсымыз ең дәмдіміз? Ішімізден адамға Тиеді көп пайдамыз? Жемістерміз бәріміз: Алма, алмұрт, бананбыз, Жүзім, өрік, ананас. Пайдалымыз бәріміз,		**Түсті салыстыру жаттығуы** Тақтаға жемістер (алма, банана, лимон, апельсин, алмұрт, киви) бейнеленген суреттер қойылады. Балаларға екі санау таяқшасы беріледі (сары және жасыл). 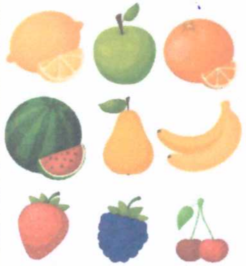		

	Дәруменге баймыз. **2. Жемістерді қарастыру.** Л: балалар, жүк көлігі бізге не әкелгенін көрейік? Логопед бір жемісті алып, балалардан оның не екенін сұрайды. Алдымен балалар осы жемістің атын хормен айтады, содан кейін әр бала жеке сөйлейді. Олар жемістерді түсі, пішіні бойынша атайды. Л: мұны бір сөзбен қалай атауға болады, бұл не? Балалар жауап береді, бірге сөйлейді, содан кейін әр бала жеке болады. Егер балалар білмесе, логопед өзі жалпылама ұғымды атайды, содан кейін балалар сөйлейді. Л: жемістер қайда өседі? Балалардың жауаптары (ағашта, бұтада). 3. **"жемісті тану"** ойыны. (дұрыс физиологиялық тыныс алуды тәрбиелеу. Терең тыныс алуды дамыту). Л: біз жемістерді қарастырдық, енді иіскейік. Логопед кесілген жемістермен науаны шығарады. Логопед мұрын арқылы терең тыныс алуды тегіс, баяу, иығын көтермей көрсетеді. Балалар кезек-кезек алма, банана, лимон, апельсин, ананас иістерді есте сақтаңдар. Л: енді жемістердің иісі қандай екенін есте сақтағаныңызды тексерейік. Біз баланы бір-бірден шақырамыз, көзімізді байлап, жемістерді иіскеуді ұсынамыз, балалардың иықтарын көтермей, дұрыс дем алуын қамтамасыз етеміз. Балалар жемісті болжайды. Л: жарайсыңдар! барлық жемістерді иісі бойынша	Маған сары таяқшаны көрсетіңіз. Бұл лимон сияқты. Және т. б. **3. "Алма торты" саусақ гимнастикасы** Сонымен, біз қалманы үстелге алақанның қабырғаларымен кезек-кезек турадық. Және ол осылай нан илеп, бетіне қойдық. Бір шымшым қант себуге еліктеу. Тұтқаларды қарқынды қысу-жұдырықшаларды босату арқылы орындаймыз.. Және үйінді бүктелген. Алақандар үстелдің үстінен ортасына қарай сырғанайды. Үстелге кезек-кезек жұдырықшалар соғылды. **4. "Жемістер" тақырыбы бойынша екі және үш бөліктен тұратын суреттерді жинау.** 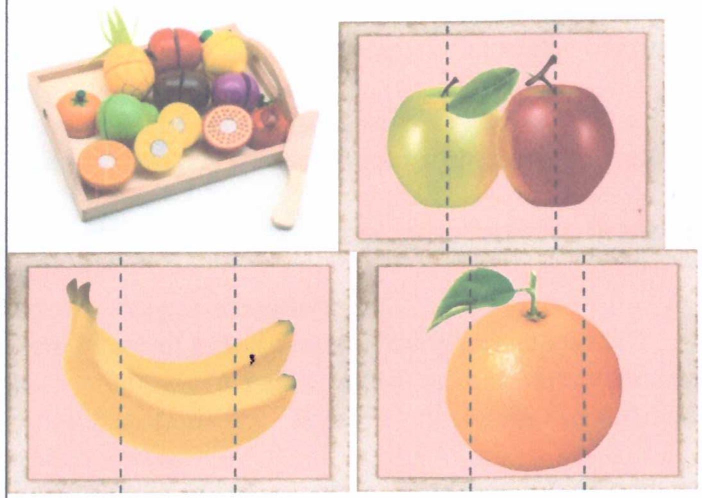 **Артикуляциялық гимнастика.** Л: жемістерде көптеген дәрумендер бар, оларды шикі және қайнатылған түрде жеуге пайдалы, сондықтан оларды жақсылап шайнау керек, бұл біздің тіліміз бен тістерімізге көмектеседі. Артикуляциялық гимнастика жаттығуларын еске түсірейік: "күлімсіреу", "түтік",

	білдіңдер! 5. **"бір – көп"ойыны.** Л: Біз жақсы жұмыс жасадық, қанша жеміс жинағанымызды көрейік. Дастан (баланың аты) алма жинады (біз суретті көрсетеміз), ал сен жинадыңың (алма- логопед көпше зат есіммен суретті көрсетеді, балалар жауап береді. Сол сияқты банана-бананадар) 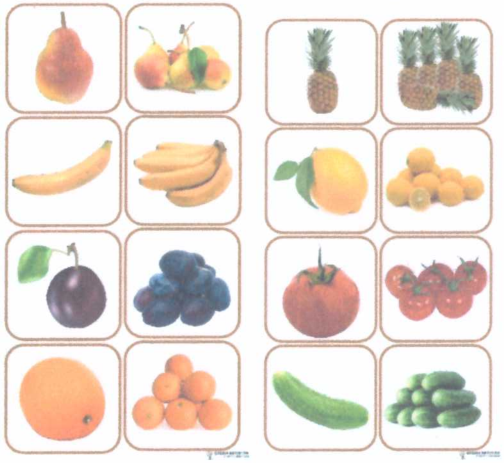 6. Артикуляциялық гимнастика. Л: жемістерде көптеген дәрумендер бар, оларды шикі және қайнатылған түрде жеуге пайдалы, сондықтан оларды жақсылап шайнау керек, бұл біздің тіліміз бен тістерімізге көмектеседі. Артикуляциялық гимнастика жаттығуларын еске түсірейік: "күлімсіреу", "түтік", ауыспалы "күлімсіреу" және "түтік", "тістерді тазалаңыз".	ауыспалы "күлімсіреу" және "түтік", "тістерді тазалаңыз". **4. "Бақшада" жаттығуы** (жалпы моториканы дамыту, сөйлеуді қозғалыспен үйлестіру, барлық қарқынмен шеңбер бойымен жүру қабілетін қалыптастыру. "Жемістер"тақырыбындағы етістік сөздігін кеңейту және нақтылау.) Л: балалар, маған тағы да айтыңызшы, жемістер қайда өседі? (балалардың жауаптары) біз жеміс бақшасына жеміс жинауға барамыз. Балалар шеңберге тұрып, жаттығу жасайды, логопед мәтінді мәнерлі және эмоционалды түрде айтады. Біз бақшаға барамыз, қол ұстасып шеңбер бойымен жүреміз. Біз жемістерді жинаймыз. Біз жиналған алмұрттарды "сүйреп апарамыз": имитациялармен көлбеу орындаймыз қол қимылымен. Біз өрік жинаймыз. "Жұлу": еліктейтін қол қимылдарын орындаймыз. Біз алманың сабағын кесіп тастаймыз, "кесіп тастаймыз" : бір қолымызбен екінші қолымызды ұстайды, ал екіншісімен, мойынды ұстаймыз. - Жарайсыңдар! «Кім жылдам» ойыны. Суретте қандай жемістер бейнеленгенін тап.

<table>
<tr>
<td></td>
<td>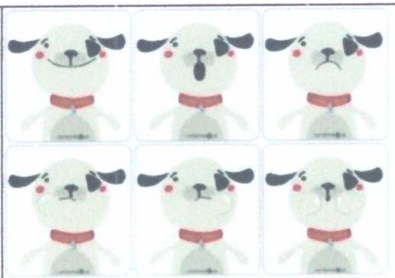
Балалар жеке айналар алып, жаттығулар жасайды.
ІІІ. Атау септігіндегі зат есімдерді жекеше және көпше түрде қолдану.
Ойын " Көңілді доп".
Шарты: мен жемістерді жекеше түрде айтып допты сендерге беремін, сендер көпше түрде айтыңдар.
Шарты: мен отбасы мүшелерін жекеше түрде айтып допты сендерге беремін, сендер көпше түрде айтыңдар.
Ата-аталар
Әже-әжелер
Ана-аналар
Әке-әкелер

Жемістерді боя
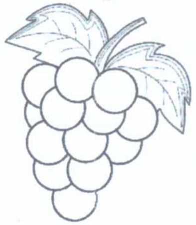</td>
<td>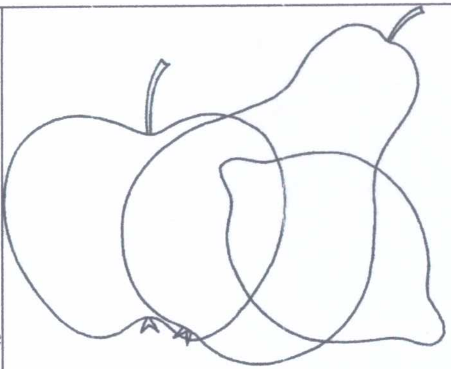
ІІІ. Атау септігіндегі зат есімдерді жекеше және көпше түрде қолдану.
Ойын " Көңілді доп".
Шарты: мен жемістерді жекеше түрде айтып допты сендерге беремін, сендер көпше түрде айтыңдар.
Шарты: мен отбасы мүшелерін жекеше түрде айтып допты сендерге беремін, сендер көпше түрде айтыңдар.
Ата-аталар
Әже-әжелер
Ана-аналар
Әке-әкелер
«Жылтыр кілемше» ойыны
Жылтыр қағаздан төртбұрыш қиыңыз. Оның үстіне әртүрлі осындай қағаз немесе матадан кескіндерді қойыңыз. Олар төртбұрыш, үшбұрыш, тікбұрыш болуы мүмкін. Өзіңіздің жасаған кілемшені балаға көрсетіңіз. Бала осыған қарап өзіне әдемі кілемше жасасын.</td>
</tr>
<tr>
<td>Сабақтың соңы</td>
<td>-жарайсыңдар балалар!
- бүгінгі сабақ ұнады ма?</td>
<td>жарайсыңдар балалар!
- бүгінгі сабақ ұнады ма?</td>
</tr>
</table>

Бекітемін:
«Аяла» санаторлық бөбекжайы»
КММ-сі директоры
Өмірзақ А.________
«____»__________2024ж.

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы

Қазан 2024 жыл 3 апта

Сабақтың мақсаты:

- Жекеше, көпше түрдегі зат есімдерді сын есіммен келістіру дағдысын дамыту;
- «Орман. Саңырауқұлақ.» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту;
- Артикуляциялық жаттығулар арқылы сөйлеу аппаратының қимыл-қозғалысын дамыту;

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі	Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі	Жұма
Балаларды қабылдау	Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, танымдық әрекет. Балалармен амандасу. Көңіл-күйін білу, байқау немесе баладан сұрау.				
Ата-ана мен тәрбиешімен әңгімелесу, кеңес беру	Ата-ана мен тәрбиешіге кеңес беру. Баладағы өзгерістер мен үй жағдайында баланы дамыту жұмыстары туралы сұрап отыру.				
Қызығушылығын ояту	**Сәлемдесу:** балалардың зейінін шоғырландыру. Шаттық шеңбері. «Әрқашан күн сөнбесін» әнін тыңдау. Әнді тыңдап тұрып қолды әннің ырғағымен толқын тәрізді тербету. -Ал, жарайсыңдар! Рахмет көп.				
Артикуляциялық жаттығулар	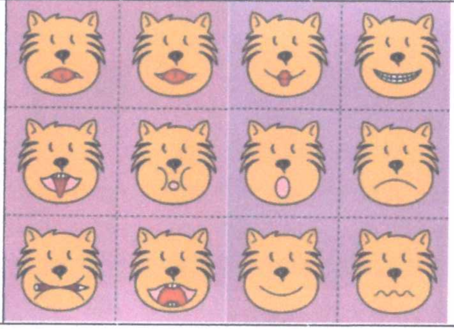				

Негізгі кезең	**І.Ұйымдастыру. Сәлемдесу.** (Балалар топқа кіріп шеңберге тұрады) Балалар, бізге қонақтар келіп қалыпты. Қонақтармен жарқын жүзбен амандасып, көтеріңкі көңіл сыйлайық. *Балалар шеңбер құрып отырады)* Балалар, бүгін біз орманға саяхатқа барамыз. Кәнеки, саяхатқа дайынсыңдар ма? (Дайынбыз) Балалар орманда қандай аңдар тұрады, білесіңдер ме? (Білеміз: Тлкі, Қасқыр, Аю, Қоян) Дұрыс балалар, орманда қасқыр, түлкі, қоян, аю басқада аңдар тұрады. Саяхат барысында олармен кездесіп танысатын боламыз. Жолға шығардың алдында бәріміз қуаныш шеңберге тұрып, күнмен, аспанмен, достарымызбен амандасып жолға шығайық. **Қуаныш шеңбері:** Сәлеметсіз бе алтын күн, Сәлеметсіз бе көк аспан. Сәлеметсіздер ме достарым, Сендерді көргеніме қуаныштымыз. Ал, балалар, жолға шығайық! **Тосың сый: (музыкамен ішке сауысқан кіріп келеді)** Біздің орманда бір қызық жағдайлар болып жатыр. Көмектесіңдер балалар, құтқарыңдар. Аңдардың бәрі улап-шулап жүр. Көмектесіңдер! Асығыныңдар, балалар!	**Амандасу, шеңбер ұйымдастыру.** - Балалар бүгін бізге көп қонақтар келген екен. Қонтақтармен амандасайық! Қалдарың қалай? Балалар: "Жақсы" деп бас бармақтарын көрсетеді Балалар көтеріңкі күйде, қимыл – қозғалыс жасап, бір – біріне сәлем береді. Ал енді шеңберге тұрып, көніл – күйімізді көтерейік Армысың, қайырымды Аспан ата! Армысың, шұғылалы Алтын күн! Қайырлы таң! Қайырлы күн! Сыйлық кезені Балалар, біздің балабақшаға хат келді . Кімнен екен? Жұмбақ жасыру Өзі қу , жүрген жері шу . Балалар:- Түлкі -Түлкі бізді туған күніне шақырады орманға саяхатқа барамыз ба? -Немен орманға барамыз? Қыр үстінде, қар- қар Шырша үстінде қар- қар. Қар жамылған ақ аю, Ұйықтайды екен, ай- ай Тыныш -тыныш балақай , Шуламаймыз біз бұлай . -Балалар, мынау не? Сұрақ- жауап

	Логопед: Сауысқанға не болды екен? Орманда не жағдай болды екен. Түк түсінбедік, балалар хатты ашып оқиық. (Логопед хатты ашып оқиды) Құрметті балалар, сендерге хат жолдап отырған орман иесі. Біздің орманда ғажайып өзгерістер болып жатыр. Аңдар байқаусыздан үйлерін ауыстырып алыпты. Енді, үйлерінен адасып таба алмай жүр. Орман аңдарына өз үйлерін табуға көмектесіңдерші. Сендерді күтудеміз. Сәлеммен: Орман иесі. Балалар көмекке барамыз ба? (Барамыз) Ендеше, жолға шығайық, бір-бірімізден кейін тұрып жол бойымен орманға барайық. Абайлап жүріңдер, өйткені алдымызда кез-келген кедергіге тап болуымыз мүмкін. (Балалар музыкамен келе жатады) Кедергілер: Ал, балалар, жолымыздағы бірінші кедергі кездесті. Бәріміз біргеосы тапсырманы орындап шығайық. **Жекеше, көпше түрдегі зат есімдерді сын есіммен келістіру дағдысын дамыту.** Балалар бұл кедергіден өту үшін, біз алдымен орманда нелер бар екенін табуымыз қажет. **«Ыстық доп ойыны»** Сипаттамасы: шеңбер құрып тұрады. Қағаздан доп жасап алады. Допты лақтырған бала орман ішіндегі бір затты атайды (зат есім), допты қағып алған бала зат атауына сын есім қосып сөз тіркесін құрайды. Мысалы: ағаш+ биік ағаш осылай ойын жалғаса береді	-Орман қандай ? -Орманда жазда не өседі? -Орманда не ұшады? -Орманда нелер өмір сүреді? Балалардың жауаптары: -Мынау орман. -Орман үлкен,әдемі , аппақ , қалың орман қар жамылған . -Гүл , шөп , ағаштар, саңырауқұлақ өседі -Орманда құстар ұшады -Орманда аңдар өмір сүреді Дыбыстық жаттығу -ян -ян -ян – қорқақ қоян. -ю-ю-ю-маймақ аю -ыр-ыр-ыр- ұлыиды қасқыр. -кі-кі-кі-қу түлкі -пі-пі-пі-тікенек кірпі -Бүгін түлкінің туған күні екен. Түлкі ормандағы достарына дастархан дайындапты . (тірек сызбаға қарап айту) -Балалар, ойландаршы түлкі туған күніне қандай аңдарды шақырды? -Оны қайдан білдіңдер,себебі үстелге не дайындап

	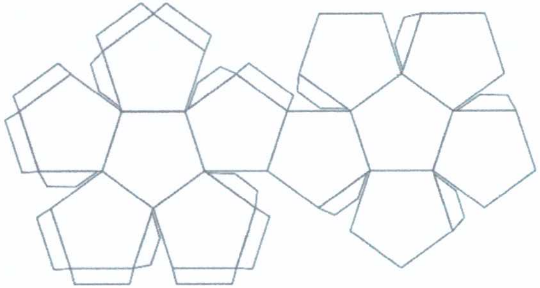 (Балалар үңгірге кіріп шығады) Жарайсыңдар, балалар. Саяхатымызды жалғастырайық. Қараңдаршы, балалар, тағы кедергіге тап болдық, мына саз балшықтан өтіп кетуіміз керек. (Балалар ойнап тұрады) Ол үшін тағы тапсырма орындайық. **«Тапқышбек» ойыны. Мен сөйлемді айтамын, сендер аяқтаңдар.** Балалар орманға... Орманда ағаштар... Баллаар саңырауқұлақ... Орманда жел... Жарайсыңдар, балалар, көрдіңдер ме! Білімді – мыңды	қойыпты? -Бұл тағамдарды , қандай аңдар жейді? Балалардың жауаптары: Ет,сәбіз,бал, саңырауқұлақ. -Қасқыр ет жейді. -Қоян сәбіз жейді . -Аю бал жейді. -Кірпі саңырауқұлақ жейді. -Ал түлкі өзіне балық дайындады. 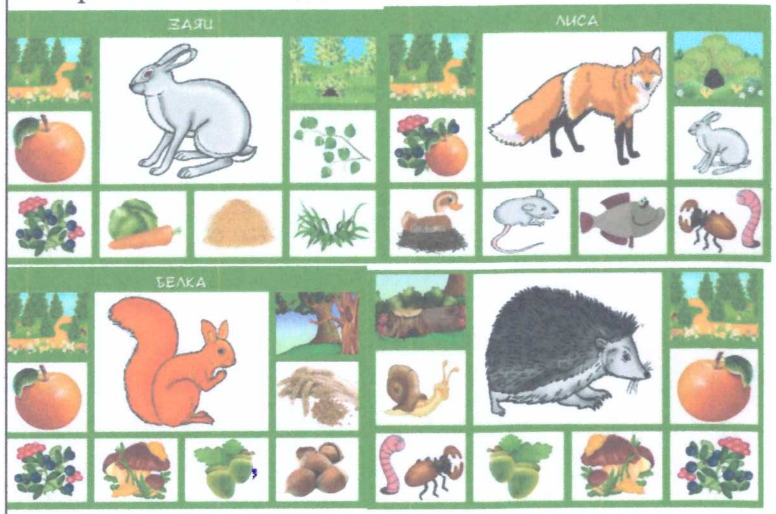 -Тамақ ішкеннен кейін аңдар “Тығылыспақ” ойнады -Табындаршы,мынау қандай аңның құйрығы? -Аңдар қонаққа кеткенде , балалары үйлерінде қалды . Оларда “Тығылыспақ” ойнады.Аналарына балаларын табуға көмектесейік Әңгімелету Мынау көжек екенін қайдан білдің? -Мынау қонжық екенін қайдан білдің?

	жығады – дегендей бәріміз бірігіп, бұл тапсырманы да орындап шықтық. (Музыка ойнап тұрады) Сауықтыру, демалы гимнастикасы: Балалар сендерге табиғи қарағай иісін сезесіндер ме? (Сеземіз) Бұл – орманға жеттік деген сөз. Орманның таза ауасымендемалайық. Мұрнымызбен ауаны жұтамыз, ауызбен ауаны шығарамыз. (2-3 рет) Білесіңдер ме, балалар, орман - өсімдіктер мен аңдардың үйі. Ал, біз орманда өзімізді қалай ұстау керек екенің білеміз бе? (Білеміз: шуламаймыз, айғайламаймыз) Ормандағы ағаш бұтақтарын сындыруға бола ма? (Болмайды, табиғатты қорғап, аялауымыз керек) Кәнекки, тақтамызға жақындап мына карточкаларды алып, андарымызға көмектесейік. Дидактикалық ойын: «Кім қайда тұрады?» (Әр бала карточканы алып, өз орындарына қояды, логопед пен балалар жасаған жұмыс туралы әңгімелеседі. Пікір-талас өткізеді) Балалар, қарандаршы аңдарға үйлерің табуға көмектестік.	Балалар тапсырма орындайды -Мынау түлкінің құйрығы - Мынау қасқырдың құйрығы - Мынау қоянның құйрығы - Мынау аюдың құлағы -Кірпі шөптің арасына тығылды -Аңдар қонақта ән айтты, би биледі ,ойнады. Кәне, біз де ойнайық Сергіту сәті: Ұзын құлақ , сұр қоян Естіп калып сыбдырды Ойлы-қырлы жерлермен Ытқып-ытқып жүгірді. Туған күнде сыйлық сыйлау керек. Аңдарда түлкіге сыйлық әкелді Дидактикалық ойын „Не сыйлады?” -Қоян доп сыйлады -Қасқыр ойыншық балапан сыйлады -Аю машина сыйлады -Кірпі алма сыйлады Дидактикалық ойын „Не жейді?” Ал, біз түлкіге не сыйласақ екен? -Туған күніне арнап жылы сөздер сыйлайық (жылы сөздерден бір шоқ гүл шығады) -Кімнің ертегісі ұнады ? -Кімнің ертегісі қызықты болды? -Кімнің туған күні болды?

	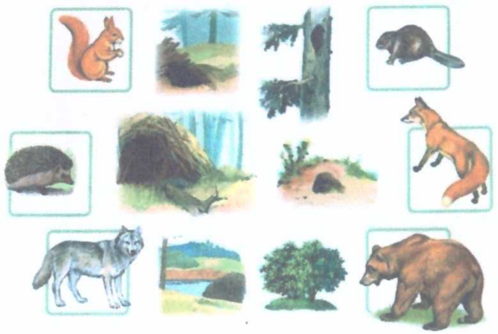 дұрыс жасадық па? (Дұрыс жасадық, өйткені әр аңның өз үйі болу керек) Тақпақ Аюға – қожығы, Құланға – қодығы, Бөлтірік – қасқырға, Құралай – киікке, Жас лағы – елікке, Құлыны – биеге, Ботасы -- түйеге, Қоянға -- көжегі, Анаға – бөбегі, Бәрінен сымбатты, Бәрінен қымбатты. Балалар біздің орындалмаған бір тапсырмамыз бар. **Ермексазбен жұмыс: «Ағаш жасау»** Рефлексия: (Логопед пен балалар отырып, пікірлеседі, сұрақ-жауап арқылы)	-Сабақта не істедіңдер ? -Сабақта не үйрендіңдер? -Сабақ ұнады ма? Сендерге сабақ ұнаса тиінның себетіне саңырауқұлақ апарып салыңдар . Ал кімге сабақта бір нәрсе түсініксіз болса сабақ ұнамаса онда-тиінның себетіне жаңғақ салыңдар Күтілетін нәтиже : Білу керек : Жабайы аңдар туралы түсініктерін кеңейту Игеру керек : Зат есім, сын есім , етістіктерді қолдана білу Үйрену керек: Сызба бойынша әңгімелей білуге үйрену
Сабақтың соңы	-жарайсыңдар балалар! - бүгінгі сабақ ұнады ма?	жарайсыңдар балалар! - бүгінгі сабақ ұнады ма?

Бекітемін:
«Аяла» санаторлық бөбекжайы»
КММ-сі директоры
Өмірзак А. ________
«23» ________ 2024ж.

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы

Қазан 2024 жыл 5 апта

Сабақтың мақсаты:

- Кішірейткіш-еркелету мәніндегі заттарды атау (үй - үйшік, көл – көлшік) дағдыларын бекіту;
- «Ойыншықтар» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі	Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі	Жұма
Балаларды қабылдау	Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, танымдық әрекет. Балалармен амандасу. Көңіл-күйін білу, байқау немесе баладан сұрау.				
Ата-ана мен тәрбиешімен әңгімелесу, кеңес беру	Ата-ана мен тәрбиешіге кеңес беру. Баладағы өзгерістер мен үй жағдайында баланы дамыту жұмыстары туралы сұрап отыру.				
Қызығушылығын ояту	**Сәлемдесу:** балалардың зейінін шоғырландыру. Шаттық шеңбері. «Әрқашан күн сөнбесін» әнін тыңдау. Әнді тыңдап тұрып қолды әннің ырғағымен толқын тәрізді тербету. -Ал, жарайсыңдар! Рахмет көп.				
Артикуляциялық жаттығулар	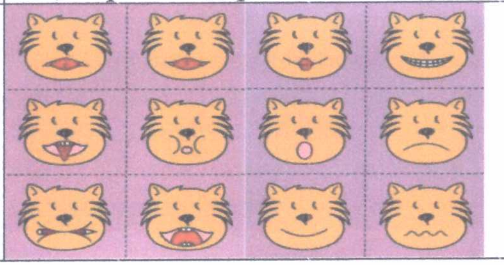				

Негізгі кезең	1. Музыка қосылады. «Добым добым домалақ» тақпағы әуенмен бірге айталады. -Суреттен не көріп тұрсыңдар? -Ойыншықтар. -Ойыншықтар қалай аталады? **2. «Не өзгерді» ойыны.** Үстелдің үстінде 4 ойыншық тұр. Балалардан олардың атауын сұрау. - Машина, қуаршақ, доп, аю. - Ойыншықтарға мұқият қарандар, олар үстелде қалай жатқанына зер салыңдар. Енді көздеріңді жұмыңдар. - Енді көздеріңді ашыңдар, қандай өзгеріс бар? - Қандай ойыншық пайда болды? - Көк доп. - Қандай ойыншық жоқ болып кетті?- қызыл доп, Көздеріңді қайта жұмыңдар. Қандай өзгеріс бар? - Кішкентай аю. - Қандай ойыншық жоқ болып кетті? - Үлкен аю. Көздеріңді жұмыңдар. Қандай ойыншықтар орындары ауысып кетті? - Аю мен қуыршақ. Жақсы, жарайсыңдар! 3. **«Доп» қимылды ойыны.** Логопед балалармен кілемнің үстінде тапсырманы орындайды. Бір, екі добым секір *(допты алақанымен лақтырады)* Бір, екі бізде секіреміз *(екі қол белде, аяқтың ұшымен бірдей секіреді)* **Кішірейткіш - еркелету мәніндегі заттарды атау дағдыларын бекіту.**	. **«Үлкен-кіші» ойыны.** Логопед балаларға ойын картасын таратады. 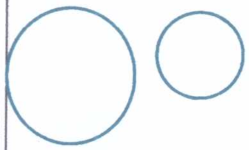 -Ойын картаға қара. Онда нені көріп тұрсың? - Дөңгелек -Қандай дөңгелек? -Үлкен және кішкентай. -Үлкен дөңгелектің үстіне үлкен ойыншықтарды, кішкентай дөңгелектің үстіне кішкентай ойыншықтарды қой. Жарайсың! (қуаршақ, ұшақ, доп, машина, кубик) **Кішірейткіш - еркелету мәніндегі заттарды атау дағдыларын бекіту.** **Суретке қарап кішірейткіш сөздерді қайталап айтайық көрпе-көрпеше, жастық-жастықша, өзен-өзенше**

	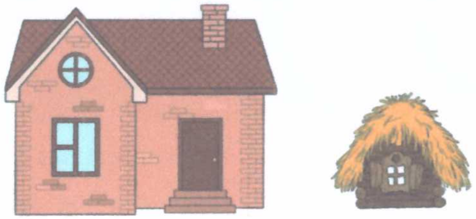 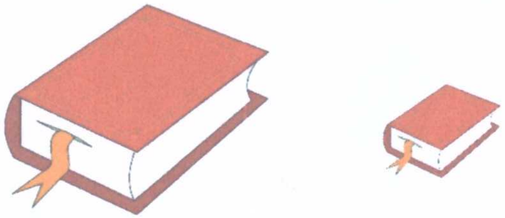 **Суретке қарап кішірейткіш сөздерді қайталап айтайық. үй-үйшік, көл-көлшік, кітап-кітапша** V «Нейрожаттығу» әдісі 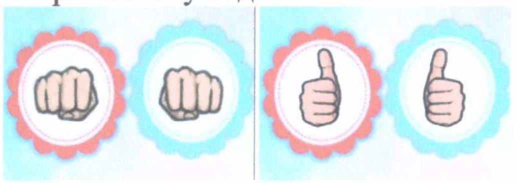	V «Нейрожаттығу» әдісі 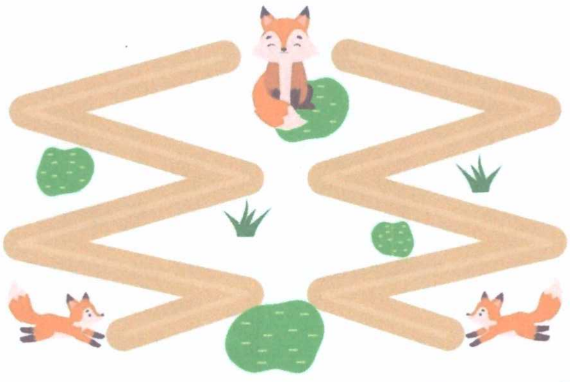 . **«Тапқышбек» ойыны.** Мақсаты: Ойлаудың жылдамдығы мен зейінді дамыту. Нұсқау: Балалар шеңбер бойына отырады. Жүргізуші көпше түрдегі бір сөзді айтады, ал балалар оны жекеше түрге ауыстырулары қажет. Нұсқаудағы сөздер: Мысықтар, тырналар, ормандар; Қатарлар, көпірлер, ағаштар; Ыдыстар, үйлер, құстар; Пілдер, кеселер, тауықтар; Ауыздар, сағаттар, болттар; Шкафтар, шарфтар; Мұрындар, столдар, көздер. **IV.Сергіту сәті:** Жалғыз саусақ тіпті де Ұстай алмас жіпті де. Екі саусақ бірікті Ине қолға ілікті. Үш саусағы өнерлі Қала салсақ, жол салсақ **VI .Байланыстырып сөйлеу тілін дамыту. Сурет бойынша шағын әңгіме құра.**

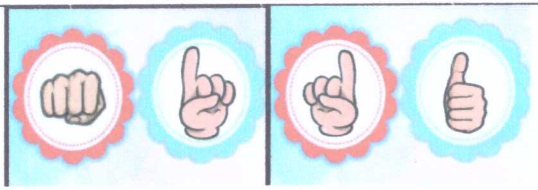

IV.Сергіту сәті:

Ұзын құлақ сұр қоян,

Естіп қалып сыбдырды,

Ойлы-қырлы жерлерден,

Ытқып-ытқып жүгірді.

Байланыстырып сөйлеу тілін дамыту. Сурет бойынша шағын әңгіме құра.

Мынау - ...
Ол __________.

Мынау – ...
Ол _________.

Мынау - ...
Ол ___________.

Мынау - ...
Ол ___________.

Мынау – ...
Ол ___________.

Мынау - ...
Ол _____________.

Сөйлеу қызметінің психологиялық негізін дамыту.
Кім немен ойнады?
Балаларға ат қой.

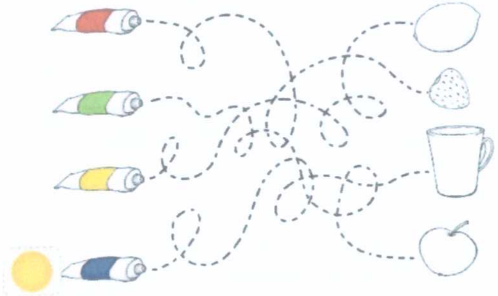

Сызықтарды қосып, сәйкес түске боя. Сөйлем құра: сын есім + зат есім
Қызыл таңқурай
Жасыл алма
Сары лимон
Көк саптыаяқ

Көріп қабылдауын дамытуға арналған тапсырма

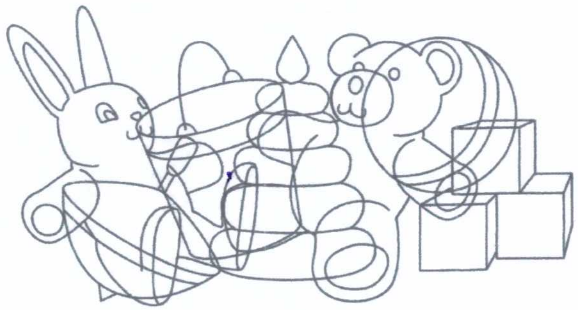

Кеңістікте бағдарлауын дамытуға арналған тапсырма

- Үйшіктің артында тұрған күшікті табыңдар.
- Үйшіктің үстінде тұрған күшікті табыңдар
- Үйшіктің ішіндегі күшікті табыңдар
- Үйшіктің алдындағы күшікті табыңдар
- Үйшіктің оң жағындағы күшікті табыңдар
- Үйшіктің сол жағындағы күшікті табыңдар

	 1. Ұсақ моториканы дамыту -Суретте қандай ойыншықтар бейнеленген? - пирамида, зырылдауық, доп, аю. -Жарайсың! Допты боя. 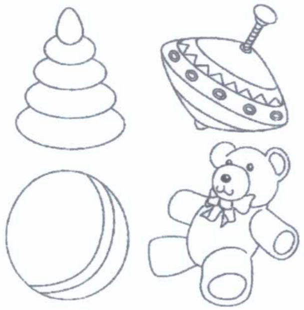 2. **«Эхо» ойыны.** Бала логопедке қарама-қарсы тұрады. - Мен бір сөзді катта айтамын, ал сен баяу айт. - Логопед: «Қонжық» (қатты) - Бала: «Пирамида» (баяу) (Қолданылатын сөздер: (Барабан, қуыршақ, текшелер, доп)	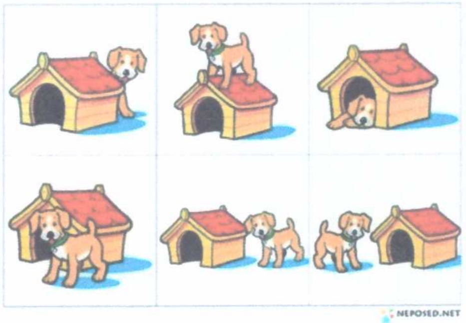 **7. «Сөредегі ойыншықтар».** Әр қатардағы ойыншықтарды ата. Қай ойыншық қай қатарда тұрғанын айт. -Доптың жанында қандай ойыншық тұр? -Ат пен пирамиданың ортасында қандай ойыншық тұр? -Екінші қатардағы ойыншықтарды ата. 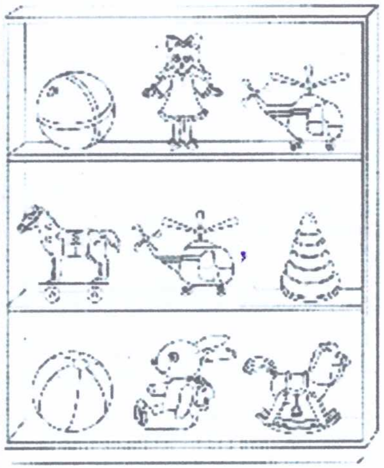
Сабақтың соңы	-жарайсыңдар балалар! - бүгінгі сабақ ұнады ма?	жарайсыңдар балалар! - бүгінгі сабақ ұнады ма?

Бекітемін:
«Аяла» санаторлық бөбекжайы»
КММ-сі директоры
Өмірзак А. ________
«29» ______ 2024ж.

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы

Қазан 2024 жыл 5 апта

Сабақтың мақсаты:

- Бір немесе бірнеше адамға айтылған сөзді естіп ажырату (отыр - отырыңдар) дағдыларын дамыту;
- Бұйыру сөздерін қолдануды үйрету: бер, ал.
- «Ойыншықтар» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту
- Көріп қабылдауын, естіп қабылдауын дамыту;
- Есту және көру зейінін дамыту;
- Тыныс алуын дамыту:
-

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі	Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі	Жұма
Балаларды қабылдау	Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, танымдық әрекет. Балалармен амандасу. Көңіл-күйін білу, байқау немесе баладан сұрау.				
Ата-ана мен тәрбиешімен әңгімелесу, кеңес беру	Ата-ана мен тәрбиешіге кеңес беру. Баладағы өзгерістер мен үй жағдайында баланы дамыту жұмыстары туралы сұрап отыру.				
Қызығушылығын ояту	**Сәлемдесу:** Шаттық шеңбері « Армысың ба, нұрлы күн! Армысың ба, Жер Ана! Аман- есен болайық! Бейбітшілік қалайық!» Осындай жақсы көңіл-күймен сабағымызды бастайық!				
Артикуляциялық жаттығулар	**Артикуляциялық жаттығулар**				

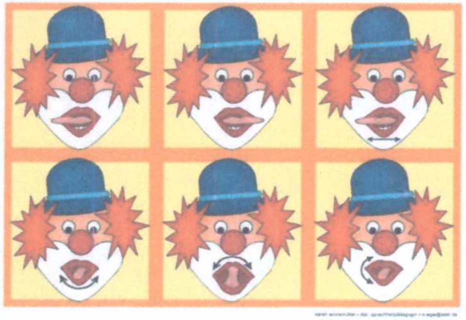

- Кәнекі, біз тілімізді жаттықтырып алайық.

«Түтікше» жаттығуы.

Орындалуы: пілдің тұмсығы секілді еріңді алға созып, 2-3 секунд ұстап тұру.

«Күрек» жаттығуы

Орындалуы: езу тартып күліп, тілдің жалпақ ұшын төменгі ерінге салып қою.

«Қамыр» жаттығуы

Орындалуы: ауыз сәл ашық, тілді бос қылып, алдыңғы ерінге салып, «пя-пя-пя» дыбыстарын айтып, тілді соғу. Тілді дірілдетпей бос қылып, осы қалыпта 1-5 секунд ұстау.

«Тәтті тосап» жаттығуы

Орындалуы: ауызды сәл ашып, жалпақ тілдің алдыңғы шетімен жоғарғы ерінді жоғарыдан төменге қарай жалау.

	 «Кесе» жаттығуы Орындалуы: ауызды кең ашып, тілді жалпақ етіп¸тілдің алдыңғы шеті мен бүйірлерін көтеріп, «кесе» жасау. Тілдің шеттері төмен түспей, жоғары көтерілген қалыпта тұруын қадағалау. «Саңырауқұлақ» жаттығуы Орындалуы: жымию, тістерді көрсету, ауызды сәл ашып, жалпақ тілді таңдайға жапсырып, ауызды ашу (тіл- саңырауқұлақтың басы, ал тілдің сіңірі- саңырауқұлақтың аяғы болады). 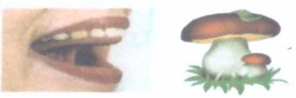	
Негізгі кезең	**І.Ұйымдастыру кезеңі. Сәлемдесу:** балалардың зейінін іс-әрекетке шоғырландыру. Балалар ортаға жиналады. «ойыншықтар» әні қосылады. Логопед пен балар қосылып билейді. -Логопед: балалар, әннен қандай ойыншықтар атауын естідіңдер? Логопед: - мен бүгін сіздермен ойыншықтар дүкеніне баруды ұсынамын. **ІІІ. «Жалпы белгілері бойынша заттарды топтастыра алуға үйрету:** **1. «Таразы» ойыны** Белгілері бойынша заттарды топтастыруға үйрету. Балалар алдымызда ойыншықтар жатыр, ойыншықтарды қораптарға түстері бойынша жинайық.	**"Ойыншықтар қандай болады"ойыны.** Балалар шеңберде тұрады, ортасында әртүрлі ойыншықтар жатыр. Логопедпен ойыншықтарды қарастырады. Логопед балалармен бірге былай дейді: әр ойыншық неден жасалған (ағаш, резеңке, пластик, мата); -олардың сыртқы белгілері қандай: пішіні (дөңгелек, шаршы, сопақ, тікбұрышты),

	Логопед балаларға дыбысталуы жеңіл көк және қызыл түсті екі қорап қояды, Сәйкесінше балалар ойыншықтардың ішінен көк түсті ойыншықтарды көк қорапқа, қызыл ойыншықтарды қызыл қорапқа салады. - Балалар, сендер қандай ойыншықты қорапқа салдың? -Қызыл, қайтала, қызыл. Осыдан кейін заттарды төменгі нұсқаулық бойынша жинатады. 1)үшбұрыштарды жина 2)сары түсті, сопақ заттарды жина 3)Жасыл түсті, жеуге болатын, домалақ заттарды жина **IV.** Көріп қабылдауын дамыту; **«Не өзгерді?» ойыны** Мақсаты: баланың танымдық белсенділігін ояту, зейінін және ес процесін дамыту. Ойынның шарты: Үстелдің үстіне бірнеше зат я болмаса кішкентай ойыншық қойылады. Балаға үстелде тұрған ойыншықтарды есінде сақтау ұсынылады, содан кейін «көзіңді жұм» - деп нұсқау беріледі, осы кезде жүргізуші ойыншықтардың біреуін алып тастайды да қай ойыншықтың жоғалғанын табу ұсынылады. **V.Сергіту сәті:** Жел улейді: у - у - у – у Қатты жел соқты: Гу - гу - гу – гу Құйын келіп биледі: Зу - зу - зу – зу Жапырақтар қол соқты: Ду - ду - ду - ду **6. «кім жылдам» ойыны.** Бір немесе бірнеше адамға айтылған сөзді естіп ажырату (отыр - отырыңдар)	-түсі, сапасы (жұмсақ, қатты, тегіс, қатты); -ойыншықтарды қалай өңдеу керек? (ойыншықтарға ұқыпты қарау); - ойыншықтар қайда сатылады? (Ойыншықтар дүкенінде). **Жалпы белгілері бойынша заттарды топтастыра алуға үйрету;** Заттық суреттерді жалпылама атауы бойынша топтастыруға үйрету. 1) қасық, шанышқы, пышақ, қазан 2) алма, банан, шие, алмұрт 3) төсек, орындық, үстел, диван 4) картоп, сәбіз, капуста 5) қуыршақ, доп, машина, юла **IV Көріп қабылдауын, естіп қабылдауын дамыту;** **1. «Кім зейінді?»** Мақсаты: көру зейіні мен көріп есте сақтауын дамыту. Сипаттамасы: балаларға арналған лотодан балаға таныс заттар бейнеленген бірнеше сурет ұсынылады. Суреттердің саны баланың жасына, оның сөйлеу және ойлау қабілетіне байланысты

	дағдыларын дамыту; Балалар, мен отыр дегенде тек адар ғана отырады, ал отырыңдар дегенде Айдардан басқаларың отарасыңдар. Дәл осылай «тұр- тұрыңдар, жүр-жүріңдер, отыр-отырыңдар» нұсқаулығы бойынша тапсырмалар беріледі. **«Доп» кимылды ойыны.** Логопед балалармен кілемнің үстінде тапсырманы орындайды. Бір, екі добым секір *(допты алақанымен лақтырады)* Бір, екі бізде секіреміз *(екі қол белде, аяқтың ұшымен бірдей секіреді)* *Жарайсыңдар.* Графомоторикалық дағдыларын дамыту. 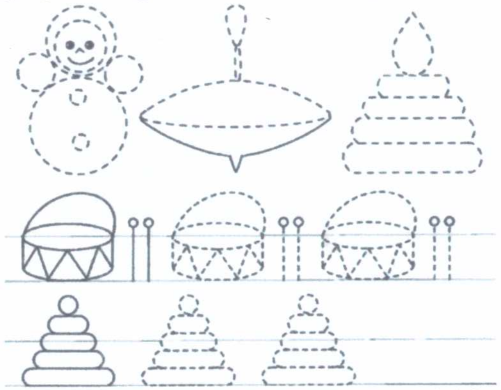 **VIII. Дауыспен жұмыс**. «МА; МО; МУ; ПА; ПО; ПУ» дыбысын баяу, жай, қатты, өте қатты айт	5 суреттер бір мөлшерде және белгілі бір тақырыпқа (ойыншықтар, киім, ыдыс, көлік т.б.) сай болуы керек. **«Мен атаған суретті көрсет»** Мақсаты: есте сақтауын, көру зейінін дамыту. Сипаттамасы: Логопед үстел үстіне бірнеше ойыншықтардың суреттерді белгілі бір кезектілікте орналастырады да, бірнеше суретті атайды. Бала сол атауларды есіне сақтап, үстел үстіндегі суреттердің ішінен логопед атағандарды алады. **Сергіту сәті:** Жел үлейді: у - у - у – у Қатты жел соқты: Гу - гу - гу – гу Құйын келіп биледі: Зу - зу - зу – зу Жапырақтар қол соқты: Ду - ду - ду - ду **Ұсақ қол моторикасын дамыту.** 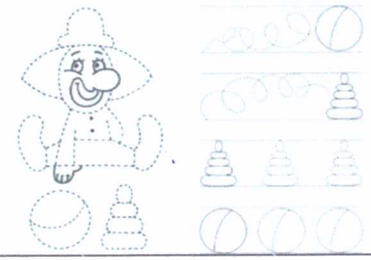

	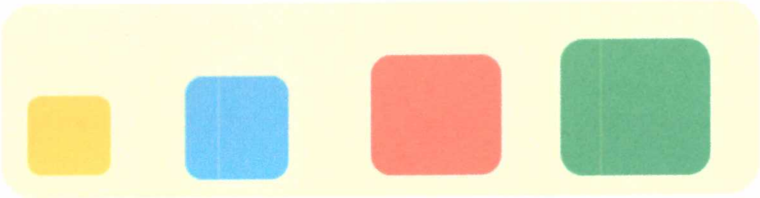 «ПА; МА; ПО; МО; ПУ; МУ» дыбысын созып айт. 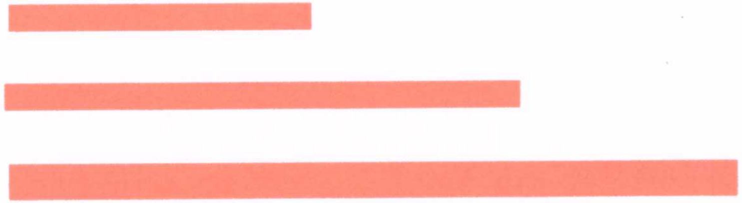	**VIII. Дауыспен жұмыс**. «МА; МО; МУ; ПА; ПО; ПУ» дыбысын баяу, жай, қатты, өте қатты айт 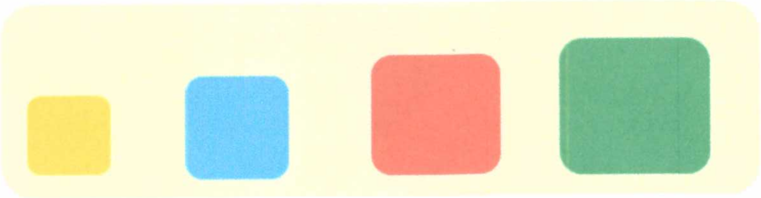 «ПА; МА; ПО; МО; ПУ; МУ» дыбысын созып айт. 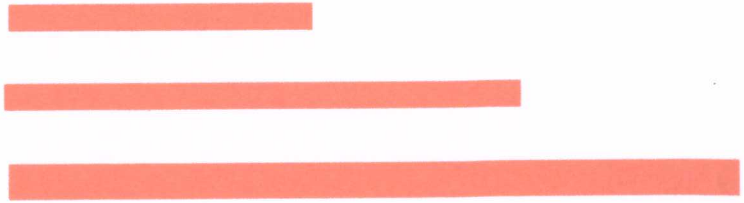
Сабақтың соңы	жарайсыңдар балалар! - бүгінгі сабақ ұнады ма?	жарайсыңдар балалар! - бүгінгі сабақ ұнады ма?

Бекітемін:
«Аяла» санаторлық бөбекжайы»
КММ-сі директоры
Өмірзак А. ________
«29» мау 2024ж.

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы

<u>Қараша 2024 жыл 1 апта</u>

Сабақтың мақсаты:

- «Мен» жіктеу есімдігін зат есіммен келістіруді үйрету;
- Ерте онтогенез дыбыстарын және дауысты дыбыстарды айту дағдыларын қалыптастыру;
- «Дене мүшелері» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту;

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі	Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі	Жұма
Балаларды қабылдау	Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, танымдық әрекет. Балалармен амандасу. Көңіл-күйін білу, байқау немесе баладан сұрау.				
Ата-ана мен тәрбиешімен әңгімелесу, кеңес беру	Ата-ана мен тәрбиешіге кеңес беру. Баладағы өзгерістер мен үй жағдайында баланы дамыту жұмыстары туралы сұрап отыру.				
Қызығушылығын ояту	**Сәлемдесу:** Шеңберге тұрып, амандасады. Ғажайып сәт. -Балалар менің қолымдағы қорапта не бар екенін білесіңдер ме? -Бірге тамашалайық. Кел балалар күлейік, Күлкіменен тілейік. Күлкі көңіл ашады, Күліп өмір сүрейік. -Жарайды, бірге тамашалайық. -Балалар біз денеміздегі мүшелердің аттарын білеміз бе? Қорапта адамның дене мүшелері бар екен. Құрастырайық.				
Артикуляциялық жаттығулар	**Артикуляциялық жаттығулар** «Кесе» жаттығуы Ауыз кең ашылады, жалпақ қалыптағы тіл жоғары көтеріледі де, кесе формасы беріледі. Тілдің шеттері тіске				

<table>
<tr>
<td></td>
<td colspan="2">тимейді.

Кесе әлемі қандай,
Шәйі тәтті балдай,
Балдан да тәтті шәй қандай
Ішемін мен шөлге қанбай!

«Нан илеу жаттығуы»
Жымиып, «пя - пя - пя…» деп тілмен еріндер арасында шалпылдату.

Нан илеуді үйретті анам,
Жасағандай алғашқы қадам,
Бірнеше сыры бар екен
илеудің,
Анама алғыс, көп нәрсені
үйреттің!

«Тыныс алу» жаттығулары
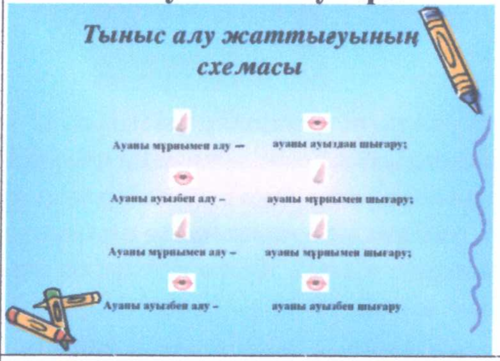
</td>
</tr>
<tr>
<td>Негізгі кезең</td>
<td>I. Ерте онтогенез дыбыстарын және дауысты дыбыстарды айту дағдыларын қалыптастыру
1-тапсырма
Суреттерге назар аударайықшы балалар.
- Ана баласына ән айтып жұбатып жатыр екен ия. Қандай әң айтып жатыр деп ойлайсың?
- Екінші суретте кішкентай қыз жылап қалды. Қалай жылап жатыр екен?
- Үшінші суретте бала ән айтып жатыр. Қане бірге ән айтайық.</td>
<td>I. Ерте онтогенез дыбыстарын және дауысты дыбыстарды айту дағдыларын қалыптастыру
1-тапсырма
<u>Суретке назар аударайықшы балалар.</u>
- <u>Қасқыр қандай дыбыс шығарып тұр деп ойлайсыңдар?</u></td>
</tr>
</table>

«А» дыбысын айтқандағы артикуляциялық қалыппен таныстыру

«А» дыбысын айтқанда ауыз кең түрде ашылады. Еріндер қалыпты жағдайда(қатайтылмаған, дөңгеленбеген). Тілдің ұшы астыңғы тістердің жанында орналасқан, тіл жазық. Тыныс шығарғанда, ауа кедергісіз өтеді. Дауыс сіңірлері жұмыс жасайды. Тамақ дірілдейді. «А» дауысты дыбыс. Ол қызыл түспен боялады.

Дыбысты буында, сөзде, сөйлемде дұрыс айтуға үйрету

2-тапсырма

«Жаңғырық» ойыны

Балалар мен сендерге буындар мен сөздер айтамын, сендер менен кейін қайталауларың керек.

Ал-ал-ал алма
Ап-ап-ап апа
Ба-ба-ба бақа
Та-та-та таға

«У» дыбысын айтқандағы артикуляциялық қалыппен таныстыру

«У» дыбысын айтқанда ерін дөңгеленіп, алдыға қарай шығады. Тілдің ұшы астыңғы тістерден алыстап, ортаңғы бөлігі дөңестенеді. Шығаратын ауа кедергісіз, еркін шығады. Дауыс сіңірлері жұмыс істейді, тамақ дірілдейді(дауыс шығады).

Дыбысты буында, сөзде, сөйлемде дұрыс айтуға үйрету

2-тапсырма

«ҚАЙТАЛА» ойыны

Балалар мен сендерге буындар айтамын, сендер менен кейін қайталауларың керек.

АУ БУ МУ ТУ

УА УС УП УХ

-тапсырма

Суреттерді атаңдар

	Ала-ала-ала алаша Бал-бал-бал балақай **ІІ. «Мен» жіктеу есімдігін зат есіммен келістіруді үйрету** **3-тапсырма** *«Мен кіммін?» ойынын ойнату* *Суретке қарап кім екендеріңді бір сөйлеммен айтыңдар.* баламын. **МЕН** әншімін құрылысшымын ұшқышпын **4-тапсырма** *Сөйлемдерді менімен бірге қайталаңдар* - Мен әткеншек ойнадым.	 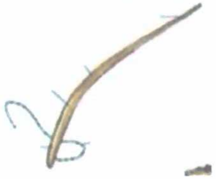 **ІІ. «Мен» жіктеу есімдігін зат есіммен келістіруді үйрету** **4-тапсырма** *Суретті сөйлемдерді қайталаңдар* Мен ауладым. Мен 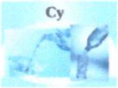 іштім. Мен жұттым.

	- Мен алма алдым. - Мен машина жасадым. - Мен үй салдым. **Сергіту сәті** Сергіту сәті: Сағаттың тіліндей Иіліп оңға бір. Сағаттың тіліндей Иіліп солға бір. Сағатқа карап ап, Жаттығу оңай-ақ! **III. Сөйлеу қызметінің психологиялық негізін дамыту** **5-тапсырма** **«Сезім мүшелері» ойыны** Балалар біздің денемізде қандай мүшелер бар атаңдаршы? -жарайсыңдар! -Енді олар бізге не үшін қает? -көз көру үшін. -Жарайсың! 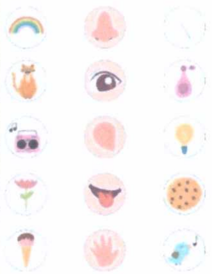	Мен суретін салдым. **5-тапсырма** *«Сен кім боласың?» ойыны* **Мен** **III. Сөйлеу қызметінің психологиялық негізін дамыту** ***«Дене мүшелерінің қызметі»*** Баланың жеткіліксіз дене мүшелерін сал. (қаламмен, ермексазбен) ***«Дене мүшелері»***

	6-тапсырма *<u>Қолдың ұсақ моторикасын дамытуға арналған тапсырма</u>* 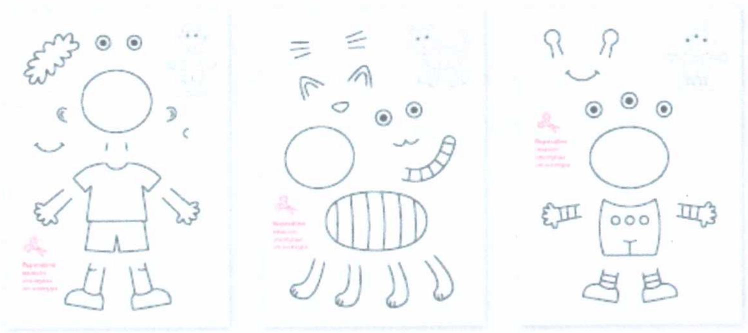	Балалар, біз дене мүшелерімізбен әлемді танимыз, көреміз сеземіз. Қазір біз дене мүшелеріміздің қызметін анықтайық. Қазір әр дене мүшеміздің орналасуын табамыз және атаймыз. 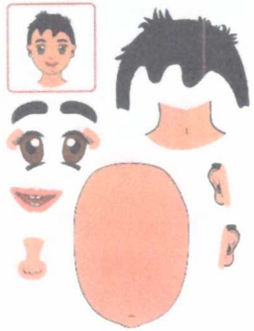
Сабақтың соңы	-жарайсыңдар балалар! - бүгінгі сабақ ұнады ма?	жарайсыңдар балалар! - бүгінгі сабақ ұнады ма?

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы

<u>Қараша 2024 жыл 2 апта</u>

Сабақтың мақсаты:

- Жекеше түрде тәуелдік жалғаулы есімдіктерді қолдану дағдыларын дамыту;
- Ерте онтогенез дыбыстарын және дауысты дыбыстарды айту дағдыларын қалыптастыру;
- «Киімдер» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту;
- Көріп қабылдауын, естіп қабылдауын дамыту;
- Есту және көру зейінін дамыту;

Күн тәртібінің кезеңдері	**Дүйсенбі**	**Сейсенбі**	**Сәрсенбі**	**Бейсенбі**	**Жұма**
Балаларды қабылдау	Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, танымдық әрекет. Балалармен амандасу. Көңіл-күйін білу, байқау немесе баладан сұрау.				
Ата-ана мен тәрбиешімен әңгімелесу, кеңес беру	Ата-ана мен тәрбиешіге кеңес беру. Баладағы өзгерістер мен үй жағдайында баланы дамыту жұмыстары туралы сұрап отыру.				
Қызығушылығын ояту	**Сәлемдесу:** Шеңберге тұрып, амандасады. Ғажайып сәт. -Балалар менің қолымдағы қорапта не бар екенін білесіңдер ме? -Бірге тамашалайық. Кел балалар күлейік, Күлкіменен тілейік. Күлкі көңіл ашады, Күліп өмір сүрейік. -Жарайды, бірге тамашалайық. -Балалар біз денеміздегі мүшелердің аттарын білеміз бе? Қорапта адамның дене мүшелері бар екен. Құрастырайық.				
Артикуляциялық жаттығулар	**Артикуляциялық жаттығулар орындау** «Сылақшы» жаттығуы Ауыз сәл ашық, тілдің ұшымен таңдайды жалау. 10 - 15 рет қайталау. «Сағат» жаттығуы				

	«Сағат» – тілді жіңішкертіп ұстап оңға, солға жайлап қозғау керек. Осылай санап отырып 15 - 20 рет қайталау керек. Самат сағат сатып алды Сағат Саматқа ұнап қалды Анасына, әжесіне көрсетіп Көрімдік қалтасына мол салды. **Тыныс алу жаттығуларын орындау** ***«Сүңгігіштер жаттығуы»*** Балалар қолдарын 2 жаққа ұстап, ауызбен дем алып, қолдарымен өздерін құшақтап, отырып мұрынмен дем шығарады.(судың астына түскенді көрсетеді) ***«Кім жылдам» жаттығуы*** Балалар мұрынмен тыныс алып шарларды ауызбен үрлейді. Ережеге сай демалып, шарды ең үлкен үрлеген бала жеңіске жетеді. ***«Жел гулейді» жаттығуы*** Ауызды азырақ ашып, у дыбысын бірқалыпты ұзақ айту (ууууууу)	
Негізгі кезең	**І. Ерте онтогенез дыбыстарын және дауысты дыбыстарды айту дағдыларын қалыптастыру** - Балалар суретке назар аударайықшы. Қыздың қай жері ауырып тұр? - Қандай дыбыс шығарып тұр? **«О» дыбысын айтқандағы артикуляциялық қалыппен таныстыру**	. **І. Ерте онтогенез дыбыстарын және дауысты дыбыстарды айту дағдыларын қалыптастыру** *Балалар суретке қарайықшы балақай жымиып қандай дыбысты айтып тұр деп ойлайсыңдар?* **«И» дыбысын айтқандағы артикуляциялық қалыппен таныстыру**

«О» дыбысын айтқанда ерін дөңгеленіп, алдыға қарай шығыңқы. Тілдің ұшы астыңғы тістерден алшақтайдытілдің, ортаңғы бөлігі шамалы жоғары қарай көтерілген. Шығаратын ауа кедергісіз, еркін шығады. Дауыс сіңірлері жұмыс істейді, тамақ дірілдейді(дауыс шығады).

Дыбысты буында, сөзде, сөйлемде дұрыс айтуға үйрету

1-тапсырма

Буындарды менімен бірге, содан соң менен кейін қайталаңдар.

О → Й ОЙ ОЙ
О → Р ОР ОР
О → Л ОЛ ОЛ
ОЙ → НА ОЙНА

2-тапсырма

Сұрақтарға толық жауап беріңдер.

-Мынау не?

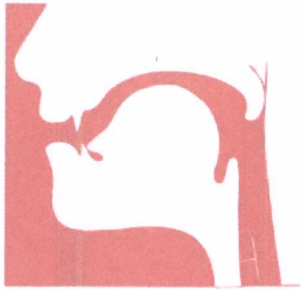

«И» дыбысын айтқанда ерін күлімдеп, тістер көрініп тұрады. Тілдің ұшы астыңғы тістерге жабысып,тілдің, ортаңғы бөлігі қатты дөңістенеді. Шығаратын ауа кедергісіз, еркін шығады. Дауыс сіңірлері жұмыс істейді, тамақ дірілдейді(дауыс шығады).

Дыбысты буында, сөзде, сөйлемде дұрыс айтуға үйрету

1-тапсырма

Буын құрап айтыңдар

Т
Д
Ш
С → И
Б
Ж
Р

2-тапсырма

Суреттерді атаңдар

- *Мынау не?*

<table>
<tr>
<td></td>
<td>

II. Жекеше түрде тәуелдік жалғаулы есімдіктерді қолдану дағдыларын дамыту

3-тапсырма

Сұрақтарға сөз тіркестерімен жауап беріңдер.

- Мынау кімнің көйлегі?
- Мынау кімнің ойыншығы?
- Мынау кімнің үйі?

4-тапсырма

Кубикті лақтырып түскен суретке «Менің, сенің, оның» сөздерін қосып айтыңдыр.
</td>
<td>

II. Жекеше түрде тәуелдік жалғаулы есімдіктерді қолдану дағдыларын дамыту

3-тапсырма

Балалар берілген сөздерге тәуелдік жалғауын дұрыс жалғап айтыңдар.

I жақ. Менің сазан
II жақ. Сенің сазан
Сіздің сазан
III жақ. Оның сазан

4-тапсырма

Суреттерге қарап сөйлемдерді толықтырып айтыңдар
</td>
</tr>
</table>

	 ІІІ. Сөйлеу қызметінің психологиялық негізін дамыту **6-тапсырма** *Қолдың ұсақ моторикасын дамытуға арналған тапсырма* 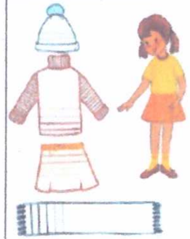	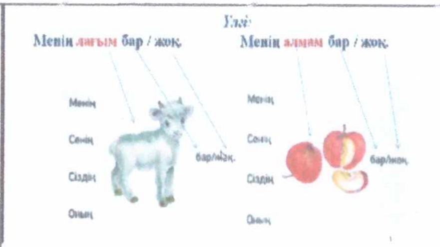 **ІІІ. Сөйлеу қызметінің психологиялық негізін дамыту)** Қыздардың көйлектеріне сай қалта таңдауына көмектес. 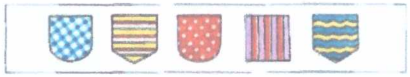 *Қолдың ұсақ моторикасын дамытуға арналған тапсырма* 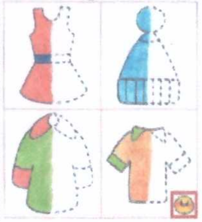
Сабақтың соңы	-жарайсыңдар балалар! - бүгінгі сабақ ұнады ма?	жарайсыңдар балалар! - бүгінгі сабақ ұнады ма?

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы

<u>Қараша 2024 жыл 3 апта</u>

Сабақтың мақсаты:

- Көрнекі құралдар арқылы мағынасы бойынша қарама-қарсы сын есімдерді қолдануды дамыту;
- Ерте онтогенез дыбыстарын және дауысты дыбыстарды айту дағдыларын қалыптастыру;
- «Аяқ-киімдер» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту;
- Еліктеу арқылы етістіктерді қолдануын дамыту;

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі	Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі	Жұма
Балаларды қабылдау	Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, танымдық әрекет. Балалармен амандасу. Көңіл-күйін білу, байқау немесе баладан сұрау.				
Ата-ана мен тәрбиешімен әңгімелесу, кеңес беру	Ата-ана мен тәрбиешіге кеңес беру. Баладағы өзгерістер мен үй жағдайында баланы дамыту жұмыстары туралы сұрап отыру.				
Қызығушылығын ояту	**Сәлемдесу:** Шеңберге тұрып, амандасады. Ғажайып сәт. -Балалар менің қолымдағы қорапта не бар екенін білесіңдер ме? -Бірге тамашалайық. Кел балалар күлейік, Күлкіменен тілейік. Күлкі көңіл ашады, Күліп өмір сүрейік. -Жарайды, бірге тамашалайық. -Балалар біз денеміздегі мүшелердің аттарын білеміз бе? Қорапта адамның дене мүшелері бар екен. Құрастырайық.				
Артикуляциялық жаттығулар	**Артикуляциялық жаттығулар орындау** «Сылақшы» жаттығуы Ауыз сәл ашық, тілдің ұшымен таңдайды жалау. 10 - 15 рет қайталау. «Сағат» жаттығуы «Сағат» – тілді жіңішкертіп ұстап оңға, солға жайлап қозғау керек. Осылай санап отырып 15 - 20 рет қайталау керек. **Тыныс алу жаттығуларын орындау** ***«Сүңгігіштер жаттығуы»*** Балалар қолдарын 2 жаққа ұстап, ауызбен дем алып, қолдарымен өздерін құшақтап, отырып мұрынмен дем шығарады.(судың астына				

<table>
<tr><td></td><td colspan="2">түскенді көрсетеді)

«Кім жылдам» жаттығуы
Балалар мұрынмен тыныс алып шарларды ауызбен үрлейді. Ережеге сай демалып, шарды ең үлкен үрлеген бала жеңіске жетеді.

«Жел гулейді» жаттығуы
Ауызды азырақ ашып, у дыбысын бірқалыпты ұзақ айту (ууууууу)</td></tr>
<tr><td>Негізгі кезең</td><td>І. Ерте онтогенез дыбыстарын және дауысты дыбыстарды айту дағдыларын қалыптастыру

<u>-Бала қандай дыбыс айтып тұр деп ойлайсыңдар?</u>
«Ы» дыбысын айтқандағы артикуляциялық қалыппен таныстыру

«Ы» дыбысын айтқанда ерін кішкене керіледі, тістер көрініп тұрады. Тілдің ұшы астыңғы тістерден алыстап ,тілдің ортаңғы бөлігі қатты дөңістенеді.

Дыбысты буында, сөзде, сөйлемде дұрыс айтуға үйрету
1-тапсырма
<u>Мен айтқан буындарды менімен бірге қайталаңдар</u></td><td>1 Ерте онтогенез дыбыстарын және дауысты дыбыстарды айту дағдыларын қалыптастыру

<u>-Балалар қаздар қандай дыбыс шығарады?</u>

«Г» дыбысын айтқандағы артикуляциялық қалыппен таныстыру

«Г» дыбысын айтқанда тілдің ұшы астыңғы тістерден сәл алыстап,тілдің ортаңғы бөлігі өркеш болып дөңестеніп таңдайға тіреледі.шығарылған ауа екпіні арқылы тілдің ортаңғы бөлігі таңдайдан ажыратылады.дауыс сіңірлері жұмыс істейді, тамақ дірілдейді.
Дыбысты буында, сөзде, сөйлемде дұрыс айтуға үйрету
1-тапсырма
<u>Балалармен бірге берілген буындарды қайталаңдар</u>
ГА-ГА | ГА-ГО-ГУ | АГА-ОГО-УГУ
ГО-ГО | ГО-ГУ-ГА | ОГО-УГУ-АГА
ГУ-ГУ | ГУ-ГА-ГО | УГУ-АГА-ОГО

2-тапсырма
<u>Суреттерді атаңдар.</u></td></tr>
</table>

бы	жы
пы	шы
—	зы
—	сы
қы	лы
ғы	ры
ды	мы
ты	ны

2-тапсырма

Жұмбақ

Кесе, шыны, пияла
Оларсыз шай құя ма?
Қасықсыз тамақ жемейміз,
Бәрінің атын не дейміз? (Ыдыс)

Ыдыс сөзін бірнеше рет қайталап, созып айтқызу **(Ы - ы - ды -ы - ы - с)**

Үстіне тігіп көк шатыр,
Астында қызыл дәу жатыр (қызылша)

Қызылша сөзін бірнеше рет қайталап, созып айтқызу **(қ – ы – ы - зы -ы - ы - лша)**

Ұшады қанатсыз, Зырлайды аяқсыз. (Зымыран)
Зымыран сөзін бірнеше рет қайталап, созып айтқызу **(З – ы-ы - ы - мы -ы - ы - ран)**

ІІ. Көрнекі құралдар арқылы мағынасы бойынша қарама-қарсы сын есімдерді қолдануды дамыту

3-тапсырма

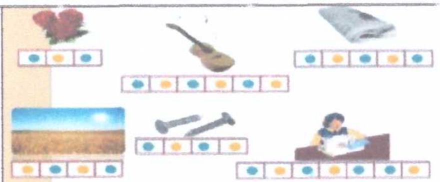

Сергіту сәті

Оңға, оңға түзу тұр,
Солға, солға түзу тұр
Артқа қарай бір адым
Алдыға қарай бір адым
Жоғары төмен қарайық
Орнымызды табайық

ІІ. Көрнекі құралдар арқылы мағынасы бойынша қарама-қарсы сын есімдерді қолдануды дамыту

3-тапсырма

__Суретке қарап, сұрақтарға жауап беру арқылы сөйлем құрастырыңдар__

- Айдос қандай бала?
- Жандос қандай бала?
- Айшаның үсті қандай?
- Зеренің үсті қандай?

4-тапсырма

__«Мен бастаймын, сен аяқта» ойыны__

Мен қазір сендерге сын есім айтамын, сендер қарама-қарсы мағынасын табуларың керек.

Мықты - ....
құрғақ- ....
қуанышты - ....
биік - ....
ұзын - ....
семіз - ....

ІІІ. Сөйлеу қызметінің психологиялық негізін дамыту

5-тапсырма

4-тапсырма

Сұрақтарға толық жауап беріңдер?

- Мынау қандай қарындаш?
- Ал мынау қандай қарындаш?

- Мынау қандай үй?
- Ал мынау қандай үй?

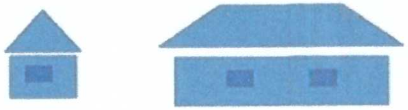

- Дала қандай?

Сергіту сәті

Тербеледі ағаштар,
Алдымнан жел еседі.
Кіп-кішкентай ағаштар,
Үп-үлкен боп өседі.

III. Сөйлеу қызметінің психологиялық негізін дамыту

Суретке қарап талда

Қолдың ұсақ моторикасын дамытуға арналған тапсырма

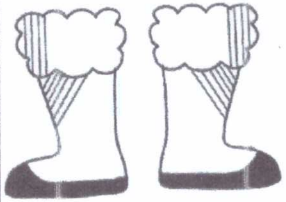

	6-тапсырма *Ми жартышарларының қызметін дамытуға арналған тапсырама* 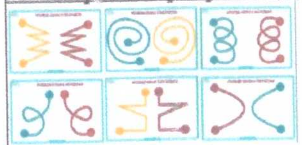 **7-тапсырма** *Ойлау қабілетін дамытуға арналған тапсырма* Артығын тап **6-тапсырма** *Қолдың ұсақ моторикасын дамытуға арналған тапсырма* 	
Сабақтың соңы	-жарайсыңдар балалар! - бүгінгі сабақ ұнады ма?	жарайсыңдар балалар! - бүгінгі сабақ ұнады ма?

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы

<u>Қараша 2024 жыл 4 апта</u>

Сабақтың мақсаты:

- Сан есімдерді зат есімдермен келістіруді, өздік етістіктерді құра алуға үйрету;
- Ерте онтогенез дыбыстарын және дауысты дыбыстарды айту дағдыларын қалыптастыру;
- «Азық-түлік» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту;

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі	Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі	Жұма
Балаларды қабылдау	Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, танымдық әрекет. Балалармен амандасу. Көңіл-күйін білу, байқау немесе баладан сұрау.				
Ата-ана мен тәрбиешімен әңгімелесу, кеңес беру	Ата-ана мен тәрбиешіге кеңес беру. Баладағы өзгерістер мен үй жағдайында баланы дамыту жұмыстары туралы сұрап отыру.				
Қызығушылығын ояту	**Сәлемдесу:** Шеңберге тұрып, амандасады. Ғажайып сәт. -Балалар менің қолымдағы қорапта не бар екенін білесіңдер ме? -Бірге тамашалайық. Кел балалар күлейік, Күлкіменен тілейік. Күлкі көңіл ашады, Күліп өмір сүрейік. -Жарайды, бірге тамашалайық. -Балалар біз денеміздегі мүшелердің аттарын білеміз бе? Қорапта адамның дене мүшелері бар екен. Құрастырайық.				
Артикуляциялық жаттығулар	**Артикуляциялық жаттығулар орындау** «Сылақшы» жаттығуы Ауыз сәл ашық, тілдің ұшымен таңдайды жалау. 10 - 15 рет қайталау. «Сағат» жаттығуы «Сағат» – тілді жіңішкертіп ұстап оңға, солға жайлап қозғау керек. Осылай санап отырып 15 - 20 рет қайталау керек.				

<table>
<tr><td></td><td colspan="2">
Самат сағат сатып алды
Сағат Саматқа ұнап қалды
Анасына, әкесіне көрсетті
Көрімдік қалтасына мол салды.

Тыныс алу жаттығуларын орындау
«Сүңгіліштер жаттығуы»
Балалар қолдарын 2 жаққа ұстап, ауызбен дем алып, қолдарымен өздерін құшақтап, отырып мұрынмен дем шығарады.(судың астына түскенді көрсетеді)

«Кім жылдам» жаттығуы
Балалар мұрынмен тыныс алып шарларды ауызбен үрлейді. Ережеге сай демалып, шарды ең үлкен үрлеген бала жеңіске жетеді.

«Жел үрлейді» жаттығуы
Аузды азырақ ашып, у дыбысын бірқалыпты ұзақ айту (ууууууу)</td></tr>
<tr><td>Негізгі кезең</td><td>Ерте онтогенез дыбыстарын және дауысты дыбыстарды айту дағдыларын қалыптастыру
<u>-Балалар суретте не көріп тұрмыз?</u>
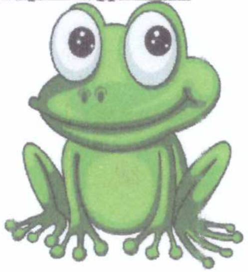
- <u>Бақа сөзінде бірінші қандай дыбыс естіп тұрмыз?</u>
«Б» дыбысын айтқандағы артикуляциялық қалыппен таныстыру</td><td>Ерте онтогенез дыбыстарын және дауысты дыбыстарды айту дағдыларын қалыптастыру

- <u>Балалар бұзау қандай дыбыс шығарады?</u>
«М» дыбысын айтқандағы артикуляциялық қалыппен таныстыру</td></tr>
</table>

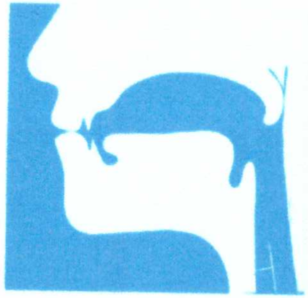

«Б» дыбысын айтқанда ерін тығыз жабылып,тыныс шығару екпінінмен ашылады.тілдің ұшы астыңғы тістерден сәл ғана алыстайды, тіл жазық. Дауыс сіңірлері жұмыс істеп тұрады, тамақ дірілдейді.

Дыбысты буында, сөзде, сөйлемде дұрыс айтуға үйрету
1-тапсырма
«Жаңғырық» ойыны
Мен буындарды айтамын, сендер менен кейін қайталауларың керек

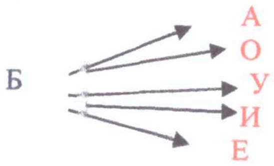

2-тапсырма
Суреттерді атаңдар. Осы сөздерді буынға бөліп айтыңдар

Сергіту сәті
Оңға, оңға түзу тұр,

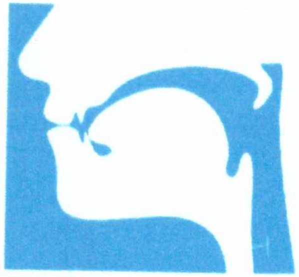

«М» дыбысын айтқанда ерін тығыз жабылған, шығарылған ауа мұрын арқылы.тілдің ұшы астыңғы тістерге жабысқан, тілдің ортаңғы бөлігі дөңестенеді. Дауыс сіңірлері жұмыс істеп тұрады, тамақ дірілдейді.

Дыбысты буында, сөзде, сөйлемде дұрыс айтуға үйрету
1-тапсырма
Буындарды қайталаңдар

МА МӘ МЕ МИ МО МӨ МУ МҰ МҮ МЫ МІ МЮ

2-тапсырма
Сөздерді менімен бірге , содан соң өздерің қайталаңдар

Ма та	ма рал	, ал ма	мал	а дам
Ма са	то мар	ша ма	мол	Ма рат

Сергіту сәті
Орнымыздан тұрайық,
Белімізді жазайық.
Жоғары-төмен қарайық,
Солға-солға түзу тұр.
Оңға-оңға түзу тұр,
Алға қарайбір адым,
Артқа қарай бір адым
Бойымызға күш жинап,

<table>
<tr>
<td></td>
<td>
Солға, солға түзу тұр.
Артқа қарай бір адым
Алдыға қарай бір адым
Жоғары төмен қарайық
Орнымызды табайық.
II. Сөйлеу қызметінің психологиялық негізін дамыту
3-тапсырма
<u>Бақа бегемоттан кішірек, бірақ есектен үлкен. Ең кішісін бояңдар</u>
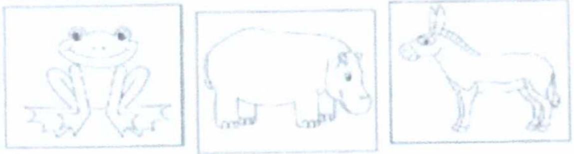
4-тапсырма
<u>Суреттерді естеріңде сақтап алыңдар, қандай сурет жоғалғанын айтыңдар</u>
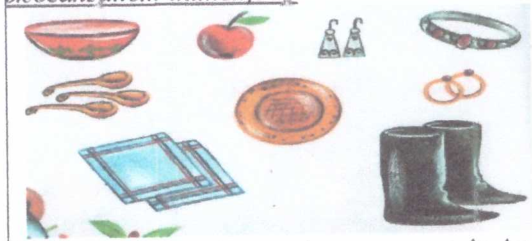
III. Сан есімдерді зат есімдермен келістіруді, өздік етістіктерді құра алуға үйрету
5-тапсырма
<u>Дұрыс санаңдар</u>
<u>Суретте неше алма, неше алмұрт бар?</u>
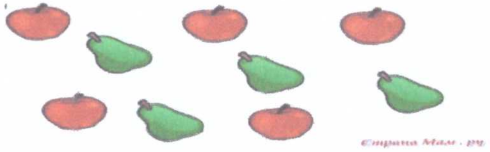
6-тапсырма
<u>Сөйлемдерді бастаймын, сендер сөзді тауып аяқтаңдар</u>
- Оқушылар ерте тұрып ....
</td>
<td>
Бір дем алайық.

II. Сан есімдерді зат есімдермен келістіруді, өздік етістіктерді құра алуға үйрету
3-тапсырма
<u>Суреттегі қоян, тиін, шырша, кірпі, саңырауқұлақ, ағаш діңі, көбелек, қонжық, гүл, қоңыр саңырауқұлақтарды санап, сөз тіркесімен айтыңдар</u>
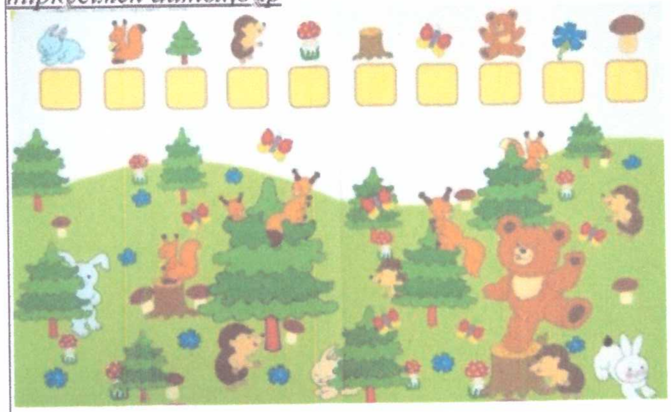
4-тапсырма
<u>Суретке қарап, сұрақтарға жауап беріңдер.</u>

- Малика не істеді?
- Айша не істеді?
- Маша не істеді?

</td>
</tr>
</table>

	- Біз таң атқанша …………………. - Асқар өзі ………………………. - Үйректер суға түсіп…….. Керекті сөздер: жуынды, тарандық, киінді, тазаланды. 7-тапсырма *Суретте неше саусақ көріп тұрсыңдар* 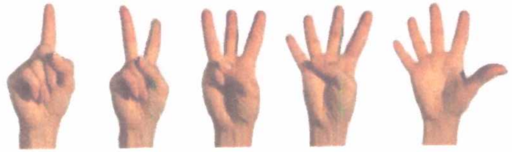 "Себетке салайық" (Дүкен ойыны Мақсаты: Балаларды азық-түлік түрлерімен таныстыру және есте сақтау қабілетін дамыту. Қажет материалдар: Пластикалық немесе қағаздан жасалған азық-түлік макеттері, себет. Ойын барысы: • Балалар кезекпен дүкенші және сатып алушы рөлдерін ойнайды. • Мұғалім немесе жүргізуші әр балаға арнайы тапсырма береді (мысалы: «Сүт, нан, алма сатып ал»). • Балалар дүкеннен аталған азық-түлікті таңдап, себетке салады. • Дұрыс таңдалған азық-түлік үшін балл беріледі.	 4. "Кім тез табады?" (Жылдамдық ойыны) Мақсаты: Балалардың зейінін шоғырландыру. Қажет материалдар: Азық-түлік суреттері. Ойын барысы: • Мұғалім балаларға бірнеше азық-түліктің суретін көрсетеді. • 10 секунд өткен соң суреттерді жасырады. • Балалар есте сақтаған азық-түліктерін атайды. Кім көп айтса, сол жеңімпаз.
Сабақтың соңы	-жарайсыңдар балалар! - бүгінгі сабақ ұнады ма?	жарайсыңдар балалар! - бүгінгі сабақ ұнады ма?

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы

Желтоқсан 2024 жыл 1 апта

Сабақтың мақсаты:

- Етістіктің болымды және болымсыз түрлерін қолдану дағдыларын дамыту;
- Ерте онтогенез дыбыстарын және дауысты дыбыстарды айту дағдыларын қалыптастыру;
- «Пайдалы және зиянды тағамдар» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту;
- Тыныс алуын дамыту;

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі	Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі	Жұма
Балаларды қабылдау	Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, танымдық әрекет. Балалармен амандасу. Көңіл-күйін білу, байқау немесе баладан сұрау.				
Ата-ана мен тәрбиешімен әңгімелесу, кеңес беру	Ата-ана мен тәрбиешіге кеңес беру. Баладағы өзгерістер мен үй жағдайында баланы дамыту жұмыстары туралы сұрап отыру.				
Қызығушылығын ояту	**Сәлемдесу:** Шеңберге тұрып, амандасады. Ғажайып сәт. -Балалар менің қолымдағы қорапта не бар екенін білесіңдер ме? -Бірге тамашалайық. Кел балалар күлейік, Күлкіменен тілейік. Күлкі көңіл ашады, Күліп өмір сүрейік. -Жарайды, бірге тамашалайық. -Балалар біз денеміздегі мүшелердің аттарын білеміз бе? Қорапта адамның дене мүшелері бар екен. Құрастырайық.				
Артикуляциялық жаттығулар	**Артикуляциялық жаттығулар орындау** «Сылақшы» жаттығуы Ауыз сәл ашық, тілдің ұшымен таңдайды жалау. 10 - 15 рет қайталау. «Сағат» жаттығуы				

<table>
<tr>
<td></td>
<td colspan="2">«Сағат» – тілді жіңішкертіп ұстап оңға, солға жайлап қозғау керек. Осылай санап отырып 15 - 20 рет қайталау керек.

Самат сағат сатып алды
Сағат Саматқа ұнап қалды
Анасына, әкесіне көрсетіп
Көрімдік қалтасына мол салды.

Тыныс алу жаттығуларын орындау
«Сүңгігіштер жаттығуы»
Балалар қолдарын 2 жаққа ұстап, ауызбен дем алып, қолдарымен өздерін құшақтап, отырып мұрынмен дем шығарады.(судың астына түскенді көрсетеді)

«Кім жылдам» жаттығуы
Балалар мұрынмен тыныс алып шарларды ауызбен үрлейді. Ережеге сай демалып, шарды ең үлкен үрлеген бала жеңіске жетеді.

«Жел гулейді» жаттығуы
Ауызды азырақ ашып, у дыбысын бірқалыпты ұзақ айту (ууууууу)</td>
</tr>
<tr>
<td>Негізгі кезең</td>
<td>Таныстыру кезеңі
• Пайдалы (жеміс-жидек, көкөніс, сүт өнімдері) және зиянды тағамдардың (чипсы, кәмпит, газдалған сусын) суреттерін көрсету.
• Әр сурет бойынша сұрақ қою:
• “Бұл тағам пайдалы ма?”
• “Оны көп жеуге бола ма?”</td>
<td>Балалардың көңілін сабаққа аудару.

• “Бүгін біз пайдалы тағамдардың денсаулыққа қалай көмектесетінін білеміз.”

Әңгіме құру.

• Сюжетті суреттер бойынша әңгіме құру:

• “Балалар, бұл бала алма жеп отыр. Ол өзін жақсы сезінеді. Неге? Себебі алма пайдалы.”</td>
</tr>
</table>

	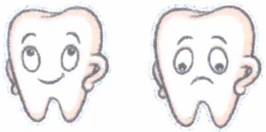 3. Ойын: "Дұрысын тап!" (10 минут): • Балаларға пайдалы және зиянды тағамдардың суреттерін араластырып қойыңыз. • Олардың ішінен пайдалы тағамдарды жинауды ұсыныңыз. • Әр бала дұрыс жауап берген сайын мадақтаңыз. **. Ерте онтогенез дыбыстарын және дауысты дыбыстарды айту дағдыларын қалыптастыру** *<u>- Балалар мынау ненің суреті?</u>* *<u>Қандай дыбыстан басталып тұр?</u>* **«П» дыбысын айтқандағы артикуляциялық қалыппен таныстыру**	• "Ал бұл бала көп кәмпит жегеннен кейін тісі ауырып қалды. Неге? Себебі ол зиянды тағам." • Балалардан өз ойларын айтуын сұраңыз. 3. Ойын: "Себетке жина" (10 минут): • Екі себет дайындаңыз: біреуі пайдалы тағамдарға, екіншісі зиянды тағамдарға арналған. • Балалар себеттерді дұрыс толтырады. • Соңында бірге талқылаңыз: • "Сен пайдалы тағамдарды дұрыс таңдадың ба?" **Ерте онтогенез дыбыстарын және дауысты дыбыстарды айту дағдыларын қалыптастыру** **«Т'» дыбысын айтқандағы артикуляциялық қалыппен таныстыру**

	 «П» дыбысын айтқанда ерін тығыз жабылып, ауа шығару екпінімен ашылады. Тілдің ұшы астыңғы тістерден аз ғана ажырйды, тіл жазық. Дауыс сіңірлері жұмыс істемейді, тамақ дірілдемейді. **Дыбысты буында, сөзде, сөйлемде дұрыс айтуға үйрету** **1-тапсырма** *Суретте берілген буындарды қайталаңдар* па, пу, по, пэ, пы пе, пё, пю, пя, пи **2-тапсырма** *Берілген суреттерді атаңдар* 	 *«Т'» дыбысын айтқанда тілдің ұшы астыңғы тістерге тіреледіортаңғы бөлігі өркеш болып дөңестеніп,алдыңғы бөлігімен үстіңгі тіске тіреледі. Шығарылған ауа арқылы тіл таңдайдан ажыратылады.дауыс сіңірлері қалыпты жағдайда. Тамақ дірілдемейді, дауыс шықпайды.* **Дыбысты буында, сөзде, сөйлемде дұрыс айтуға үйрету** **1-тапсырма** *Буындарды қайталаңдар* **ТІ – ТІ- ТІ** **ТИ – ТИ ТИ** **ТҮ- ТҮ-ТҮ** **ТЕ-ТЕ-ТЕ** **ТӨ-ТӨ-ТӨ** **2-тапсырма** *Суреттерді атаңдар* - *Бұл не?* 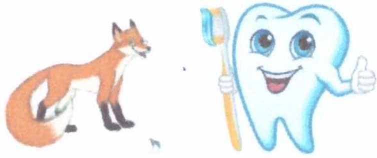

<table>
<tr>
<td></td>
<td>Сергіту сәті
• Топ-топ етіп басайық
• Ауылға біз барайық
• Қозыларды санайық
• Бір, екі, үш деп, Алақанды
• Соғайық, Төрт, бес, алты деп
• Қораларға қамайық

Етістіктің болымды және болымсыз түрлерін қолдану дағдыларын дамыту
1. “Не істейді, не істемейді?”

Мақсаты: Балаларға етістіктің болымды және болымсыз түрлерін ажыратуды үйрету.
Қажетті заттар: Әртүрлі әрекеттер бейнеленген суреттер (мысалы, бала доппен ойнап жатыр, бала ұйықтап жатыр, мысық секіріп жатыр).

Ойын барысы:
1. Балаларға суреттерді кезекпен көрсетіп, сұрақ қойыңыз:
• “Бала не істейді?” (Жауап: “Ол доппен ойнайды.”)
• “Мысық секіре ме?” (Жауап: “Иә, секіреді” немесе “Жоқ, секірмейді.”)
2. Егер бала жауап бере алмаса, дұрыс жауапты қайталап, оны айтуға көмектесіңіз.

Тапсырманы кеңейту:
• Бір әрекеттің болымды және болымсыз нұсқаларын салыстырыңыз:
• “Бала доппен ойнайды.”</td>
<td>

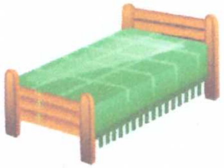

Сергіту сәті
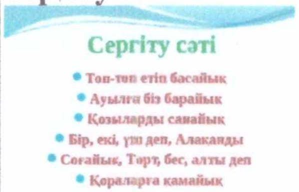

Етістіктің болымды және болымсыз түрлерін қолдану дағдыларын дамыту
. “Қателеспе!”Мақсаты: Болымды және болымсыз сөйлемдерді дұрыс қолдануды пысықтау.
Қажетті заттар: Әртүрлі әрекеттерді бейнелейтін суреттер.
Ойын барысы: 1. Жүргізуші балаларға сурет көрсетіп, дұрыс немесе қате сөйлем айтады.
2. Балалар егер сөйлем дұрыс болса, “Дұрыс!”, ал қате болса, оны түзетіп жауап береді.
• Жүргізуші: “Қыз кітап оқиды.” (Суретте қыз сурет салып отыр.)
• Балалар: “Жоқ, ол кітап оқымайды, ол сурет салады.</td>
</tr>
</table>

	• “Бала доппен ойнамайды.” 2. “Дұрыс айт!” Мақсаты: Болымды және болымсыз сөйлемдерді дұрыс құрастыруға үйрету. Қажетті заттар: Ешнәрсе қажет емес. Ойын барысы: 1. Жүргізуші балаларға қарапайым сөйлем айтады, ал балалар оны болымсыз түрде қайтарады. • Жүргізуші: “Мен ән айтамын.” • Балалар: “Мен ән айтпаймын.” 2. Содан кейін керісінше болымсыз сөйлемдерді болымды сөйлемге айналдырады. • Жүргізуші: “Мысық ұйықтамайды.” • Балалар: “Мысық ұйықтайды.”	“Мен не істедім, не істемедім?” Мақсаты: Балалардың болымды және болымсыз етістіктерді өз іс-әрекеттеріне қатысты қолдануын дамыту. Ойын барысы: 1. Балалардан бүгін не істегенін және не істемегенін айтуды сұраңыз. • Мысалы: “Мен таңертең тамақ жедім. Мен мультфильм көрмедім.” 2. Егер бала қиналса, үлгі жауаптарды ұсыныңыз: • “Мен алма жедім, бірақ апельсин жемедім.” Кеңес: Әр баланың жауаптарын мадақтап, жаңа әрекеттер қосып отырыңыз.
Сабақтың соңы	-жарайсыңдар балалар! - бүгінгі сабақ ұнады ма?	жарайсыңдар балалар! - бүгінгі сабақ ұнады ма?

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы

Желтоқсан 2024 жыл 2 апта

Сабақтың мақсаты:

- Етістіктің шақтарын (осы шақ, келер шақ, өткен шақ) ажырату және қолдану дағдыларын қалыптастыру;
- Ерте онтогенез дыбыстарын және дауысты дыбыстарды айту дағдыларын қалыптастыру;
- «Қыс» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту;
- Көріп қабылдауын, естіп қабылдауын дамыту;
- Танымдық аймағын дамыту;
-

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі	Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі	Жұма
Балаларды қабылдау	Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, танымдық әрекет. Балалармен амандасу. Көңіл-күйін білу, байқау немесе баладан сұрау.				
Ата-ана мен тәрбиешімен әңгімелесу, кеңес беру	Ата-ана мен тәрбиешіге кеңес беру. Баладағы өзгерістер мен үй жағдайында баланы дамыту жұмыстары туралы сұрап отыру.				
Қызығушылығын ояту	**Сәлемдесу:** Шеңберге тұрып, амандасады. Ғажайып сәт. -Балалар менің қолымдағы қорапта не бар екенін білесіңдер ме? -Бірге тамашалайық. Кел балалар күлейік, Күлкіменен тілейік. Күлкі көңіл ашады, Күліп өмір сүрейік. -Жарайды, бірге тамашалайық. -Балалар біз денеміздегі мүшелердің аттарын білеміз бе? Қорапта адамның дене мүшелері бар екен. Құрастырайық.				
Артикуляциялық жаттығулар	**Артикуляциялық жаттығулар орындау** «Сылақшы» жаттығуы Ауыз сәл ашық, тілдің ұшымен таңдайды жалау. 10 - 15 рет қайталау.				

<table>
<tr>
<td></td>
<td colspan="2">

«Сағат» жаттығуы

«Сағат» – тілді жіңішкертіп ұстап оңға, солға жайлап қозғау керек. Осылай санап отырып 15 - 20 рет қайталау керек.

Самат сағат сатып алды
Сағат Саматқа ұнап қалды
Анасына, әкесіне көрсетіп
Көрімдік қалтасына мол салды.

Тыныс алу жаттығуларын орындау

«Сүңгігіштер жаттығуы»

Балалар қолдарын 2 жаққа ұстап, ауызбен дем алып, қолдарымен өздерін құшақтап, отырып мұрынмен дем шығарады.(судың астына түскенді көрсетеді)

«Кім жылдам» жаттығуы

Балалар мұрынмен тыныс алып шарларды ауызбен үрлейді. Ережеге сай демалып, шарды ең үлкен үрлеген бала жеңіске жетеді.

«Жел гулейді» жаттығуы

Ауызды азырақ ашып, у дыбысын бірқалыпты ұзақ айту (ууууууу)
</td>
</tr>
<tr>
<td>Негізгі кезең</td>
<td>
Жаңа тақырыпты түсіндіру.

1. Балаларға қыс мезгілінің суретін көрсетеді.

• «Бұл – қыс. Қыста қар жауады. Қысқы күндер суық болады.»
</td>
<td>
Әңгімелеу

Балаларға қыс мезгілінің суретін көрсетеді.
Балалардан сөздерді қайталауды сұрайды:

• «Қар. Суық. Аққала.»
</td>
</tr>
</table>

	 2. Қыс мезгілінің негізгі белгілерін атайды: • Қар жауады. • Суық жел соғады. • Адамдар жылы киінеді. • Балалар қармен ойнайды, шана тебеді. 4. Тақырыптық ойындар: 1. «Суретті тап» ойыны: Мақсаты: Зейін мен сөйлеу дағдыларын дамыту. Ойын барысы: • Логопед балаларға суреттерді көрсетеді (қар, шырша, шана, аққала). • Балалар суреттерді атайды және қысқа қатысты белгілерді таңдайды: «Бұл – қар. Бұл – шырша.» 2. «Аққаланы жина» ойыны: Мақсаты: Балалардың ұсақ моторикасын және сөздік қорын дамыту. Ойын барысы: • Балалар мақта немесе қағаздан аққала құрастырады.	 4. Тақырыптық ойындар (7 минут): 1. «Суретті тап» ойыны: Мақсаты: Зейін мен сөйлеу дағдыларын дамыту. Ойын барысы: • Логопед балаларға суреттерді көрсетеді (қар, шырша, шана, аққала). • Балалар суреттерді атайды және қысқа қатысты белгілерді таңдайды: «Бұл – қар. Бұл – шырша.» **I. Ерте онтогенез дыбыстарын және дауысты дыбыстарды айту дағдыларын қалыптастыру** **«Д'» дыбысын айтқандағы артикуляциялық қалыппен таныстыру**

- Әр бала аққала туралы қысқа сөйлем құрайды:

«Аққала ақ түсті. Аққала қардан жасалады.»

I. Ерте онтогенез дыбыстарын және дауысты дыбыстарды айту дағдыларын қалыптастыру

«Нʹ» дыбысын айтқандағы артикуляциялық қалыппен таныстыру

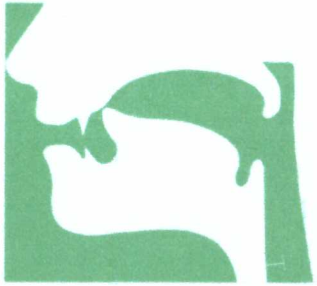

«Нʹ» дыбысын айтқанда тілдің ұшы үстіңгі тістерге тіреледі, ортаңғы бөлігі төмендейді. Шығарылған ауа мұрын арқылы шығады. дауыс сіңірлері жұмыс істейді. Тамақ дірілдейді.(дауыс шығады.)

Дыбысты буында, сөзде, сөйлемде дұрыс айтуға үйрету

1-тапсырма

Буындарды қайталаңдар

НІ – НІ – НІ –НІ　　　ІН – ІН - ІН –ІН
НИ – НИ – НИ – НИ　　　ИН – ИН – ИН - ИН
НЕ – НЕ – НЕ – НЕ　　　ЕН – ЕН - ЕН - ЕН
НҮ – НҮ – НҮ – НҮ　　　ҮН – ҮН – ҮН - ҮН
НӘ- НӘ – НӘ –НӘ　　　ӘН – ӘН - ӘН – ӘН

2-тапсырма

«ЖАҢҒЫРЫҚ» ойыны арқылы суреттерге қарап, сөздерді қайталаңдар.

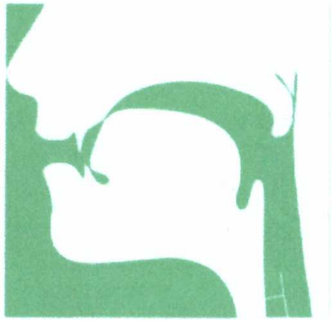

«Дʹ» дыбысын айтқанда тілдің ұшы астыңғы тістерге тіреледі, ортаңғы бөлігі өркеш болып дөңестеніп, алдыңғы бөлігімен үстіңгі тістерге тіреледі.. Шығарылған ауа арқылы тіл таңдайдан ажыратылады. дауыс сіңірлері жұмыс істейді. Тамақ дірілдейді.(дауыс шығады.)

Дыбысты буында, сөзде, сөйлемде дұрыс айтуға үйрету

1-тапсырма

Ашық және жабық буындарды қайталаңдар

ДІ – ДІ – ДІ　　　ІД –ІД –ІД
ДҮ – ДҮ –ДҮ　　　ҮД – ҮД - ҮД
ДЕ – ДЕ –ДЕ　　　ЕД –ЕД- ЕД
ДИ –ДИ – ДИ　　　ИД – ИД – ИД
ДӘ – ДӘ –ДӘ　　　ӘД – ӘД –ӘД

2-тапсырма

Суреттерді атаңдар

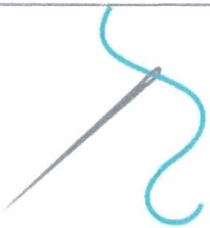

- ІН - ине

- ән - үн

ІІ. Етістіктің шақтарын (осы шақ, келер шақ, өткен шақ) ажырату және қолдану дағдыларын қалыптастыру

3-тапсырма

<u>Сұрақтарға дұрыс, әрі толық жауап беріңдер</u>

- **Балалар не істеп жатыр?**

- **Балалар не істеп жүр?**

Дәрі ___

дән

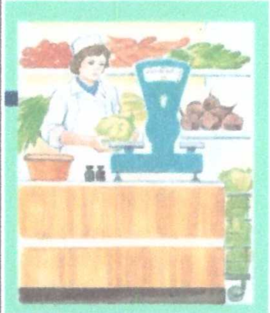

_дүкенші

- дүкен.

Сергіту сәті

«Қаражорға» әніне билету

ІІ. Етістіктің шақтарын (осы шақ, келер шақ, өткен шақ) ажырату және қолдану дағдыларын қалыптастыру

3-тапсырма

- ***<u>«Дастан қазір не істеп жатыр?»сұрағына жауап беріңдер</u>***

3-тапсырма (ауызша)

- *Балалар келесі тапсырмада дәл қазір болып жатқан іс-әрекеттерді білдіретін, кеше өтіп кеткен іс-әрекетті білдіретін және ертең болатын іс-әрекетті білдіретін сөздерді тауып, өз кәрзеңкелеріне салуларың керек.*

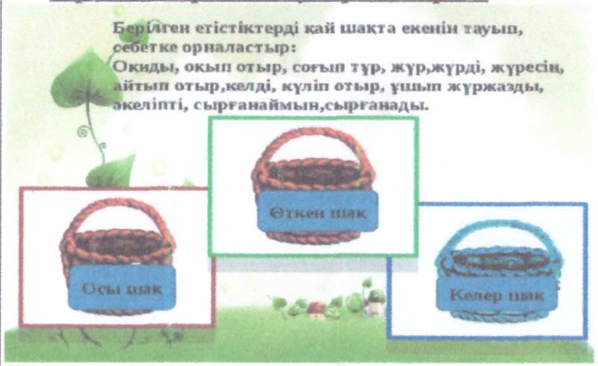

Сергіту сәті

Балалармен «Өрмекші» ойынын ойнау

Ойынның шарты: Балалаларға ортаға дөңгеленіп тұрады. баланың біреуіне тоқитын дөңгелек жіп ұстатылады. Содан кейін сол жіпті 1 бала басқа бір балаға лақтырып сұрақ қояды. Ол жіпті қағып алып қойылған сұраққа жауап береді. Жауап бере алмай қалса, баланың тілегін орындайды.

4-тапсырма

Сұрақтарға суретке қарап жауап беріңдер.

4-тапсырма

Берілген сызбаға сәйкес сөйлем құрастырып айтыңдар және жазыңдар.

__________ __________ _________ ойнап жүр.
________ ________ _______ жинап жатырмын.
__________ _________ _________ жаттап отыр.

ІІІ. Сөйлеу қызметінің психологиялық негізін дамыту

5-тапсырма

Қолдың ұсақ моторикасын дамытуға арналған тапсырма

Түстері бойынша моншақтарды бөліп жинаңдар

6-тапсырма

	- **Сен не істеп жатырсың?** 	*Лабиринт «Итке сүйекке жетуге көмектесіңдер».* *Сүйекке жетер жолды бояңдар* 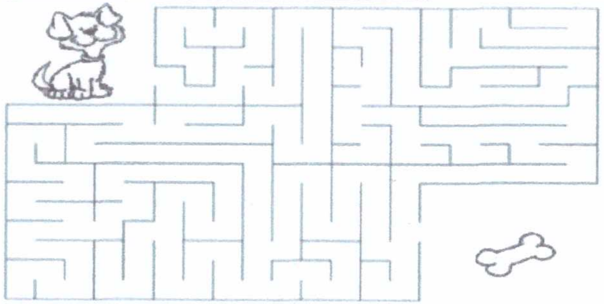 **7-тапсырма** *Көріп қабылдауын дамытуға арналған*
Сабақтың соңы	-жарайсыңдар балалар! - бүгінгі сабақ ұнады ма?	жарайсыңдар балалар! - бүгінгі сабақ ұнады ма?

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы

<u>Желтоқсан 2024 жыл 3 апта</u>

Сабақтың мақсаты:

- Танымдық аймағын дамыту; Етістіктің шақтарын (осы шақ, келер шақ, өткен шақ) ажырату және қолдану дағдыларын қалыптастыру;
- Ерте онтогенез дыбыстарын және дауысты дыбыстарды айту дағдыларын қалыптастыру;
- «Қыстайтын құстар» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту;

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі	Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі	Жұма
Балаларды қабылдау	Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, танымдық әрекет. Балалармен амандасу. Көңіл-күйін білу, байқау немесе баладан сұрау.				
Ата-ана мен тәрбиешімен әңгімелесу, кеңес беру	Ата-ана мен тәрбиешіге кеңес беру. Баладағы өзгерістер мен үй жағдайында баланы дамыту жұмыстары туралы сұрап отыру.				
Қызығушылығын ояту	**Сәлемдесу:** Шеңберге тұрып, амандасады. Ғажайып сәт. -Балалар менің қолымдағы қорапта не бар екенін білесіңдер ме? -Бірге тамашалайық. Кел балалар күлейік, Күлкіменен тілейік. Күлкі көңіл ашады, Күліп өмір сүрейік. -Жарайды, бірге тамашалайық. -Балалар біз денеміздегі мүшелердің аттарын білеміз бе? Қорапта адамның дене мүшелері бар екен. Құрастырайық.				
Артикуляциялық жаттығулар	**Артикуляциялық жаттығулар орындау** «Сылақшы» жаттығуы Ауыз сәл ашық, тілдің ұшымен таңдайды жалау. 10 - 15 рет қайталау. «Сағат» жаттығуы «Сағат» – тілді жіңішкертіп ұстап оңға, солға жайлап қозғау керек. Осылай санап отырып 15 - 20 рет қайталау керек.				

	 Самат сағат сатып алды Сағат Саматқа ұнап қалды Анасына, әжесіне көрсетіп Көрімдік қалтасына мол салды. **Тыныс алу жаттығуларын орындау** *«Сүңгігіштер жаттығуы»* Балалар қолдарын 2 жаққа ұстап, ауызбен дем алып, қолдарымен өздерін құшақтап, отырып мұрынмен дем шығарады.(судың астына түскенді көрсетеді) ***«Кім жылдам» жаттығуы*** Балалар мұрынмен тыныс алып шарларды ауызбен үрлейді. Ережеге сай демалып, шарды ең үлкен үрлеген бала жеңіске жетеді. ***«Жел гүлейді» жаттығуы*** Ауызды азырақ ашып, у дыбысын бірқалыпты ұзақ айту (ууууууу)	
Негізгі кезең	**Жаңа тақырыпты түсіндіру.** • Балаларға көңілді атмосфера орнату үшін ойын: Ойын: «Құс болып ұшамыз» • Тәрбиеші: «Кәне, бәріміз құстардай қанат қағып ұшамыз!» (Балалар қолдарын қанат сияқты қағады). Сұрақтар: • Балалар, құстар не істейді? • Құстар қыста қайда кетеді? 2. Негізгі бөлім (15-20 минут) 2.1 Әңгімелеу • Балаларға қыстайтын құстар туралы қысқаша айтып беру: «Құстардың кейбіреуі жылы жаққа ұшып кетеді, ал кейбір құстар қыстап қалады. Қыстайтын құстардың ішінде торғай, қарға, көгершін, тоқылдақ сияқты құстар бар. Қыста тамақ табу қиын болғандықтан, оларға адамдар көмектеседі. Біз оларға жемсауыт жасап, тамақ берсек, құстар аман-есен қыстан шығады». 2.2 Құстармен таныстыру • Суреттерді немесе ойыншықтарды көрсету: Торғай, Қарға, Тоқылдақ, Көгершін. • Әр құстың ерекшелігін айтып беру:	• **Шеңберге тұрғызып, сергіту сәтін өткізу:** Сергіту сәті: «Ұш, ұш, торғайым, Көкке самға, торғайым. Тамақ ізде, қар түсті, Ашық тұр маңдайың!» Сұрақтар: • Балалар, қыста құстар не істейді? • Қыста барлық құстар бізбен бірге қала ма? **Әңгімелеу** • Қыстайтын құстардың атауларымен таныстыру: Торғай, қарға, тоқылдақ, көгершін. • Әр құстың ерекшеліктерін айту: • Торғай – кішкентай, адамдар берген дәндерді жейді. • Қарға – ірі құс, қоқыстан тамақ іздейді. • Тоқылдақ – ағашты тоқылдатып, қоңыздарды табады. • Көгершін – қалада тіршілік етеді, нан қиқымдарын жейді. **Дидактикалық ойын: «Суреттен құсты тап»** • Балаларға әртүрлі құстардың суреттерін көрсетіп, қай құс қыста қалатынын анықтауды сұраңыз. Мысалы:

	• Торғай – кішкентай, пысық құс. • Қарға – ірі, қара құс. • Тоқылдақ – ағашты тоқылдатып, жәндіктерді іздейді. • Көгершін – қалада жиі ұшырайды, ұясы биікте болады. 2.3 Дидактикалық ойын: «Бұл қандай құс?» • Логопед сипаттама береді, балалар құстың атын атайды. Мысалы: • «Бұл құс ағашты тоқылдатып, жәндіктерді іздейді» (Тоқылдақ). • «Бұл кішкентай құс, ол адамдар берген дәнді жейді» (Торғай). 2.4 Қимылдық ойын: «Құстар ұшады» • Егер тәрбиеші «Құстар ұшады» десе, балалар құстардай қанат қағады. • Егер «Құстар демалады» десе, балалар қозғалмай отырады. **Тыныс алу жаттығуларын орындау** **«Қолды үрлеп ысқылау арқылы жылыту»** Шарты: аязға тоңған қолдарымызды үрлеп, ысқылап қыздырамыз, жылытамыз. Жылдам-жылдам ысқылаймыз. **«Құстың қанатын қағуына көмектес»** Шарты: мына құстың қанаты жараланған, қанекей емдем жіберейік. Сендер үрлесеңдер ол қанатын жазып ұшып кетеді. Балалар құстың қанатына үрлейді. Сол мезетте құс ұшып кетеді, рахмет айтады. **І. Ерте онтогенез дыбыстарын және дауысты дыбыстарды айту дағдыларын қалыптастыру** **«С'» дыбысын айтқандағы артикуляциялық қалыппен таныстыру**	• Көрсетілген құстар ішінде аққу мен қарғаның суреті болса, балалар тек қарғаны таңдайды. Құстардың дауысын тыңдау • Қыстайтын құстардың дауысын қосу (мысалы, торғайдың шырылы, қарғаның қарқылы). • Балалардан «Бұл қай құс?» деп сұрау. **І. Ерте онтогенез дыбыстарын және дауысты дыбыстарды айту дағдыларын қалыптастыру** **«Х» дыбысын айтқандағы артикуляциялық қалыппен таныстыру** 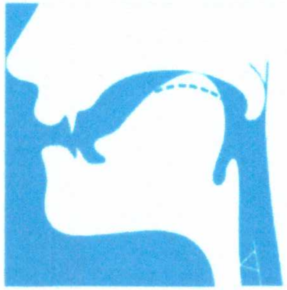 *«Х» дыбысын айтқанда тілдің ұшы астыңғы тістен алыстайды. Тілдің ортаңғы бөлігі өркеш болып, қатты дөңестенеді. дауыс сіңірлері қалыпты жағдайда. Тамақ дірілдемейді.(дауыс шықпайды)* **Дыбысты буында, сөзде, сөйлемде дұрыс айтуға үйрету** **1-тапсырма** *Менімен бірге қайталаңдар*

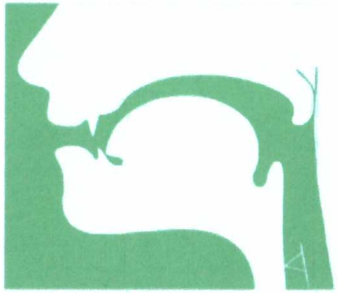

«С'» дыбысын айтқанда тістер тығыз жабылған. Еріндеріміз сәл күлімсіреп, созылады. Тілдің ұшы астыңғы тістен сәл шегінеді. Тілдің ортаңғы бөлігі дөңестенеді. дауыс сіңірлері қалыпты жағдайда. Тамақ дірілдемейді.(дауыс шықпайды)

Дыбысты буында, сөзде, сөйлемде дұрыс айтуға үйрету

1-тапсырма

«Шыбындарды аулау» ойыны

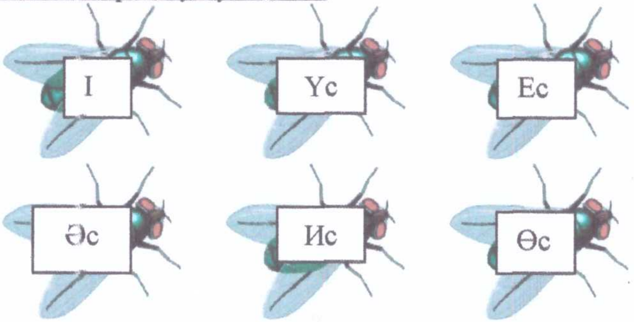

2-тапсырма

Суретті сөздерді қайтала.

Қоян **жегенді ұнатады.**

Айжан

Есіктің алдында **өсіп тұр.**

2-тапсырма

Суреттердіатаңдар, сол сөзді қатыстырып сөйлем құрастырыңдар

ІІ. Етістіктің шақтарын (осы шақ, келер шақ, өткен шақ) ажырату және қолдану дағдыларын қалыптастыру

3-тапсырма

Суретке қарап, не жасайын деп жатқанын айтыңдар

4-тапсырма.

Суретке қарап, сөйлем құрастырыңдар.

«Өз күн тәртібім»

Ит 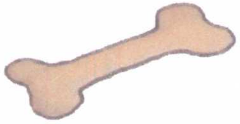 **жақсы көреді.**

Сергіту сәті

«Қаражорға» әніне билету

ІІ. Етістіктің шақтарын (осы шақ, келер шақ, өткен шақ) ажырату және қолдану дағдыларын қалыптастыру

3-тапсырма

Ертең не істейтіндеріңді суреттерге қарап, сөйлем құрау арқылы айтыңдар.

4-тапсырма

Мен сөйлемдердің басын айтамын, сендер етістік қосып аяқтаңдар

Мен өскенде ұшқыш ....

Мен таңертең сабаққа ....

Екі аптадан соң қыстың демалысы ....

Қысқы демалыста мен ата-әжеме ....

Қыс мезгілінен кейін көктем мезгілі ....

Ойын: «Не істеп жатыр?» (Осы шақ)

Мақсаты: Балалардың осы шақ формасын тануы мен сөйлеуде қолдануын дамыту.

Қалай ойнауға болады:

- Балаларға суреттерді (немесе нақты әрекеттерді) көрсетіңіз, мысалы:
- Бала жүгіріп жатыр.
- Құс ұшып жатыр.
- Мысық сүт ішіп жатыр.
- Әр суреттің қимылын түсіндіріп, «Бұл бала не істеп жатыр?» деп сұраңыз.

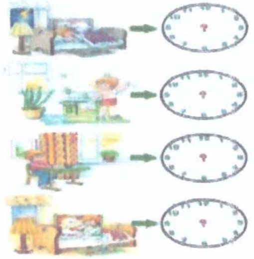

Сергіту сәті

Қимылдық ойын: «Құстар қонақта»

- Балалар құстардың қимылдарын бейнелейді:
- Торғай – секіреді.
- Қарға – қарқылдайды.
- Тоқылдақ – ағашты тоқылдатады.
- Көгершін – басын шайқап, баяу қозғалады.

Ойын: «Шақтарға бөлеміз»

Мақсаты: Балаларды етістік формаларын ажыратуға үйрету.

Қалай ойнауға болады:

- Суреттер немесе қимылдарды көрсетіңіз:
- Балалар етістікті қай шаққа жататынын айтуы керек.
- Мысалы, суретте:
- Бала тамақ ішіп жатыр → Осы шақ.
- Бала ойнап жүрді → Өткен шақ.
- Бала ертең ойнайды → Келер шақ.

Шығармашылық жұмыс: «Шақ туралы сурет сал»

Мақсаты: Балалардың сөйлеу және қиялдау қабілетін дамыту.

Қалай ойнауға болады:

- Балаларға тапсырма беріңіз:
- «Кеше сен не істедің? Соның суретін сал».
- «Ертең не істейсің? Соны суретте».
- Сурет аяқталған соң, әр бала өз суретін көрсетіп, түсіндірсін:
- «Бұл – кеше менің доп ойнағаным».
- «Бұл – ертең менің ойыншықпен ойнайтыным».

Қимылдық ойын: «Кім тез ойланады?»

Мақсаты: Балалардың етістік шақтарын ажырату жылдамдығын арттыру.

Қалай ойнауға болады:

	• Балалар дұрыс жауап береді: «Ол жүгіріп жатыр», «Мысық сүт ішіп жатыр». Ойын: «Кеше не істедің?» (Өткен шақ) Мақсаты: Балалардың өткен шақты дұрыс қолдану дағдысын қалыптастыру. Қалай ойнауға болады: • Балаларға сұрақтар қойыңыз: • «Кеше сен не істедің?» • «Кеше қандай ойын ойнадың?» • Балалардың жауаптарына назар аударыңыз: «Мен доп ойнадым», «Мен сурет салдым». • Балаларға өтірік-қалжың жауаптар беріп, дұрыс түзетуін сұраңыз: • Логопед: «Сен кеше ұштың ба?» • Бала: «Жоқ, мен ұшқан жоқпын. Мен жүгірдім».	• Логопед әртүрлі етістіктерді айтады, балалар олардың қай шақта екенін анықтайды: • «Секіремін» – Келер шақ. • «Оқыдым» – Өткен шақ. • «Жазып жатырмын» – Осы шақ.
Сабақтың соңы	-жарайсыңдар балалар! - бүгінгі сабақ ұнады ма?	жарайсыңдар балалар! - бүгінгі сабақ ұнады ма?

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы
<u>Желтоқсан 2024 жыл 4 апта</u>

Сабақтың мақсаты:

- Етістіктің шақтарын (осы шақ, келер шақ, өткен шақ) ажырату және қолдану дағдыларын қалыптастыру;
- Ерте онтогенез дыбыстарын және дауысты дыбыстарды айту дағдыларын қалыптастыру;
- «Қыстық мерекелер» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту;

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі	Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі	Жұма
Балаларды қабылдау	Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, танымдық әрекет. Балалармен амандасу. Көңіл-күйін білу, байқау немесе баладан сұрау.				
Ата-ана мен тәрбиешімен әңгімелесу, кеңес беру	Ата-ана мен тәрбиешіге кеңес беру. Баладағы өзгерістер мен үй жағдайында баланы дамыту жұмыстары туралы сұрап отыру.				
Қызығушылығын ояту	**Сәлемдесу:** Шеңберге тұрып, амандасады. Ғажайып сәт. -Балалар менің қолымдағы қорапта не бар екенін білесіндер ме? -Бірге тамашалайық. Кел балалар күлейік, Күлкіменен тілейік. Күлкі көңіл ашады, Күліп өмір сүрейік. -Жарайды, бірге тамашалайық. -Балалар біз денеміздегі мүшелердің аттарын білеміз бе? Қорапта адамның дене мүшелері бар екен. Құрастырайық.				
Артикуляциялық жаттығулар	**Артикуляциялық жаттығулар орындау** «Сылақшы» жаттығуы Ауыз сәл ашық, тілдің ұшымен таңдайды жалау. 10 - 15 рет қайталау. «Сағат» жаттығуы «Сағат» – тілді жіңішкертіп ұстап оңға, солға жайлап қозғау керек. Осылай санап отырып 15 - 20 рет қайталау керек.				

<table>
<tr><td></td><td colspan="2">
Самат сағат сатып алды
Сағат Саматқа ұнап қалды
Анасына, әкесіне көрсетіп
Көрімдік қалтасына мол
салды.

Тыныс алу жаттығуларын орындау
«Сүңгігіштер жаттығуы»
Балалар қолдарын 2 жаққа ұстап, ауызбен дем алып, қолдарымен өздерін құшақтап, отырып мұрынмен дем шығарады.(судың астына түскенді көрсетеді)

«Кім жылдам» жаттығуы
Балалар мұрынмен тыныс алып шарларды ауызбен үрлейді. Ережеге сай демалып, шарды ең үлкен үрлеген бала жеңіске жетеді.

«Жел гулейді» жаттығуы
Ауызды азырақ ашып, у дыбысын бірқалыпты ұзақ айту (ууууууу)</td></tr>
<tr><td>Негізгі кезең</td><td>Бүгін біз қысқы мерекелер туралы сөйлесеміз. Қане, барлығымыз көңілді шеңберге тұрып, қысқы ән айтайық!»
• Қысқы өлең:
«Ақ қар жауады,
Шырша құлпырған.
Мереке келді,
Қуантты барша адам!»

Қимылды ойын
Мақсаты: Қимыл белсенділігін арттыру, ойын арқылы мерекелік атмосфера қалыптастыру.
• Ойын: «Қар лақтырайық!»
• Балаларға мақта немесе ақ доп беріледі. Олар «қарды» бір-біріне лақтырып, ойнайды.
• Ойын: «Кім тез безендіреді?»
• Балалар шыршаны ойыншықтармен (қағаздан жасалған немесе дайын) жылдам безендірулері керек.

Шығармашылық жұмыс
Мақсаты: Балалардың ұсақ моторикасын және</td><td>Әңгімелесу және таныстыру

Мақсаты: Қысқы мерекелер туралы білім беру.
• Қыс мезгілін сипаттау:
• Қыста не болады? (Қар жауады, күн суытады).
• Қандай мерекелерді білеміз? (Жаңа жыл, Рождество).
• Суретпен жұмыс:
• Балаларға қысқы мерекелер бейнеленген суреттерді көрсету (шырша, сыйлықтар, қар ұлпалары).
• Сұрақтар қою:
• Шыршаны кім безендіреді?
• Сыйлықтарды кім әкеледі?
Әңгімелесу және таныстыру

Шығармашылық жұмыс
Мақсаты: Балалардың ұсақ моторикасын және шығармашылық қабілеттерін дамыту.</td></tr>
</table>

	шығармашылық қабілеттерін дамыту. • Қар ұлпасын жасау: • Балалар қағазды қайшымен қиып, қар ұлпасын жасайды. • Шыршаны бояу: • Балаларға шыршаның суретін беріп, оны бояуға ұсынады. • Қосымша: шыршаның үстіне жұлдыздар мен ойыншықтар жапсыру. 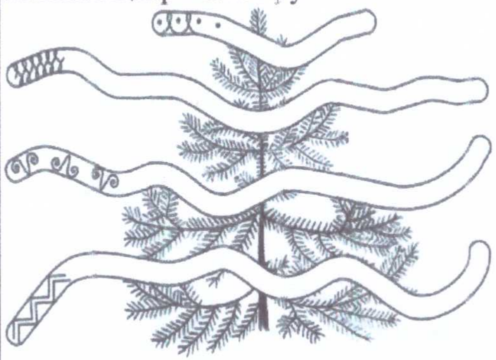 **Тыныс алу жаттығуларын орындау** **«Қолды үрлеп ысқылау арқылы жылыту»** Шарты: аязға тоңған қолдарымызды үрлеп, ысқылап қыздырамыз, жылытамыз. Жылдам-жылдам ысқылаймыз. **Ерте онтогенез дыбыстарын және дауысты дыбыстарды айту дағдыларын қалыптастыру** **1-тапсырма** *Дауысты дыбыстар әнін орындаңдар* **А – А – А – А – А** **О – О – О – О – О** **И – И – И – И – И** **Ы – Ы – Ы – Ы – Ы** **2-тапсырма** *Әнде кездескен дауысты дыбыстарды тауып бояңдар.*	• Қар ұлпасын жасау: • Балалар қағазды қайшымен қиып, қар ұлпасын жасайды. • Шыршаны бояу: • Балаларға шыршаның суретін беріп, оны бояуға ұсынады. • Қосымша: шыршаның үстіне жұлдыздар мен ойыншықтар жапсыру. 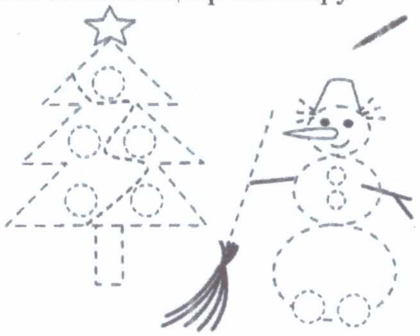 . **I. Ерте онтогенез дыбыстарын және дауысты дыбыстарды айту дағдыларын қалыптастыру** **1-тапсырма** *Мен көрсеткен әріптерді менімен бірге, содан соң менен кейін айтыңдар* **А, О , У , И , Ы , Б, М , П , Т', Н', Д', С', Х** **2-тапсырма** *«Жаңғырық» ойыны* *Мен сөздерді айтамын, сендер сол сөздерді жаңғырық секілді қайталайсыңдар* **Берілген сөздер: ағаш, аю, орман, орақ, уық, уылдырық, ирек, инелік, ырыс, Ыдырыс, бала, бақша, мата, мақта, парта, піл, тікен, тиін, дәріхана, дүкен, сүйек, сүзбе, хат, ханзада** **II. Етістіктің шақтарын (осы шақ, келер шақ, өткен шақ) ажырату және қолдану дағдыларын қалыптастыру**

дауыссыз дыбыстарды қосу арқылы буындарды қайталаңдар

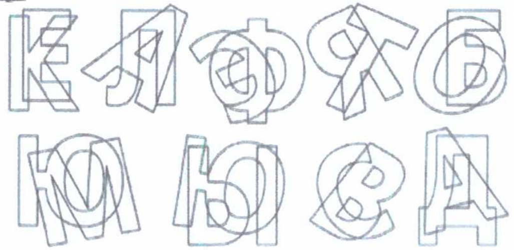

БА, БО, БИ, БЫ
МА, МО, МИ, МЫ
ПА, ПО, ПИ, ПЫ
ТА, ТО, ТИ, ТЫ
НА, НО, НИ, НЫ
ДА, ДО, ДИ, ДЫ
СА, СО, СИ, СЫ
ХА, ХО, ХИ, ХЫ

3-тапсырма

Атына сай заттарды тауып көрсетіңдер, аттарын қайталап айтыңдар

Логопед алдымен заттың атын атайды, бала тауып көрсетіп, қайталап айтады.

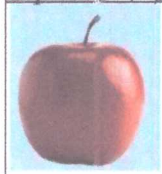

3-тапсырма

Балалар қазір мен сендерге етістіктер айтамын, сендер оның қашан болғанын табуларың қажет

Сөздер	**Қазір болып жатқан әрекет**	**Кеше болған әрекет**	**Енді болатын әрекет**
Жазып отыр	+		
Барар			+
Келмекші			+
Айтыппын		+	
Оқыған едік		+	
Келесіңдер			+
барғанмын		+	
Келіп отыр	+		
Келіп кетпек			+

4-тапсырма

Балалар мен қазір сендерге сөйлемдер айтамын, сендер оны кеше болып кеткен іс-әрекетке айналдырып айтасыңдар.

Жандос футбол ойнап жүр.
Айжан гүл ге су құйып жүр.
Алихан сабақ оқып отыр.
Мен дүкенге келдім.
Атам ағаш отырғызып жүр.

III. Сөйлеу қызметінің психологиялық негізін дамыту

5-тапсырма

Суретте әңгімеле

	  II. Етістіктің шақтарын (осы шақ, келер шақ, өткен шақ) ажырату және қолдану дағдыларын қалыптастыру **4-тапсырма** **«Кеше, бүгін, ертең» ойынын ойнату.** *Балалар мен сендерге қазір етістіктер айтамын, сендер сол етістіктерді пайдаланып кеше, бүгін ертең сөздерімен тіркестіресіңдер* **Керекті етістіктер:** ойнау, бару, келу, апару, жүгіру, көтеру, жабу, отыру, **5-тапсырма** *«Кеше» сөзін пайдаланыр, кешегі күн тәртібін жайлы айтып беріңдер* 	
Сабақтың соңы	-жарайсыңдар балалар! - бүгінгі сабақ ұнады ма?	жарайсыңдар балалар! - бүгінгі сабақ ұнады ма?

Бекітемін
«Аяла» санаторлық бөбекжайы»
КММ-сі директоры
__________ А.О.Өмірзақ
«_____» _______________2025ж

Жалпы сөйлеу тілі дамымаған ІІ-деңгейдегі балалармен жүргізілетін топтық ұйымдатырылған іс-әрекеттің екінші жартыжылдыққа арналған перспективалық жоспары

Логопед: Бекжигитова К.

Қаңтар	1 апта	Сөйлеу әрекетін белсендіру және тілдің лексико-грамматикалық құрылымдарын дамыту	- «Астында-үстінде», «алдында-артында-жанында», үстеу мәндерін ажырату және қолдану дағдыларын дамыту; - Буындық талдау мен жинақтау дағдыларының алғышарттарын қалыптастыру; - «Үй құстары» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту;
		Сөйлеудің вербалды емес негізін қалыптастыру және просодиканы дамыту	- Көріп қабылдауын, естіп қабылдауын дамыту; - Есту және көру зейінін дамыту;
	2 апта	Сөз түсінігін дамыту Сөйлеу әрекетін белсендіру және тілдің лексико-грамматикалық құрылымдарын дамыту	- «Алыс-жақын» үстеу мәндерін ажырату және қолдану дағдыларын дамыту; - Буындық талдау мен жинақтау дағдыларының алғышарттарын қалыптастыру; - «Үй жануарлары» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту
		Сөйлеудің вербалды емес негізін қалыптастыру және просодиканы дамыту	- Фонематикалық қабылдауды дамыту; - Бір тыныста бөлмей айтуға үйрету;
	3 апта	Сөйлеу әрекетін белсендіру және тілдің лексико-грамматикалық құрылымдарын дамыту	- «Ішінде», «үстінде», «артында» үстеулерін қолдануға үйрету; - Буындық талдау мен жинақтау дағдыларының алғышарттарын қалыптастыру; - «Жабайы аңдар» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту;
		Сөйлеудің вербалды емес негізін қалыптастыру және просодиканы дамыту	- Фонематикалық қабылдауды дамыту; - Есту және көру зейінін дамыту;
	4 апта	Сөйлеу әрекетін белсендіру және тілдің лексико-грамматикалық құрылымдарын дамыту	- Зат есімдерді жекеше және көпше түрде қолдану дағдыларын **жетілдіру;** - Буындық талдау мен жинақтау дағдыларының алғышарттарын қалыптастыру; - «Теңіз мекенетушілері» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту;

		Сөйлеудің вербалды емес негізін қалыптастыру және просодиканы дамдыту	- Фонематикалық қабылдауды дамыту; - Танымдық аймақтарын дамыту;
Ақпан	1 апта	Сөйлеу әрекетін белсендіру және тілдің лексико-грамматикалық құрылымдарын дамыту	- Сан есімдерді зат есімдермен байланыстыру дағдыларын жетілдіру; - «Мамандықтар» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту;
		Сөйлеудің вербалды емес негізін қалыптастыру және просодиканы дамыту	- Фонематикалық қабылдауды дамыту; - Зейіні мен есте сақтауын дамыту;
	2 апта	Сөйлеу әрекетін белсендіру және тілдің лексико-грамматикалық құрылымдарын дамыту	- Тәуелдік жалғаулы есімдіктерді қолдану дағдыларын **бекіту;** - Буындық талдау мен жинақтау дағдыларының алғышарттарын қалыптастыру; - «Мамандықтар» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту;
		Сөйлеудің вербалды емес негізін қалыптастыру және просодиканы дамыту	- Көріп қабылдауын, естіп қабылдауын дамыту;
	3 апта	Сөйлеу әрекетін белсендіру және тілдің лексико-грамматикалық құрылымдарын дамыту	- Буындық талдау мен жинақтау дағдыларының алғышарттарын қалыптастыру; - «Көлік түрлері» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту;
		Сөйлеудің вербалды емес негізін қалыптастыру және просодиканы дамыту	- Сөйлеу қызметінің психологиялық негізін дамыту; - Фонематикалық қабылдауды дамыту
	4 апта	Сөйлеу әрекетін белсендіру және тілдің лексико-грамматикалық құрылымдарын дамыту	- Буындық талдау мен жинақтау дағдыларының алғышарттарын қалыптастыру; - «Көліктегі мамандықтар» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту;

		Сөйлеудің вербалды емес негізін қалыптастыру және просодиканы дамыту	- Сөйлеу қызметінің психологиялық негізін дамыту;
Наурыз	1 апта	Сөйлеу әрекетін белсендіру және тілдің лексико-грамматикалық құрылымдарын дамыту	- «Мен» жіктеу есімдігін зат есіммен байланыстыру дағдыларын жетілдіру; - Буындық талдау мен жинақтау дағдыларының алғышарттарын қалыптастыру; - «Менің көшем» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту;
		Сөйлеудің вербалды емес негізін қалыптастыру және просодиканы дамыту	- Танымдық аймағын дамыту;
	2 апта	Сөйлеу әрекетін белсендіру және тілдің лексико-грамматикалық құрылымдарын дамыту	- Өткен шақтағы етістіктерді қолдану дағдыларын жетілдіру; - Буындық талдау мен жинақтау дағдыларының алғышарттарын қалыптастыру; - «Көктем» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту;
		Сөйлеудің вербалды емес негізін қалыптастыру және просодиканы дамыту	- Фонематикалық қабылдауды дамыту; - Сөйлеу қызметінің психологиялық негізін дамыту;
	3 апта	Сөйлеу әрекетін белсендіру және тілдің лексико-грамматикалық құрылымдарын дамыту	- Осы шақтағы етістіктерді қолдану дағдыларын жетілдіру; - Буындық талдау мен жинақтау дағдыларының алғышарттарын қалыптастыру; - «Наурыз мерекесі» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту;
		Сөйлеудің вербалды емес негізін қалыптастыру және просодиканы дамыту	- Танымдық аймақтарын дамыту;
	4 апта	Сөйлеу әрекетін белсендіру және тілдің лексико-грамматикалық құрылымдарын дамыту	- Берілген графикалық схема бойынша сөйлемдерді құра алуға оқыту: «кім? – сипаты- зат – әрекет»; - «Ыдыстар» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту;

		Сөйлеудің вербалды емес негізін қалыптастыру және просодиканы дамыту	- Кеңістікте бағдарлау дағдыларын дамыту; - Артикуляциялық жаттығулар арқылы сөйлеу аппаратының қимыл¬-қозғалысын дамыту;
Сәуір	1 апта	Сөйлеу әрекетін белсендіру және тілдің лексико-грамматикалық құрылымдарын дамыту	- Дауыс ырғағы бойынша сөйлемдерді (сұрау, лепті, хабарлау) ажырата алуға үйрету; - «Менің үйім» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту;
		Сөйлеудің вербалды емес негізін қалыптастыру және просодиканы дамыту	- Фонематикалық қабылдауды дамыту
	2 апта	Сөйлеу әрекетін белсендіру және тілдің лексико-грамматикалық құрылымдарын дамыту	- Дауыс ырғағы бойынша сөйлемдерді (сұрау, лепті, хабарлау) ажырата алуға үйрету; - «Жиһаздар» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту;
		Сөйлеудің вербалды емес негізін қалыптастыру және просодиканы дамыту	- Көріп қабылдауын, естіп қабылдауын дамыту; - Есту және көру зейінін дамыту;
	3 апта	Сөйлеу әрекетін белсендіру және тілдің лексико-грамматикалық құрылымдарын дамыту	- Сұраулы сөйлемдерді құрастыру дағдыларын қалыптастыру: «Бұл не?», «Бұл кім?»; - «Гүлдер» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту;
		Сөйлеудің вербалды емес негізін қалыптастыру және просодиканы дамыту	- Фонематикалық қабылдауды дамыту
	4 апта	Сөйлеу әрекетін белсендіру және тілдің лексико-грамматикалық құрылымдарын дамыту	- Заттық суреттер мен сұрақтарға сүйене отырып, сөйлемдерді құрастыруға үйрету; - «Мамандықтар» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту;

	5 апта	Сөйлеудің вербалды емес негізін қалыптастыру және просодиканы дамыту	- Кеңістікте бағдарлау дағдыларын дамыту; - Фонематикалық қабылдауды дамыту
Мамыр	1 апта	Сөйлеу әрекетін белсендіру және тілдің лексико-грамматикалық құрылымдарын дамыту	- Заттық суреттер мен сұрақтарға сүйене отырып, 3-4 сөзден тұратын сөйлемді құрастыруға үйрету; - «Менің Қазақстаным!» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту;
		Сөйлеудің вербалды емес негізін қалыптастыру және просодиканы дамыту	- Көріп қабылдауын, естіп қабылдауын дамыту; - Есту және көру зейінін дамыту;
	2 апта	Сөйлеу әрекетін белсендіру және тілдің лексико-грамматикалық құрылымдарын дамыту	- Схема және тірек суреттері бойынша қысқа сипатта әңгімелерді құрастыра алуға үйрету; - «Туған өлкем»» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту;
		Сөйлеудің вербалды емес негізін қалыптастыру және просодиканы дамыту	- Көріп қабылдауын, естіп қабылдауын дамыту; - Есту және көру зейінін дамыту;

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы
Қаңтар 2025 жыл 1 апта

Сабақтың мақсаты:

- «Алыс-жақын» үстеу мәндерін ажырату және қолдану дағдыларын дамыту;
- Буындық талдау мен жинақтау дағдыларының алғышарттарын қалыптастыру;
- «Үй құстары» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту;
- Үй құстарын күту, адамға пайдасы туралы түсініктерін қалыптастыру;
- Ілік септігіндегі зат есімдерді құрай алу дағдыларын дамыту;

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі	Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі	Жұма
Балаларды қабылдау	Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, танымдық әрекет. Балалармен амандасу. Көңіл-күйін білу, байқау немесе баладан сұрау.				
Ата-ана мен тәрбиешімен әңгімелесу, кеңес беру	Ата-ана мен тәрбиешіге кеңес беру. Баладағы өзгерістер мен үй жағдайында баланы дамыту жұмыстары туралы сұрап отыру.				
Қызығушылығын ояту	"Құстарды тап" ойыны: Балаларға құстардың дауыстары жазылған аудио қосылады (тауықтың қыт-қыттауы, әтештің шақыруы, қаздың қаңқылдауы). Балалар қай құстың даусы екенін табады.				
Артикуляциялық жаттығулар	**Артикулияциялық жаттығулар:** 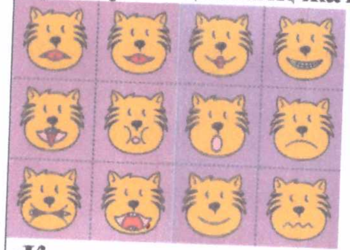 **«Күрекше»** - жалпақ тілді ауыз қуысынан шығарып, төменгі ерінге салып, 10-15 секунд ұстап тұру керек. **«Кесе»** – ауыз кең ашық, жалпақ тілді жоғары тіске қарай көтеріп, 10-15 секунд ұстап тұру керек. Бірақ тіл тіске тимеуі керек. **«Тәтті тосап»** - жалпақ тілімен жоғары ерінді жалап, ауыз қуысынына тереңірек кіргізіп ұстау. 10-15 рет қайталау керек. **«Сылақшы»** - ауыз кең ашық, тілдің ұшымен қатты таңдайды сылау. Бағытын өзгерте отырып, 10-15 рет қайталау				

Тыныс алу жаттығулары	**Тыныс алу жаттығулары:** - жапырақты үрлеу.	
Негізгі кезең	**Үй құстары туралы әңгімелеу, түсіндіру** -Балаларға үй құстарының түрлері (тауық, әтеш, үйрек, қаз) көрсетіледі. -Әр құстың ерекшелігі мен пайдасы түсіндіріледі (жұмыртқа, ет, мамық). -Үй құстары жабайы құстардан қалай ерекшеленетіні айтылады. 1. “Құстарды ажырат” Мақсаты: Үй және жабайы құстарды ажырату. Құралдар: Құстардың суреттері. Барысы: Логопед әртүрлі құстардың суреттерін көрсетеді. Балалар үй құстарын тауып, аттарын атайды. 2. “Құстардың жұмыртқасы” Мақсаты: Санай білу дағдысын дамыту. Құралдар: Себеттер мен жұмыртқалардың суреті. Барысы: Балалар себеттерге жұмыртқаларды салады да, олардың санын айтады.	**Үй құстары туралы әңгімелеу, түсіндіру** -Құс шаруашылығының пайдасы: Балаларға үй құстарының адамдарға пайдасы түсіндіріледі: -Жұмыртқа береді. -Еті мен мамығы пайдалы. -Ауылда құстар қораны безендіреді. 1. “Ұқсасын тап” Мақсаты: Құстардың сыртқы ерекшеліктерін тану. Құралдар: Құстар мен олардың бөлшектерінің суреттері (тұмсық, қанат, қауырсын). Барысы: логопед тұмсық немесе қанат көрсетеді, ал балалар қай құсқа тиесілі екенін айтады. 2. “Жұмыртқаны тап” Мақсаты: Логикалық ойлауды дамыту. Құралдар: Құстар мен ұялардың суреттері. Барысы: Балаларға әр құстың жұмыртқасы қайда екенін табу тапсырмасы беріледі. 3. “Құстар қайда тұрады?” Мақсаты: Үй құстарының мекенін ажырату. Барысы: Мұғалім әр құстың мекенін сипаттайды (қора, су, ұя), ал балалар құстың атауын атайды.

	3. “Құстардың қозғалысы” Мақсаты: Балалардың қимылдарын дамыту. Құралдар: Ашық алаң немесе топ бөлмесі. Барысы: Логопед бір құстың атын айтады, балалар оның қозғалысын салады (тауық –– қыт-қыттап жүру, қаз — қанаттарын қағып, қаңқылдау). **4. Фонематикалық естіп қабылдауын дамыту** 1. “Сөздің басын тап” Мақсаты: Дауысты дыбыстарды ажырату. Барысы: Мұғалім “Тауық”, “Үйрек”, “Әтеш” сөздерін буынға бөліп айтады, балалар қай дыбыстан басталатынын атайды. 2. “Дыбыстар қайда тығылды?” Мақсаты: Сөздерден белгілі дыбысты табу. Барысы: Логопед “Қаз”, “Қарға”, “Үйрек” сөздерін айтып, балалардан “Қ” немесе “Ү” дыбыстары қайда тұрғанын сұрайды (басында, ортасында). **Ілік септігіндегі зат есімдерді құрай алу дағдыларын дамыту** 1. “Кімнің жұмыртқасы?” Балалар “тауықтың жұмыртқасы”, “үйректің жұмыртқасы” деп жауап береді. 2. “Кімнің қауырсыны?” Балалар логопед көрсеткен қауырсынды (қаздың, үйректің) кімге тиесілі екенін айтады. 3. “Кімнің ұясы?” Балалар әр құстың ұясын тауып, атауын айтады (“Әтештің ұясы жоқ”, “Тауықтың ұясы бар”). 4. “Кімнің тамағы?” Балалар құстардың тамақтарын атап, толық сөйлем құрайды (“Үйректің жүгерісі”, “Қаздың дәні”). **6. Шығармашылық жұмыс**	**Фонематикалық естіп қабылдауын дамыту** 1. “Сөздерді бөліп айт” Мақсаты: Буындарды анық айтуға үйрету. Барысы: логопед “Үй-рек”, “Та-уық”, “Ә-те-ш” сөздерін буынға бөледі, балалар оны қайталап айтады. 2. “Дыбысты тап” Мақсаты: Сөздердегі берілген дыбыстарды анықтау. Барысы: логопед сөздерді айтады, ал балалар қай дыбыс естілгенін анықтайды. Мысалы: “Қаз” сөзінде “Қ” дыбысы қайда естіледі? **5. Ілік септігіндегі зат есімдерді құрай алу дағдыларын дамыту** 1. “Құстар мен ұялары” Балалар “Тауықтың ұясы”, “Қаздың ұясы” деп толық сөйлем құрайды. “Кімнің қанаты?” Логопед құстың қанатын көрсетіп, сұрайды: “Бұл кімнің қанаты?” Балалар жауап береді: “Бұл қаздың қанаты”. 3. “Кімнің мамығы?” Логопед мамық көрсетіп сұрайды: “Бұл кімнің мамығы?” Балалар толық жауап береді. 4. “Кімнің даусы?” Логопед құстың даусын салған аудио қосады, балалар жауап береді: “Бұл әтештің даусы”. 6. Шығармашылық жұмыс • “Құстар бейнесін бояу”: Балаларға дайын құстардың контурлары беріледі. Олар түрлі-түсті қарындаштармен бояп, әр құстың түсін ажыратады. 7. Үй құстары бойынша сөйлем құрай дағдыларын дамыту 1. “Кім қайда?” Балалар сөйлем құрайды: “Үйрек суда жүзіп жүр”, “Тауық

	• “Құс бейнесін жасау”: Балалар түрлі-түсті қағаздан тауық, қаз немесе үйрек бейнесін қиып, жабыстырады. **7. Үй құстары бойынша сөйлем құрай дағдыларын дамыту** 1. “Кім не істейді?” • Балалар суретке қарап сөйлем құрайды: “Әтеш шақырады”, “Тауық жүреді”. 2. “Құстар қайда?” • Балалар сөйлем құрайды: “Тауық қорада жүр”, “Үйрек суда жүзеді”. 3. “Кімнің дауысы?” • Балалар сөйлем құрайды: “Әтеш қораздайды”, “Қаз қаңқылдайды”.	қорада жүр”. 2. “Не істеп жатыр?” • Логопед құстың әрекетін сипаттайды (жүру, қыт-қыттау), ал балалар толық сөйлем құрау
Сабақтың соңы	Балаларға бүгінгі сабақта үйренген құстардың атауы мен дауыстарын қайталату. “Үй құстары не береді?” сұрағын талқылау.	Балаларға бүгінгі сабақта үйренген құстардың атауы мен дауыстарын қайталату. “Үй құстары не береді?” сұрағын талқылау.

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы

<u>Қаңтар 2025 жыл 2 апта</u>

Сабақтың мақсаты:

- «Алыс-жақын» үстеу мәндерін ажырату және қолдану дағдыларын дамыту;
- Буындық талдау мен жинақтау дағдыларының алғышарттарын қалыптастыру;
- «Үй жануарлары» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту
- Фонематикалық қабылдауды дамыту;
- Бір тыныста бөлмей айтуға үйрету;

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі	Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі	Жұма
Балаларды қабылдау	Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, танымдық әрекет. Балалармен амандасу. Көңіл-күйін білу, байқау немесе баладан сұрау.				
Ата-ана мен тәрбиешімен әңгімелесу, кеңес беру	Ата-ана мен тәрбиешіге кеңес беру. Баладағы өзгерістер мен үй жағдайында баланы дамыту жұмыстары туралы сұрап отыру.				
Қызығушылығын ояту	**Сәлемдесу:** Шеңберге тұрып, амандасады. Ғажайып сәт. -Балалар менің қолымдағы қорапта не бар екенін білесіңдер ме? -Бірге тамашалайық. Кел балалар күлейік, Күлкіменен тілейік. Күлкі көңіл ашады, Күліп өмір сүрейік. -Жарайды, бірге тамашалайық. -Балалар біз денеміздегі мүшелердің аттарын білеміз бе? Қорапта адамның дене мүшелері бар екен. Құрастырайық.				
Артикуляциялық жаттығулар	**Артикуляциялық жаттығулар орындау** «Сылақшы» жаттығуы Ауыз сәл ашық, тілдің ұшымен таңдайды жалау. 10 - 15 рет қайталау. «Сағат» жаттығуы «Сағат» – тілді жіңішкертіп ұстап оңға, солға жайлап қозғау керек. Осылай санап отырып 15 - 20 рет қайталау керек. **Тыныс алу жаттығуларын орындау**				

	«Сүңгіштер жаттығуы» Балалар қолдарын 2 жаққа ұстап, ауызбен дем алып, қолдарымен өздерін құшақтап, отырып мұрынмен дем шығарады.(судың астына түскенді көрсетеді) ***«Кім жылдам» жаттығуы*** Балалар мұрынмен тыныс алып шарларды ауызбен үрлейді. Ережеге сай демалып, шарды ең үлкен үрлеген бала жеңіске жетеді. ***«Жел гулейді» жаттығуы*** Ауызды азырақ ашып, у дыбысын бірқалыпты ұзақ айту (ууууууу)	
Негізгі кезең	**"Ғажайып дорба"дидактикалық ойыны**. *(логопед балаларға сөмкеде қандай үй жануарының жасырынып жатқанын анықтауға, оны атауға және сөмкеден шығаруға кеңес береді)* -Қараңызшы, қандай керемет дорба. Онда бізге келетін қонақтар жасырылды. (балалар үй жануарларының көлемді фигураларын сезінеді, оларды атайды және үстелге қояды) Л:Олар қандай жануарлар? Балалар: бұл үй жануарлары. Л.: Неліктен оларды үй жануарлары деп атайды? Балалар: олар адамның жанында тұрады. Адам оларға қамқорлық жасайды, оларға үй салады және тамақ береді. **І. «Алыс-жақын» үстеу мәндерін ажырату және қолдану дағдыларын дамыту** *Балалар суретке назар аударайықшы. Айша жақын көрініп тұр ма?, Батыр ма ?* *Ал Батыр ше?* 	Бүгін біз тағы да үй жануарлары туралы сөйлесетін боламыз, жаңа ойындар ойнаймыз, қызықты тапсырмаларды орындаймыз. Қандай үй жануарларын білесіңдер, еске түсірейік. **І. «Алыс-жақын» үстеу мәндерін ажырату және қолдану дағдыларын дамыту** **1-тапсырма** *Мына суретті түрлі түсті қарындашпен бояңдар. Неге піл кішкентай, тышқан үлкен болып тұрғанын түсіндіріп беріңдер* **2-тапсырма** *Суретке қарап «алыс-жақын» үстеу мәндерін қо* *лданып әңгіме құрастырыңдар* **Сергіту сәті**

1-тапсырма

Суретке қарап «алыс-жақын» үстеу мәндерін қолданып, әңгімелеңдер

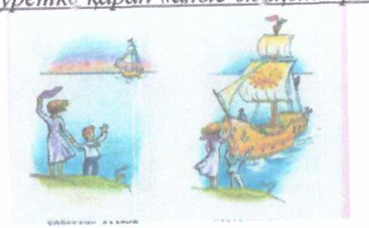

2-тапсырма

Суретке қарап көпірге нелер жақын, нелер алыс тұрғанын айтып беріңдер

«Үй жануарларының саяхаты»

Бұл ойын «алыс» және «жақын» үстеулерінің мәнін түсіндіруге арналған. Балаларға үй жануарларының суреттері немесе ойыншықтары беріледі.

- Балаларға әртүрлі үй жануарларының суреттері немесе ойыншықтары беріледі (мысалы, мысық, ит, ешкі, қой, жылқы және т.б.).
- Әр балаға бір жануар беріледі.
- Логопед мынадай сұрақтар қояды:
  - «Бұл мысық алыс па, әлде жақын ба?»
  - «Ит қалай жүреді: бізге жақын жерде ме, әлде алыс жерде ме?»
  - «Жылқының мінгені алысқа кетіп бара ма?»
- Балалар өз жануарын алып, «алыс» және «жақын» ұғымдарын қолдана отырып, өздері сипаттап береді.

«Үй жануарларының жолы»

- Балалар кең бөлмеде немесе ашық алаңда жүріп, үй жануарларын ойнайды.
- логопед әртүрлі командалар береді:
- «Ит жақын келсін!»
  - «Мысық алыста жүр!»
  - «Түйе алысқа кетіп бара жатыр!»
  - «Ешкі жақын жерде, ойнауға кел!»
- Балалар тапсырмаларды орындап, қозғалады, яғни үй жануарының

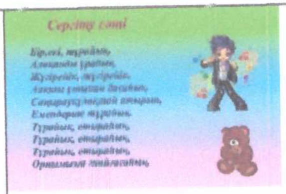

3. «Үй жануарларының саяхат картасы»

Бұл ойын балаларға үй жануарлары мен үстеулерді байланыстырып, оларды картада табуға мүмкіндік береді.

- Балаларға карталар беріледі, онда үй жануарларының белгілі бір жерлерде орналасуы көрсетілген (мысалы, ферма немесе ауланың картасы).
- Әр бала кезекпен картадан бір үй жануарының орнын табады және онымен байланысты үстеулерді айтады:
  - «Бұл мысық өте жақын жерде жүр!»
  - «Жылқы алыс жерде тұр, ол үлкен даладан келеді!»
- Балалар картаны пайдаланып, әр үй жануарының орналасқан жеріне қарай «алыс» және «жақын» үстеулерін қолданады.

. **«Үй жануарларының жүгірісі»**

Бұл ойын балаларға үстеулерді қызықты әрі динамикалық түрде меңгеруге көмектеседі.

- Балалар бірнеше топқа бөлінеді, әр топқа үй жануары беріледі (мысалы, ешкі, ит, мысық, түйе).
- Әр топтың мүшелері өз жануарларының қозғалысын көрсетеді, бірақ оларды «алыс» және «жақын» деген үстеулермен байланыстыру керек.
  - «Ит жақын жерде жүгіреді!»
  - «Ешкі алысқа секіріп барады!»
  - «Мысық жақын жерден өтеді!»
- Балалар қозғалыстарын орындау арқылы үстеулерді дұрыс қолдануға үйренеді.

«Кім қайда?»

Бұл ойын балалардың «алыс» және «жақын» үстеулерін тыңдап, әрекет ету дағдыларын дамытуға көмектеседі.

- Балаларға түрлі үй жануарларының суреттері немесе ойыншықтары беріледі.
- Логопед:
  - «Мысық жақын жерде отыр!»
  - «Жылқы алыс жерден келеді!»
  - «Тауық өте жақын жерде, қорада жүр!»
- Балалар осы үй жануарларының орнын тауып, үстеулерді дұрыс қолданады. Әр дұрыс жауабын тыңдап, балалар өз қимылдарын

	қозғалысына сәйкес жақын немесе алыс болатынын көрсетеді.	жасайды. **«Үй жануарлары» жаттығуы. Тапсырманы орында.** 1. Үй жануарларын ата. 2. Олар қалай дыбыстайды. 3. Олардың көлемін айт. 4. Оларға қалай күтім жасайсың? 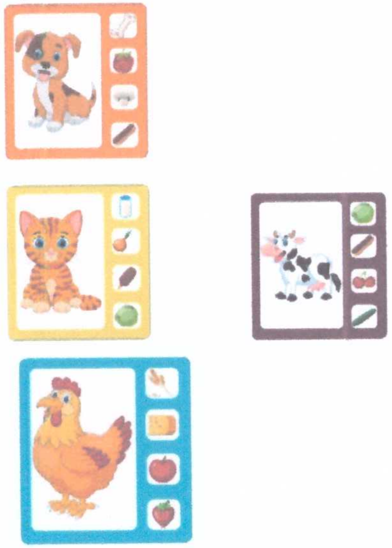
Сабақтың соңы	-жарайсыңдар балалар! - бүгінгі сабақ ұнады ма?	жарайсыңдар балалар! - бүгінгі сабақ ұнады ма?

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы
<u>Қаңтар 2025 жыл 3 апта</u>

Сабақтың мақсаты:
- «Ішінде», «үстінде», «артында» үстеулерін қолдануға үйрету;
- Буындық талдау мен жинақтау дағдыларының алғышарттарын қалыптастыру;
- «Жабайы аңдар» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту;

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі	Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі	Жұма
Балаларды қабылдау	Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, танымдық әрекет. Балалармен амандасу. Көңіл-күйін білу, байқау немесе баладан сұрау.				
Ата-ана мен тәрбиешімен әңгімелесу, кеңес беру	Ата-ана мен тәрбиешіге кеңес беру. Баладағы өзгерістер мен үй жағдайында баланы дамыту жұмыстары туралы сұрап отыру.				
Қызығушылығын ояту	"Жабайы аңды тап" ойыны: Балаларға түрлі аңдардың (жабайы және үй жануарлары) суреттері көрсетіледі. Олар тек жабайы аңдарды таңдап, аттарын атайды.				
Артикуляциялық жаттығулар	**Артикуляциялық жаттығулар орындау** «Сылақшы» жаттығуы Ауыз сәл ашық, тілдің ұшымен таңдайды жалау. 10 - 15 рет қайталау. «Сағат» жаттығуы «Сағат» – тілді жіңішкертіп ұстап оңға, солға жайлап қозғау керек. Осылай санап отырып 15 - 20 рет қайталау керек. **Тыныс алу жаттығуларын орындау** ***«Сүңгіштер жаттығуы»*** Балалар қолдарын 2 жаққа ұстап, ауызбен дем алып, қолдарымен өздерін құшақтап, отырып мұрынмен дем шығарады.(судың астына түскенді көрсетеді) ***«Кім жылдам» жаттығуы*** Балалар мұрынмен тыныс алып шарларды ауызбен үрлейді. Ережеге сай демалып, шарды ең үлкен үрлеген бала жеңіске жетеді.				

	«Жел гулейді» жаттығуы Ауызды азырақ ашып, у дыбысын бірқалыпты ұзақ айту (ууууууу)	
Негізгі кезең	Ұйымдастыру кезеңі Балалардан сұрау: "Жабайы аңдар қайда өмір сүреді?" Жабайы аңдардың орманда, тауда, далада өмір сүретінін түсіндіру. Балалар, бүгін бізге жабайы аңдар қонаққа келеді. Әрбір келген жабайы жануарға тамақтандырып, суын, азығын беріп орманға орналастырайық. Ол үшін жанурдың дауысынын табуымыз керек. **Жабайы аңдар туралы әңгімелеу, түсіндіру** Мақсаты: Жабайы аңдардың ерекшеліктерін түсіндіру. Аю: орманда өмір сүреді, бал жейді, қыста ұйықтайды. Қасқыр: етпен қоректенеді, аң аулайды. Қоян: шөп жейді, секіреді, жауларынан қашады. **1. "Кімнің ізі?"** Құралдар: Аңдардың іздерінің суреттері. Барысы: Балалар іздерді қарап, қай аңға тиесілі екенін айтады. 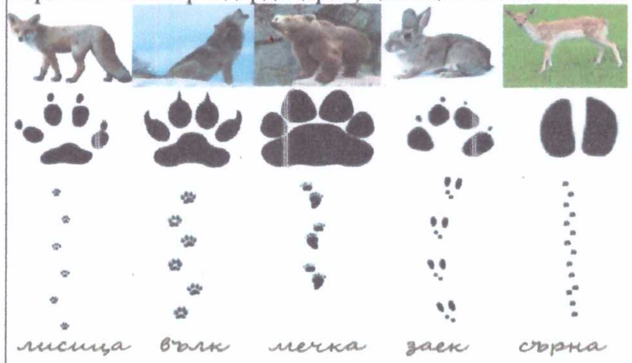 **2. "Аңдардың даусын тап"**	Ұйымдастыру кезеңі Балалар жабайы аңдардың адамдарға зиян келтірмей, табиғатта өз орнын табуы маңызды екенін түсінеді. **Жабайы аңдар туралы әңгімелеу, түсіндіру** Мақсаты: Аңдардың қоректенуі мен қимылын сипаттау. Қасқыр – тез жүгіреді, ет жейді. Аю – баяу қозғалады, бал мен жидек жейді. Түлкі – айлакер, жеміс пен ет жейді. 1. "Аңды тап" Барысы: Логопед орман, тау, дала сияқты мекендерді атайды, балалар осы жерде тұратын аңды айтады. 2. "Дауысты қайтала" Барысы: Логопед аңның дауысын салады (мысалы, қасқыр – ұлу), балалар оны қайталайды. 3. "Кім қалай жүреді?" Барысы: Мұғалім аңдардың қимылын сипаттайды, балалар оны көрсетеді: Аю – ақырын қозғалады. Қоян – секіреді. **"Ішінде", "үстінде", "астында" үстеулерін қолдануға үйрету** 6. Буындық талдау мен жинақтау дағдыларының алғышарттарын қалыптастыруға 2 ойын-жаттығу "Сиқырлы қорап" Құралдар: Аңдардың шағын мүсіндері. Барысы: Логопед: "Қасқыр қораптың ішінде", "Қоян қораптың үстінде". Балалар сәйкес орынды көрсетеді. "Ормандағы бағыттар"

Құралдар: Аңдардың дауыстары жазылған аудио.
Барысы: Дауысты тыңдап, қай аң екенін табу.

3. “Қай аң қайда тұрады?”

Құралдар: Аңдардың суреттері мен олардың мекендерінің суреттері (орман, тау, үңгір).
Барысы: Балалар әр аңды өз мекеніне орналастырады.

“Ішінде”, “үстінде”, “астында” үстеулерін қолдануға үйрету

“Ормандағы аңдар”

Барысы: Логопед аңның орнын сипаттайды: “Қоян ағаштың астында тұр”, “Аю үңгірдің ішінде отыр”. Балалар осы сипаттамаларды суреттермен көрсетеді.

6. Буындық талдау мен жинақтау дағдыларының алғышарттарын қалыптастыру

1. “Буындарды бөл”

Барысы: логопед аңдардың аттарын айтады: “Аю”, “Қас-қыр”, “Түл-кі”. Балалар буынға бөліп қайталайды.

2. “Қай буын бірінші?”

Барысы: логопед аңдардың аттарын айтады, ал балалар бірінші буынды атайды:

“Қоян” – “Қо”.
Қасқыр” – “Қас”.

7. Шығармашылық жұмыс

Барысы: Балаларға аңдар туралы сөйлем құру ұсынылады: “Аю ағаштың үстінде”, “Түлкі тастың астында”.

Шығармашылық жұмыс

“Орман бейнесін құрастыру”

Балалар қағаздан жасалған ағаштарды және аңдардың суреттерін орманға орналастырады.

Сөйлеу тілін дамыту жаттығуы

“Жабайы аңдар туралы сөйлем құра”

Балалар әр аңға бір сөйлем құрайды:

“Аю бал жейді”.
“Қасқыр ет жейді”.

	"Аңдарды бояймыз" Балаларға жабайы аңдардың суреттерін бояу ұсынылады. **8. Сөйлеу тілін дамыту** "Қысқаша әңгіме құру" Балаларға сурет көрсетіледі (мысалы, аю мен қоян орманда жүр). Балалар осы суретке қысқаша әңгіме құрайды.	
Сабақтың соңы	Балалардан сұрау: • "Аю қайда өмір сүреді?" • "Қасқырдың даусы қандай?" • "Қоян не жейді?"	Сабақтағы ойындарды қайталап, балалардан аңдардың ерекшеліктерін сұрау..

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы

Қаңтар 2025 жыл 4 апта

Сабақтың мақсаты:

- Зат есімдерді жекеше және көпше түрде қолдану дағдыларын жетілдіру;
- Буындық талдау мен жинақтау дағдыларының алғышарттарын қалыптастыру;
- «Теңіз мекенетушілері» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту;

Күн тәртібінің кезеңдері	**Дүйсенбі**	**Сейсенбі**	**Сәрсенбі**	**Бейсенбі**	**Жұма**
Балаларды қабылдау	Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, танымдық әрекет. Балалармен амандасу. Көңіл-күйін білу, байқау немесе баладан сұрау.				
Ата-ана мен тәрбиешімен әңгімелесу, кеңес беру	Ата-ана мен тәрбиешіге кеңес беру. Баладағы өзгерістер мен үй жағдайында баланы дамыту жұмыстары туралы сұрап отыру.				
Қызығушылығын ояту	Балалар, көзімізді жұмып, теңізге саяхатқа барайық! Естідіңдер ме? Бұл толқындардың дауысы! Ал енді теңізде қандай жануарлар мекендейді деп ойлайсыңдар? (Балалардың жауаптарын тыңдау.)				
Артикуляциялық жаттығулар	**Артикуляциялық жаттығулар орындау** «Сылақшы» жаттығуы Ауыз сәл ашық, тілдің ұшымен таңдайды жалау. 10 - 15 рет қайталау. «Сағат» жаттығуы «Сағат» – тілді жіңішкертіп ұстап оңға, солға жайлап қозғау керек. Осылай санап отырып 15 - 20 рет қайталау керек. **Тыныс алу жаттығуларын орындау** ***«Сүңгіштер жаттығуы»*** Балалар қолдарын 2 жаққа ұстап, ауызбен дем алып, қолдарымен өздерін құшақтап, отырып мұрынмен дем шығарады.(судың астына түскенді көрсетеді) ***«Кім жылдам» жаттығуы***				

	Балалар мұрынмен тыныс алып шарларды ауызбен үрлейді. Ережеге сай демалып, шарды ең үлкен үрлеген бала жеңіске жетеді. ***«Жел гулейді» жаттығуы*** Ауызды азырақ ашып, у дыбысын бірқалыпты ұзақ айту (ууууууу)	
Негізгі кезең	Ұйымдастыру кезеңі Балалар шеңбер құрып тұрады. Қол ұстасып, "Біз - теңіз достарымыз" атты шағын тақпақты айтады: Теңізде толқын шоршиды, Барлық достар жыр жазады! **Теңіз мекенетушілері туралы әңгімелеу, түсіндіру** Логопед суреттер арқылы теңіз мекенетушілерін таныстырады: балық, тасбақа, медуза, дельфин. Әрқайсысы туралы қысқаша әңгімелейді. Сұрактар: Балық суда қалай жүзеді? Дельфин неге ақылды деп айтылады? 1. "Кімнің көлеңкесі?" Балаларға жануарлардың көлеңке бейнесі көрсетіледі, олар қандай жануар екенін табады. 2. "Судың ішінде кім бар?" Прозрачный контейнерге ойыншық балықтар мен тасбақаларды салып, балалардан бір-бірін тануды сұрау. 3. "Теңізге көмектес!" Балалар әртүрлі теңіз жануарларын дұрыс аквариумға "жібереді". **Зат есімдерді жекеше және көпше түрде қолдану дағдысын жетілдіру** 1. "Айтшы көпше түрде" Логопед: "Бұл – балық." Балалар: "Бұл – балықтар." 2. "Кім көп?" Балалар суреттегі бірнеше жануарларды санап, көпше түрде айтады.	**Теңіз мекенетушілері туралы әңгімелеу, түсіндіру** Логопед суреттер арқылы теңіз мекенетушілерін таныстырады: балық, тасбақа, медуза, дельфин. Әрқайсысы туралы қысқаша әңгімелейді. 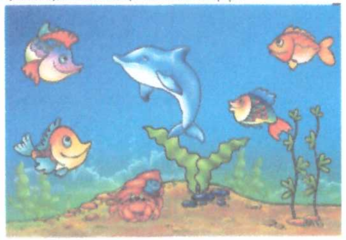 1. "Теңіз жұмбақтарын шешу" Балаларға теңіз жануарлары туралы жұмбақтар жасырылады. 2. "Кім тез табады?" Теңіз жануарларын сипаттау арқылы олардың атын табу. 3. "Дұрыс ата" Балалар суреттегі жануарлардың атын дұрыс атайды. **Зат есімдерді жекеше және көпше түрде қолдануға үйрету.** 1. "Жануарларды сана" Теңіз жануарларын санау және көпше түрде айту.

<table>
<tr>
<td></td>
<td>
3. “Біреуі және көпшілігі”
Мысалы: бір дельфин, үш дельфиндер.

Сергіту сәті
Балалар “Дельфиндер биі” атты ырғақты қимыл-қозғалыс жасайды.

Буындық талдау мен жинақтау дағдыларына дамыту
1. “Буындардан сөз құрастыр”
“Ба-лық”, “Дель-фин” деген сөздерді талдау және құрастыру.
2. “Артық буынды тап”
“Ба-лық-ба” – қай буын артық екенін айту.

Шығармашылықты дамыту
Балалар бояу арқылы теңіз мекенетушілерінің бейнесін салады.

Сөйлеу тілін дамыту
Балаларға теңіз туралы қысқа әңгіме құрауды сұрау: “Теңізде мен көрдім...”
 </td>
<td>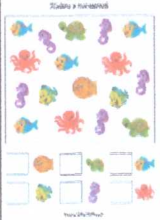
2. “Қайда көп?”
Аквариумдағы жануарларды көпше түрде сипаттау.
3. “Жекеше мен көпше”
Бір жануардың атын жекеше, ал бірнешеуін көпше түрде айту.

Буындық талдау мен жинақтау
1. “Сөзге дейінгі буын”
Логопед буын айтады (“Ба”, “Дель”), балалар толық сөз құрайды.
2. “Сөзді бөліп айт”
Сөздерді буынға бөлу (“Балық” – “Ба-лық”).
Шығармашылықты дамыту
Балалар бояу арқылы теңіз мекенетушілерінің бейнесін салады.
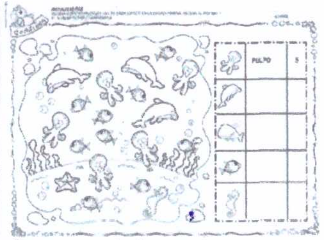
Сөйлеу тілін дамыту
Балаларға теңіз туралы қысқа әңгіме құрауды сұрау:
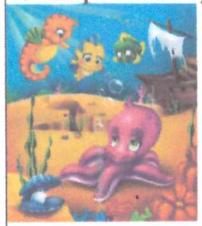</td>
</tr>
<tr>
<td>Сабақтың соңы</td>
<td>Балалардан:
“Біз бүгін нелер туралы білдік?”
“Теңізде нелер мекендейді?”
деген сұрақтарға жауап алу.</td>
<td></td>
</tr>
</table>

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы

<u>Ақпан 1 апта 2025</u>

Сабақтың мақсаты:

- Сан есімдерді зат есімдермен байланыстыру дағдыларын дамыту;
- «Мамандықтар: құрылысшы, аспаз, дәрігер» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту;
- Фонематикалық қабылдауды дамыту;
- Зейіні мен есте сақтауын дамыту;

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі	Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі	Жұма
Балаларды қабылдау	Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, танымдық әрекет. Балалармен амандасу. Көңіл-күйін білу, байқау немесе баладан сұрау.				
Ата-ана мен тәрбиешімен әңгімелесу, кеңес беру	Ата-ана мен тәрбиешіге кеңес беру. Баладағы өзгерістер мен үй жағдайында баланы дамыту жұмыстары туралы сұрап отыру.				
Қызығушылығын ояту	Балалар, көзімізді жұмып, теңізге саяхатқа барайық! Естідіңдер ме? Бұл толқындардың дауысы! Ал енді теңізде қандай жануарлар мекендейді деп ойлайсыңдар? (Балалардың жауаптарын тыңдау.)				
Артикуляциялық жаттығулар	**Артикуляциялық жаттығулар орындау** «Сылақшы» жаттығуы Ауыз сәл ашық, тілдің ұшымен таңдайды жалау. 10 - 15 рет қайталау. «Сағат» жаттығуы «Сағат» – тілді жіңішкертіп ұстап оңға, солға жайлап қозғау керек. Осылай санап отырып 15 - 20 рет қайталау керек. **Тыныс алу жаттығуларын орындау** ***«Сүңгігіштер жаттығуы»*** Балалар қолдарын 2 жаққа ұстап, ауызбен дем алып, қолдарымен өздерін құшақтап, отырып мұрынмен дем шығарады.(судың астына түскенді көрсетеді) ***«Кім жылдам» жаттығуы*** Балалар мұрынмен тыныс алып шарларды ауызбен үрлейді. Ережеге сай демалып, шарды ең үлкен үрлеген бала жеңіске жетеді. ***«Жел гүлейді» жаттығуы***				

	Ауызды азырақ ашып, у дыбысын бірқалыпты ұзақ айту (ууууууу)	
Негізгі кезең	Ұйымдастыру кезеңі “Доппен ойна” Логопед допты лақтырып, мамандықтың атауын айтады. Балалар допты қағып алып, сол мамандыққа қатысты бір сөз айтады (құрылысшы – кірпіш, аспаз – қасық, дәрігер – шприц). **Тыныс алу жаттығулары** 1. “Кірпішті үрле” – Балалар үстелдегі қағаз кірпіштерді үрлеп жылжытады. 2. “Ыстық сорпа” – Сорпаны суыту үшін мұрынмен терең дем алып, ауыз арқылы баяу үрлейді. 3. “Допты үрле” – Шарды үрлеу арқылы ұзақ дем шығаруды үйренеді. **Мамандықтар туралы әңгімелеу** Логопед суреттерді көрсете отырып, әр мамандықтың маңызын түсіндіреді: Құрылысшы – үйлер, көпірлер салады, кірпіш, балға қолданады. Аспаз – тамақ пісіреді, қазан, қасық қолданады. Дәрігер – адамдарды емдейді, шприц, дәрі қолданады. Сұрақтар: “Бұл мамандар бізге не үшін керек?” “Олар қандай көліктерді пайдаланады?” 1. “Кімнің құралы?” Логопед құралдың атауын айтады, балалар оның қай маманға тиесілі екенін табады (Шприц – дәрігерге, қасық – аспазға).	1. “Қай маманға керек?” Логопед заттың атауын айтады, балалар тиісті маманды табады. 2. “Кім қайда жұмыс істейді?” Балалар мамандық пен жұмыс орнын сәйкестендіреді. 3. “Суретті ретімен қой” Мамандыққа қатысты суреттерді дұрыс ретпен орналастырады. **Іс-әрекет мағынасы мен белгілерін ажырату** 1. “Керісінше ойла” Логопед бір сөз айтады, балалар қарама-карсы сөзді табады (Дәрігер – емдейді, ауыртады емес).

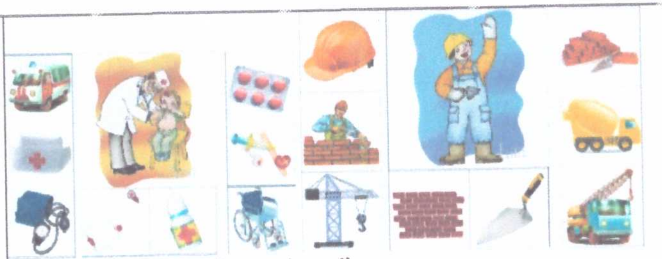

2. “Суретті тап”

Балаларға суреттер беріледі, олар сәйкес мамандықты табады.

3. “Кім не істейді?”

Балалар мамандыққа сәйкес әрекеттерді қайталайды (аспаз – араластырады, құрылысшы – балғамен ұрады).

Сан есімдерді зат есімдермен байланыстыру дағдыларын дамыту

1. “Қанша?”

Мақсаты: Балаларға сан есім мен зат есімді байланыстырып айтуға үйрету.

Қажетті материалдар: Суреттер (жемістер, ойыншықтар, жануарлар, көліктер және т.б.).

Ойын барысы:

Логопед балаларға бірнеше заттың суретін көрсетіп, “Бұл жерде неше алма бар?” деп сұрайды.

Балалар жауап береді: “Үш алма”, “Төрт доп” және т.б.

Кейін логопед сұрақты өзгертеді: “Қандай жемістерді көріп тұрсың?”

Балалар толық жауап береді: “Мен үш алма мен екі банан көріп тұрмын.”

Ойын барысында заттардың санын өзгертіп, тапсырманы күрделендіруге болады.

2. “Дүкен”

Мақсаты: Сан есімдерді зат есімдермен дұрыс қолдануға үйрету.

Қажетті материалдар: Ойыншық ақша, азық-түлік пен заттардың суреттері немесе ойыншықтар.

Ойын барысы:

Логопед балаға “Сен дүкенге бардың, не сатып алғың келеді?” деп сұрайды.

2. “Кім не істейді?”

Логопед әрекетті атайды, балалар мамандықты атайды.

3. “Сәйкесін тап”

Мамандық пен оның әрекетін сәйкестендіру.

Сергіту сәті

“Мамандықтар биі”

Балалар музыкаға сәйкес әр мамандықтың қимылын жасайды

Сан есімдерді зат есімдермен байланыстыруға арналған қосымша 2 ойын

4. “Кім қанша жинады?”

Мақсаты: Балалардың сан есімдерді зат есімдермен байланыстырып айту дағдысын дамыту.

Қажетті материалдар: Түрлі түсті кубиктер, ойыншықтар, доптар немесе басқа ұсақ заттар.

Ойын барысы:

Логопед балаларға: “Қазір сендерге тапсырма! Кім көп зат жинайды?” – деп айтады.

Әр бала белгілі бір түсті заттарды жинайды.

Соңында әр бала өз жинаған заттарын сипаттайды:

“Мен төрт қызыл кубик және үш жасыл кубик жинадым.”

“Мен бес көк доп жинадым.”

Ойын соңында кімнің қанша зат жинағанын салыстырады:

“Кімнің заты көп?” – “Менің алты затым бар, ал Сенімнің бес заты бар.”

Логопед балалардың дұрыс жауап беруін қадағалап, түзетеді.

“Сиқырлы қапшық”

	Бала жауап береді: "Мен үш нан, екі сүт аламын." Логопед: "Кассир қанша ақша сұрайды?" Бала дұрыс жауап беруі керек: "Үш нан – үш теңге, екі сүт – төрт теңге." Балалар бір-бірімен рөлдерді ауыстырып, сатушы мен сатып алушы болып ойнайды. 3. "Жоғалған сан" Мақсаты: Баланың сөйлеу барысында сан есімдерді дұрыс қолдануын жетілдіру. Қажетті материалдар: Ойыншықтар немесе суреттер. Ойын барысы: Логопед сөйлемді бастайды, бірақ сан есімсіз айтады: "… қоян орманда секіріп жүр." Бала дұрыс жауап береді: "Үш қоян орманда секіріп жүр." Ойын барысында логопед кейде зат есімді алып тастайды: "Бізде бес …" Бала толықтырады: "Бізде бес шар бар." Жаттығу бірнеше рет қайталанып, әр бала өз нұсқасын айтуы керек.	Мақсаты: Баланың сан есім мен зат есімді байланыстырып айту қабілетін дамыту. Қажетті материалдар: Қапшық және ішіне салынған ұсақ ойыншықтар (машина, қоян, алма, қарындаш, шар және т.б.). Ойын барысы: Логопед балаға қапшықтан бірнеше зат алуды ұсынады. Бала көзі жұмылған күйде қапшықтан заттарды алып шығады және дауыстап айтады: "Мен екі машина алдым." "Мен үш қоян таптым." Логопед қосымша сұрақ қояды: "Сенде неше ойыншық бар?" Балалар толық жауап береді: "Менде төрт ойыншық бар: екі машина, бір қоян және бір шар." Ойын соңында балалар заттарды санап, өз таңдауларын салыстырады. **Фонематикалық-естіп қабылдауын дамыту** 1. "Дыбысты тап" Логопед дыбыс шығарады (балға, қасық), балалар қандай маманға тиесілі екенін анықтайды. 2. "Сөзді аяқта" Логопед сөздің басын айтады, балалар аяқтайды (Ас… (паз), Құрылыс… (шы)). Шағармашлық жұмыс
Сабақтың соңы	Балалар бүгінгі сабақтан не үйренгендерін айтады.	Сабақта үйренген мамандықтар қайталанады. Осылайша, балалар мамандықтар туралы білімдерін кеңейтеді.

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы
<u>Ақпан 2 апта 2025</u>

Сабақтың мақсаты:

- Тәуелдік жалғаулы есімдіктерді қолдану дағдыларын бекіту;
- Буындық талдау мен жинақтау дағдыларының алғышарттарын қалыптастыру;
- «Мамандықтар» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту;

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі	Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі	Жұма
Балаларды қабылдау	Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, танымдық әрекет. Балалармен амандасу. Көңіл-күйін білу, байқау немесе баладан сұрау.				
Ата-ана мен тәрбиешімен әңгімелесу, кеңес беру	Ата-ана мен тәрбиешіге кеңес беру. Баладағы өзгерістер мен үй жағдайында баланы дамыту жұмыстары туралы сұрап отыру.				
Қызығушылығын ояту	"Жұмбақ шешу" Логопед жұмбақ оқиды, балалар шешімін табады. 1. Тәрбиеші Балалармен ойнайды, Ертегі айтып береді. (Тәрбиеші) 2. Ұшқыш Көкке ұшар бір құсым, Оның аты – … (Ұшқыш) 3. Суретші Қылқаламы қолында, Сурет салар … (Суретші) Сұрақтар: Бұл мамандар не істейді? Оларға қандай құралдар қажет?				
Артикуляциялық жаттығулар	**Артикуляциялық жаттығулар орындау** «Сылақшы» жаттығуы Ауыз сәл ашық, тілдің ұшымен таңдайды жалау. 10 - 15 рет қайталау. «Сағат» жаттығуы «Сағат» – тілді жіңішкертіп ұстап оңға, солға жайлап қозғау керек. Осылай санап отырып 15 - 20 рет қайталау керек.				

<table>
<tr>
<td></td>
<td colspan="2">
Тыныс алу жаттығуларын орындау
«Сүңгігіштер жаттығуы»
Балалар қолдарын 2 жаққа ұстап, ауызбен дем алып, қолдарымен өздерін құшақтап, отырып мұрынмен дем шығарады.(судың астына түскенді көрсетеді)

«Кім жылдам» жаттығуы
Балалар мұрынмен тыныс алып шарларды ауызбен үрлейді. Ережеге сай демалып, шарды ең үлкен үрлеген бала жеңіске жетеді.

«Жел гулейді» жаттығуы
Ауызды азырақ ашып, у дыбысын бірқалыпты ұзақ айту (ууууууу)</td>
</tr>
<tr>
<td>Негізгі кезең</td>
<td>Ұйымдастыру кезеңі
“Кім не істейді?”
Логопед мамандық атауын айтады, балалар сәйкес әрекетті көрсетеді. Мысалы, “Тәрбиеші балаларға ертегі оқиды”, балалар ертегі оқығандай қимыл жасайды.

Тыныс алу жаттығулары
1. “Бұлттар ұшады” – Мақтаны үрлеп, бұлт секілді қозғалысын бақылайды.
2. “Ұшақтың қозғалысы” – Мұрынмен дем алып, ұзақ “ууу” дыбысын шығарып, ұшақтың дыбысын салады.
3. “Қылқалам желі” – Қолға қылқалам ұстап, жеңіл ауа үрлеу арқылы оны қозғалтуды үйренеді.

Мамандықтар туралы әңгімелеу
Логопед суреттерді көрсете отырып, әр мамандықтың маңызын түсіндіреді:
Тәрбиеші – балаларға қамқорлық жасайды, сабақ өтеді.
Ұшқыш – ұшақты басқарады, адамдарды тасымалдайды.
Суретші – сурет салады, бояумен жұмыс істейді.

Сұрақтар:
Бұл мамандықтар не үшін қажет?
Олар қандай құралдарды қолданады?
 </td>
<td>Мамандықтар туралы әңгімелеу
Логопед суреттерді көрсете отырып, әр мамандықтың маңызын түсіндіреді:
Тәрбиеші – балаларға қамқорлық жасайды, сабақ өтеді.
Ұшқыш – ұшақты басқарады, адамдарды тасымалдайды.
Суретші – сурет салады, бояумен жұмыс істейді.

Сұрақтар:
Бұл мамандықтар не үшін қажет?
Олар қандай құралдарды қолданады?
Тыныс алу жаттығулары
1. “Бұлттар ұшады” – Мақтаны үрлеп, бұлт секілді қозғалысын бақылайды.
2. “Ұшақтың қозғалысы” – Мұрынмен дем алып, ұзақ “ууу” дыбысын шығарып, ұшақтың дыбысын салады.
3. “Қылқалам желі” – Қолға қылқалам ұстап, жеңіл ауа үрлеу арқылы оны қозғалтуды үйренеді.
“Мамандықты тап”
Балаларға әрекеттер айтылады, олар сәйкес мамандықты атайды.
2. “Мамандықтарды сәйкестендір”
Балалар сурет пен атауды сәйкестендіреді.
3. “Суреттерді ретімен қой”
Балалар мамандыққа байланысты оқиғаны ретімен орналастырады.
 </td>
</tr>
</table>

	1. “Құралды тап” Логопед құралдың атауын атайды, балалар сәйкес мамандықты табады (Қылқалам – суретшіге, бор – тәрбиешіге). 2. “Кімнін киімі?” Балалар мамандыққа сәйкес киімді анықтайды (Тәрбиеші – жеңіл көйлек, ұшқыш – форма, суретші – халат). 3. “Қай маман не істейді?” Логопед әрекетті атайды, балалар қай маман орындайтынын айтады. **Тәуелдік жалғаулы есімдерді қолдану дағдыларын дамыту** 1. “Бұл кімнің?” Логопед затты көрсетеді, балалар кімге тиесілі екенін айтады (Бұл – суретшінің қылқаламы, ұшқыштың шлемі). 2. “Менің, сенің, оның” Балалар өздеріне және басқа адамға тиесілі заттарды сипаттайды (Бұл – менің кітабым, сенің қарындашың, оның қылқаламы). 3. “Затты-сипатта” Балалар мамандыққа байланысты затты атап, тәуелдік жалғау қосып сипаттайды (Менің ұшағым үлкен, оның бояуы түрлі-түсті). **Сергіту сәті** “Ұшақпен ұшамыз” Балалар ұшақ сияқты қолдарын жайып, ұшқандай жүреді. **Буындық жинау мен талдау дағдыларының алғышарттарын қалыптастыру** 1. “Сөзді бөл” Балаларға сөз беріледі, олар оны буынға бөледі (Ұш-қыш, су-рет-ші). 2. “Буыннан сөз құрастыр” Балаларға буындар беріледі, олардан сөз құрастырады (Ұш + қыш = Ұшқыш).	 **Тәуелдік жалғаулы есімдерді қолдану дағдыларын дамыту** 1. “Кімнің заты?” Логопед заттың атауын атайды, балалар оған тәуелдік жалғау қосады (Сенің қарындашың, оның сөмкесі). 2. “Жасырынған зат” Логопед бір затты сипаттап айтады, балалар кімге тиесілі екенін анықтайды. 3. “Дұрыс айт” Логопед қате тәуелдік жалғаулы сөз айтады, балалар оны дұрыстайды. **Сергіту сәті** “Түстер мен қимылдар” Балалар түстерді атап, оған сәйкес қимыл жасайды. **Буындық жинау мен талдау дағдыларының алғышарттарын қалыптастыру** 1. “Буындарды сәйкестендір” Балаларға буындар беріледі, олардан сөздер құрастырады. 2. “Сөздегі дыбыстарды ата” Балалар сөздегі әр дыбысты анықтайды.
Сабақтың соңы	Балалар қандай мамандықтармен танысқандарын қайталайды.	Балалар сабақта үйренген мамандықтарды қайталайды.

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы
<u>Ақпан 3 апта 2025</u>

Сабақтың мақсаты:

- Буындық талдау мен жинақтау дағдыларын дамыту;
- «Көлік түрлері» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту;
- Фонематикалық естіп қабылдауын дамыту;

<table>
<tr><th>Күн тәртібінің кезеңдері</th><th>Дүйсенбі</th><th>Сейсенбі</th><th>Сәрсенбі</th><th>Бейсенбі</th><th>Жұма</th></tr>
<tr><td>Балаларды қабылдау</td><td colspan="5">Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, танымдық әрекет.
Балалармен амандасу. Көңіл-күйін білу, байқау немесе баладан сұрау.</td></tr>
<tr><td>Ата-ана мен логопедмен әңгімелесу, кеңес беру</td><td colspan="5">Ата-ана мен логопедге кеңес беру. Баладағы өзгерістер мен үй жағдайында баланы дамыту жұмыстары туралы сұрап отыру.</td></tr>
<tr><td>Қызығушылығын ояту</td><td colspan="5">«Жұмбақ шешу» ойыны
Балаларға көлік түрлері туралы жұмбақтар жасырылады.

Жұмбақтар:
1. Жер бетінде зулайды,
Жолаушыны тасиды. (Автобус)
2. Көлде еркін жүзеді,
Жолаушыны мінгізеді. (Кеме)
3. Көкке ұшып кетеді,
Бұл қандай көлік, кім біледі? (Ұшақ)
Жауаптары табылған соң, көлік түрлері туралы қысқаша пікір алмасу.</td></tr>
<tr><td>Негізгі кезең</td><td colspan="2">Балаларды шеңберге тұрғызып, «Мен қандай көлікпін?» ойынын ойнау.
Логопед белгілі бір көлікті сипаттайды, балалар оның атауын айтады және қимылмен бейнелейді.

Артикуляциялық жаттығулар
«Доңғалақ» – Ерінді алға созып, түтікше жасау.
«Мотор» – Тілді жылдам дірілдетіп, «д-д-д» деп дыбыстау.
«Кеменің толқыны» – Тілді жоғары-төмен баяу қозғалту.</td><td colspan="3">«Көліктер туралы ән» тыңдау.
Балалардан өздері қандай көлікке мінгенін сұрау.

Артикуляциялық жаттығулар
«Доңғалақ» – Ерінді түтікше жасау.
«Мотор» – Тілді жылдам дірілдету.
«Кеменің толқыны» – Тілді жоғары-төмен қозғалту.

Тыныс алу жаттығулары
«Парашют ұшыру»
Жеңіл қағаз парашюттерді үрлеу арқылы ұшыру.

Көлік түрлері туралы әңгімелеу
Көлік түрлерін түсіндіру.
Әр көлікке байланысты суреттерді көрсету.</td></tr>
</table>

Тыныс алу жаттығулары

«Ұшақ ұшыру»

Балалар қағаз ұшақтарды үрлеп, кімнің ұшағы алысқа ұшатынын бақылайды.

«Кімнің кемесі жүзеді?»

Ыдыстағы суға қағаз кемелер салынып, балалар үрлеу арқылы оларды қозғалысқа келтіреді.

Көлік түрлері туралы әңгімелеу

Көліктердің үш түрі бар екенін түсіндіру:

Жер көліктері: автобус, машина, пойыз.

Су көліктері: кеме, қайық.

Әуе көліктері: ұшақ, тікұшақ.

Әр көлік түрінің ерекшеліктерін сипаттау.

«Қай көлік қайда жүреді?» сұрағына жауап алу.

1. «Кім жылдам?»

Логопед көлік түрлерін сипаттайды, балалар дұрыс суретті таңдайды.

2. «Қимылын көрсет»

Балалар көліктің қозғалысын қимылмен бейнелейді (пойыз – ууу, ұшақ – вжжж, кеме – ш-ш-ш).

Сергіту сәті

«Көліктер биі»

Логопед музыка қосады, балалар түрлі көліктердің қозғалысын бейнелеп билейді.

Фонематикалық-естіп қабылдауын дамыту

1. “Дыбысты тап”

Мақсаты: Баланың есту зейінін дамыту, дыбыстарды ажырату қабілетін арттыру.

Қажетті құралдар: Түрлі заттардың немесе жануарлардың дауыстары жазылған аудио (қоңырау, сағат тықылы, мысық мияулауы, ит үруі).

1. «Кім жылдам?»

Логопед көлік түрлерін сипаттайды, балалар дұрыс суретті таңдайды.

2. «Қимылын көрсет»

Балалар көліктің қозғалысын қимылмен бейнелейді.

Сергіту сәті

«Көліктер биі»

9. Фонематикалық-естіп қабылдауын дамыту

“Дыбысты тыңдап, қимылмен көрсет”

Мақсаты: Дыбыстарды ажырату және есте сақтау қабілетін дамыту.

Ойын барысы:

Логопед бір дыбысты атайды (мысалы: с-с-с).

Егер ол дыбыс ысылдап шықса (с, ш), бала қолын жоғары көтереді.

Егер дыбыс қатты шықса (к, г), бала отырады.

	Ойын барысы: Логопед балаға белгілі бір дыбысты тыңдатады. Бала қандай дыбыс естігенін және оның қайдан шығатынын (үйден, орманнан, көліктен) айтады. Күрделендіру үшін бірнеше дыбысты қатар қосып, ретімен айтуын сұрауға болады. 2. “Қай буынды естідің?” Мақсаты: Буындық қабылдауын дамыту. Қажетті құралдар: Ештеңе қажет емес. Ойын барысы: Логопед белгілі бір сөзді буынға бөліп айтады (мысалы: ба-ла, қо-ян, ше-ге). Бала қай буынды бірінші немесе соңғы естігенін айтуы керек. Күрделендіру үшін логопед буындарды араластырып айтады (ла-ба орнына ба-ла деп дұрыстауын сұрайды). Сөйлеу тілін дамыту Көліктерді ата. Олардың бағыттарын анықта. 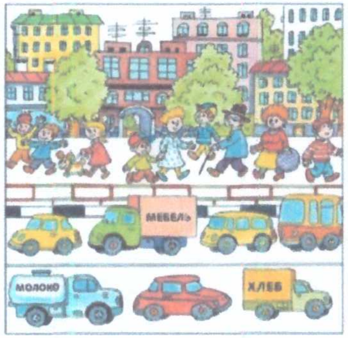 	Егер дыбыс жұмсақ (м, н) болса, бала қолын шапалақтайды. “Сөзді жалғастыр” Мақсаты: Фонематикалық есте сақтау қабілетін жетілдіру, сөздің соңындағы дыбысты ажырата білу. Қажетті құралдар: Кесілген суреттер (қоян, нан, кітап, бала т.б.). Ойын барысы: Логопед бір сөзді айтады (мысалы: қо-ян). Бала сол сөздің соңғы дыбысын тыңдап, сол дыбыстан басталатын басқа сөз айтуы керек (мысалы, қо-ян – нан – нақ т.б.). Сөздерге сәйкес суреттер болса, бала дұр Сөйлеу тілін дамыту. Суретке қарап әңгіме құра. Логопед сұрақтар қояды. Бала суретке қарай отырып, сұрақтарға жауап береді.
Сабақтың соңы	Балалардан көлік түрлері туралы сұрау. «Саған қай көлік ұнайды?» сұрағына жауап алу	Балалардан көлік түрлері туралы сұрау. «Саған қай көлік ұнайды?» сұрағына жауап алу.

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы
Ақпан 4 апта 2025

Сабақтың мақсаты:

- Зейіні мен есте сақтауын дамыту;
- Буындық талдау мен жинақтау дағдыларын қалыпьастыру;
- «Көліктегі мамандықтар» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту;

<table>
<tr><th>Күн тәртібінің кезеңдері</th><th>Дүйсенбі</th><th>Сейсенбі</th><th>Сәрсенбі</th><th>Бейсенбі</th><th>Жұма</th></tr>
<tr><td>Балаларды қабылдау</td><td colspan="5">Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, танымдық әрекет.
Балалармен амандасу. Көңіл-күйін білу, байқау немесе баладан сұрау.</td></tr>
<tr><td>Ата-ана мен логопедмен әңгімелесу, кеңес беру</td><td colspan="5">Ата-ана мен логопедге кеңес беру. Баладағы өзгерістер мен үй жағдайында баланы дамыту жұмыстары туралы сұрап отыру.</td></tr>
<tr><td>Қызығушылығын ояту</td><td colspan="5">Логопед сөзі:
– Балалар, біз бүгін қызықты тақырыпты қарастырамыз! Көліктер мен олардағы мамандықтар туралы әңгімелесеміз. Сіздер қандай көліктерді білесіздер? Олардың ішінде кім жұмыс істейді деп ойлайсыздар?</td></tr>
<tr><td>Негізгі кезең</td><td colspan="2">Ұйымдастыру кезеңі
Балаларды жарты шеңберге отырғызып, назарларын сабаққа аудару.
«Менің көңіл-күйім» әдісі: әр бала бүгінгі көңіл-күйін бір сөзбен сипаттайды (қуанышты, қызықты, көңілді).

Артикуляциялық жаттығулар
1. «Тұмсық» – Ерінді алға созып, қайтадан орнына қайтару.
2. «Клаксон» – Тілді жоғары көтеріп «д-д-д» дыбысын қайталау.
3. «Дөңгелек» – Тілді еріннің айналасында айналдыру.

Тыныс алу жаттығулары
«Ұшақ ұшады» жаттығуы:
Балалар терең тыныс алады, сосын жаймен «ш-ш-ш» деп дыбыстап, ұшақтың дыбысын салады.
«Пойыз» жаттығуы:
Терең тыныс алып, «чух-чух-чух» деп дыбыстау.
Көліктегі мамандықтар туралы әңгімелеу</td><td colspan="3">Балалар шеңбер жасап тұрады.
Логопед: “Мен сендерге доп лақтырамын, сендер өз есімдеріңді атап, сүйікті көлік түрлерінді айтасыңдар.”
Балалар кезекпен жауап береді (мысалы: “Менің атым Айша. Маған автобус ұнайды.”).

Артикуляциялық жаттығулар
1. “Мотор” – Ерінді алға созып, дірілдету (б-б-б-б).
2. “Руль” – Тілді оңға-солға кезекпен бұру.
3. “Дөңгелек” – Тілді жоғары-төмен жылжыту.
4. “Гудок” – Ерінді дөңгелетіп, “у-у-у” деп дыбыстау.
(Логопед балалардың орындауын бақылайды, қателерін түзетеді.)
Тыныс алу жаттығулары
1. “Көлік жүріп келеді” – Мұрынмен терең дем алып, баяу шығару.
2. “Поезд сигналы” – “у-у-у” деп ұзақ айту.
3. “Жел соқты” – Қағаздан жасалған жеңіл машинаны үрлеп қозғалту.

Көліктегі мамандық туралы әңгімелеу</td></tr>
</table>

Логопед:
– Ұшақпен ұшқан кезде бізді кім басқарады? (Ұшқыш). Пойызда кім жұмыс істейді? (Машинист). Автобусты кім жүргізеді? (Жүргізуші).

Суреттер көрсету:
Әр маманның атқаратын жұмысы туралы қысқаша түсіндіру.

1. «Кім қайда жұмыс істейді?»

Логопед көлік пен маманның суретін көрсетеді. Балалар оларды сәйкестендіреді.

2. «Сен кімсің?»

Балалар рөлдік ойын ойнайды. Мысалы: біреуі жүргізуші, екіншісі жолаушы.

3. «Суретті тап»

Логопед көліктер мен мамандардың бөлігін көрсетеді. Балалар

суретті толықтырып табады.

Сергіту сәті
«Автобус» биі:
– Балалар автобусты елестетіп, қолдарын рөл сияқты айналдырып билейді.
Буындық талдау мен жинақтау дағдыларын қалыптастыру

Логопед тақтадан әртүрлі көліктердің суреттерін көрсетіп, оларға байланысты мамандықтарды түсіндіреді:

Көлік жүргізушісі (такси, автобус)
Ұшқыш (ұшақ, тікұшақ)
Капитан (кеме)
Машинист (пойыз)

Сұрақтар:

“Олар не істейді?”
“Бұл мамандықтар адам өмірінде қаншалықты маңызды?”

(Балалардың жауабын тыңдап, толықтыру.)

1. “Кім қайда жұмыс істейді?”

Логопед мамандықтың атауын айтады, балалар тиісті көлік түрін атайды (мысалы, “Жүргізуші қай көлікті жүргізеді?” – “Автобус”).

2. “Көлікке мінейік”

Балалар әртүрлі мамандықтарды таңдап, сол маман болып әрекет жасайды.

3. “Кім не істеді?”

Логопед белгілі бір әрекетті сипаттайды, балалар сәйкес мамандықты табады (“Жолаушыларды тасымалдады” – “Такси жүргізушісі”).

Сергіту сәті

“Жолда жүру”

	1. «Буындармен билеу» Қалай ойнауға болады: - Логопед балаларға белгілі бір сөзді айтады, мысалы, «қала», «алақай», «қол», «сөз» сияқты қысқа сөздер. - Балалар осы сөздерді тыңдап, әрбір буынға бөлшектеп айту керек: «қа-ла», «а-лай», «қол», «сөз» деп әр сөзді бөлшектеп айтуы тиіс. - Сонан соң балалар осы буындарды билей отырып, ырғақты көңілді түрде қайталайды. 2. «Буындармен ойын карталары» Қалай ойнауға болады: - Логпед алдын ала сөздерді жазып, сөздің әрбір буынын жеке карталарға жазады. - Мысалы: «машина» сөзіне арналған карточкалар: «ма», «ши», «на». - Балалар карточкаларды дұрыс тәртіппен қойып, сөздерді жинақтап айтуы керек.	Балалар түрлі көліктердің қозғалысын салып, қимылдар жасайды (жүргізуші – руль ұстайды, ұшқыш – қанаттарын жайып ұшады) **Буындық талдау мен жинақтау дағдыларын қалыптастыру** 1. «Буындармен баланың есімі» Қалай ойнауға болады: - Әр бала өз есімін айтады. - Логопед балаларға өз есімдерін буындарға бөлшектеп айтуға шақырады: - «Дан-ия», «Ай-ша», «Нұр-сұлтан» және т.б. - Әр буын айтылға… - «қала» — «қа-ла» - «жапырақ» — «жа-пы-рақ» - «балабақша» — «ба-ла-бақ-ша» 2 «Буындық баскетбол» Қалай ойнауға болады: - Логопед әрбір сөздің буындарын бөліп тастайды (мысалы, «бала», «қала», «қол»). - Балалар әр буынды тасқа немесе қорапқа салып, дұрыс буындарды топтап жинайды. - Ойын барысында балалар буындарды дұрыс жинақтауы керек, қайсы сөзден буындар екенін түсіну керек.
Сабақтың соңы	Сұрақ-жауап: – Бүгін қандай мамандықтар туралы айттық? – Қай көлікті кім басқарады? – Біз қандай жаттығулар жасадық?	"Бүгін қандай көліктер мен мамандықтарды білдіңдер?" "Кім қандай маман болғысы келеді?" Балалардың жауаптарын тыңдау, мақтау.